

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona.
Tels. 215 27 39
215 27 84
FAX 215 28 05

Any XI N.º 545.

Setmana del 4 al 13
de març del 1990

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 100 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Sí, Crist fou temptat...
però en Crist eres
temptat també tu,
perquè va pendre de tu,
per a ell, la teva carn, i
et va donar, d'ell a tu, la
seva salvació; va pendre
per a ell, de tu, la mort,
i et va donar, d'ell a tu,
la vida... I de tot això se
segueix que va pendre
de tu, per a ell, la
temptació, i et va donar,
d'ell a tu, la victòria."

Sant Agustí

Nou Director General
de la Joventut

Josep Maria Vila maldrà per un millor tracte fiscal de les entitats juvenils

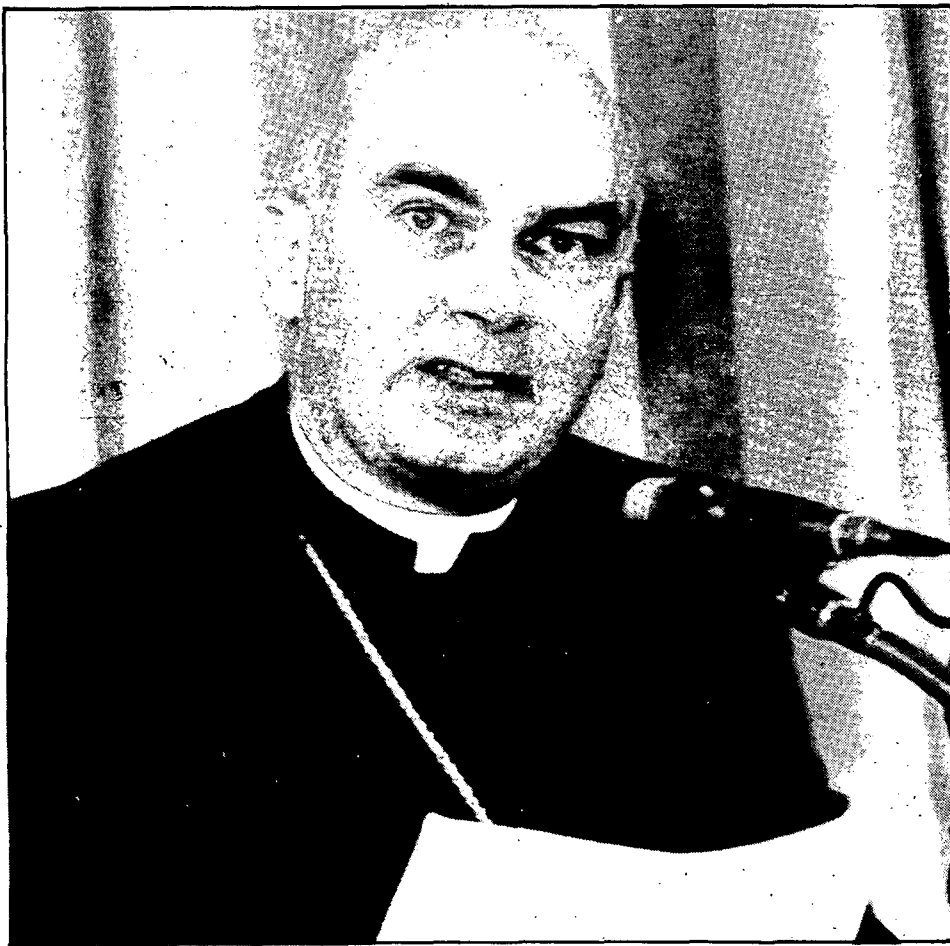
En declaracions fetes al nostre setmanari, el nou Director General de la Joventut, Josep M. Vila, exposa les prioritats de la seva gestió per millorar la situació del món dels joves. Els objectius són: aconseguir per les entitats juvenils un tractament fiscal més favorable, fer créixer les subvencions i desenvolupar el carnet jove per augmentar-ne els col·laboradors i per millorar el servei.

Jose M. Vila subratlla la importància de la integració europea per als joves en els àmbits professionals i culturals. Per aquest motiu la Generalitat pretén, a través d'una actuació interdepartamental, que el jove prengui consciència de la problemàtica de la competència europea amb la introducció de noves tècniques de producció.

(Entrevista a la pàgina 25)

Monsenyor Foley advoca per la presència de les qüestions religioses en els mitjans de comunicació

Informació plural i en moltes mans

MADRID.— El president del comitè pontifici per a les comunicacions socials, monsenyor John Foley, alertà sobre el perill de la concentració dels mitjans de comunicació en poques mans, ja siguin de l'estat, d'interessos ideològics o d'empresaris privats. També es va preguntar si existeix una reglamentació pública per protegir el dret a la intimitat i promoure la moralitat sense interferir la llibertat d'expressió.

Monsenyor Foley va inaugurar el dilluns passat a Madrid, unes jornades per a delegats diocesans de Mitjans de Comunicació les sessions de les quals es prolongaran fins el dimarts. Hi foren presents el nunci del Papa a Espanya, monsenyor Tagliaferri, el president de la Comissió Episcopal de mitjans de Comunicació Social, monsenyor Martí Alanís i el secretari de la Conferència Episcopal, monsenyor García Gasco.

Durant la seva intervenció es va referir a les noves oportunitats que es produeixen actualment a Espanya en el camp de la televisió. Monsenyor Foley va fer una sèrie de preguntes sobre quina és l'actitud de l'Església davant la privatització de la televisió i si està promovent una política de garantia d'accés dels grups religiosos a la televisió i a la ràdio.

SUMARI

El pare Chenu, un "jove" nonagenari, pel doctor Josep M. Rovira Belloso (pàgina 7)

Del Maresme
a Àfrica
(Centrals)

El Secretariat Interdiocesà Juvenil,
en marxa
(pàgina 23)

AFINANT

Abocadors i responsabilitat

JOAN E. JARQUE i JUTGLAR

Els col·legues de la premsa, tant l'escripta com la parlada o televisada, s'han fet ressò del nostre editorial sobre els abocadors. Els agraïm que ens hagin llegit... i lamentem que ho hagin fet a corre-cuita. Amb raó, els periodistes reclamem llibertat i respecte per a la nostra feina. Ara, si no ens respectem nosaltres mateixos, no ens queixem si la gent fa del "ho diu el diari" un sinònim d'imprecisió o de veritat a mitges. Ho he de fer curt. Amics de TV3. Els "bisbes catalans" quan es volen pronunciar sobre quelcom publiquen un document i el signen. Encara. De bisbes catalans també ho són, per exemple, el de Màlaga i el d'Astorga, per citar-ne només dos; mentre que a Catalunya avui hi ha set bisbes, i un és valencià. Senyors de l'ABC: "Las diócesis catalanas" no poden manifestar-se a favor de res. A no ser que fos en un sínode o un concili provincial!

La redacció del nostre setmanari això sí, solidàriament, va parlar dels abocadors, però sense pronunciar-se a favor o en contra de cap Pla de Residus Industrials concret, perquè no li pertoca fer-ho, i comprenem molt bé que els pobles afectats, en la mesura que no hi ha hagut prou diàleg, com dèiem en l'editorial, o han estat poc o mal informats, es queixin i manifestin la seva raonable preocupació. Heus ací, doncs, el que varem dir en aquell editorial. Els lectors prou ho sabeu. I si algú, lector habitual o no, en té encara algun dubte, que el rellegeixi... a poc a poc. Pel què fa a l'opinió pública, ara ja és irreversible. Ben pocs dels que varen veure TV3, varen escoltar emissores o varen llegir diaris aquell dia llegiran aquest "Afinant". Heus ací perquè els periodistes hem d'exercir la nostra professió amb un alt sentit de responsabilitat.

ACTIVITATS DE "L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA"

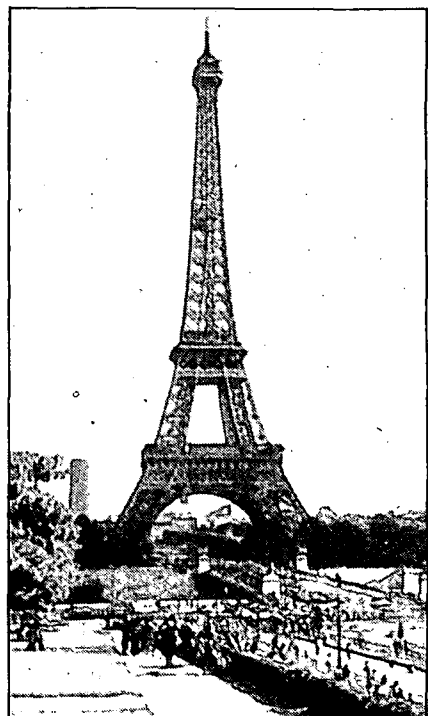
PELEGRINATGE A PARÍS

Del 6 a l'11 d'abril 1990

S'HI VISITA:

Els Invàlids, torre Eiffel, illa de la Cité, Montmartre, el Museu del Louvre, Centre Pompidou, les Halles, Barri Llatí, etc.
Misses a: Nôtre Dame, Rue du Bac, Nôtre Dame dels Victoires, Saint Gervais, Germanetes de Betlem.

Oberta la inscripció.

PRÒXIM PELEGRINATGE BERLÍN I PRAGA

Del 7 al 17 de juny de 1990

ES VISITA:

Berlín Occidental
Berlín Oriental
Wittemberg —ciutat on visqué Luter
Leipzig, visita a la ciutat
EISENACH, visita al castell on visqué Luter
ERFURT, WEIMAR, DRESDE, PRAGA, visita a la ciutat,
Nen Jesús de Praga, etc.

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Del 29 al 7 de maig

PLACES COBERTES

Del 29 de juny al 8 de juliol

Oberta la inscripció

"L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" CONTRIBUEIX
ECONÒMICAMENT QUE CADA SETMANA SURTI AL CARRER
"CATALUNYA CRISTIANA"

PER A INFORMACIÓ:

Plaça Urquinaona, 11 - 3ª A
08010 BARCELONA - Telf.: 301 37 18

**FES-TE AMIC...
T'esperem!**

COM FER-SE AMIC DE

**Catalunya
Cristiana?**

L'INFORMAREM AL
TELÈFON 301 37 18

EDITORIAL

Qüestions episcopals d'actualitat

La setmana passada s'ha reunit la conferència episcopal espanyola. Han renovat els seus càrrecs i han deliberat sobre diverses qüestions, entre elles la preparació d'un document de caràcter important sobre el comportament ètic dels ciutadans. Llegint-ne les recensions de la premsa —tan minses, per cert— ens han vingut ganes de parlar, al marge de temes específics, dels bisbes, del nostre episcopat. ¿És possible fer-ho sense afalacs ni acritud, amb naturalitat i amb llibertat, sobretot amb afecte? Bé cal que ho sigui. Com parlar dels preveres, i dels laics, i dels religiosos... Tots plegats fem la comunitat, el poble de Déu. Ens necessitem tots, i no estaria bé que deixéssim sol cap estament, ni que fos amb l'excusa de la seva preeminència.

Heus aquí alguns aspectes que ara i aquí preocupen l'episcopat sobre els quals és bo que reflexionem.

Podríem dir, per començar, que l'exercici del ministeri episcopal que és de mestratge en la fe, de sacerdoti del culte i de direcció de l'activitat pastoral (cànon 375) resulta avui més aviat difícil. Sembla com si la seva importància teològica, absolutament primordial, no acabés de traduir-se en una funcionalitat social ben inserida en el conjunt, reconeguda explícitament i generosament a les comunitats, còmoda per qui exerceix aquest ministeri, clara per a tothom. El bisbe, sobretot a les diòcesis molt grans, resta una mica llunyí, com que actua normalment a través de mediacions personals i institucionals, les comunitats no el senten com el factor decisiu que està cridat a ser ni en tenen una imatge prou precisa. Se li dona importància, és clar, però es tracta d'una importància convencional i extrínseca, més que d'aquella incidència directa en el progrés de la vida cristiana local que sol atribuir-se, per exemple, a un rector de parròquia o a un consiliari de moviment.

Un fet contribueix a accentuar aquesta llunyania: els documents episcopals no solen ser llegits a les esglésies ni, a vegades, gaire anunciats... Els fidels hi accedeixen a través dels mitjans de comunicació, no, doncs, des del dinamisme de la pròpia comunitat.

La sensació d'oficialitat civil s'accentua quan es tracta de la conferència episcopal. Aleshores en parla la TV i tot, remarcant-ne només tot allò que pugui tenir més ganxo com a notícia i més aparença de significació política. D'altra banda, la necessitat de fer precisions doctrinals o de denunciar errors o d'advertir sobre el fons ètic d'algunes lleis comporta un tarannà inclinat a la polèmica, que no és, precisament, el que respiren ni les comunitats ni els equips diocesans de govern que inspiren els mateixos bisbes en el pla local. La impressió és, aleshores, d'un mestratge massa poc connectat amb el dia a dia per a resultar viu i eficaç.

Pel que fa a aquest tema de la conferència episcopal, un altre tema preocupa algunes comunitats: no s'hi veu prou reflectida l'actual configuració autonòmica de l'Estat, ben moderada, altrament, i menys encara un esperit delicat pel que fa a la pluralitat dels territoris i les cultures. L'estil habitual i el llenguatge de la conferència episcopal espanyola resulten marcadament unitaris. És cert que existeixen agrupacions episcopals d'àmbit menor —moltes d'antiquíssima tra-

dició—, però no acaba de veure's com s'articulen en el conjunt, ni quines funcions els són traspassades, o quins camps cobreixen en exclusiva. A Catalunya, concretament, s'observa la manca d'una presència específicament orientada a la nostra realitat cultural, tan difícil des del punt de vista de la fe, pel que fa a l'acció. Ja hi ha, sortosament, un esforç doctrinal en els documents col·lectius dels nostres bisbes. Però no, pròpiament, una acció mancomunada que permetés al conjunt de l'Església catalana beneficiar-se de la sol·licitud dels vuit titulars de les seves seus episcopals, mitjançant una especialització de funcions. Ara, mentre dos milions de catalans en tenen set... quatre milions només en tenen un.

No podríem eludir, finalment, en aquest breu aplec de problemes episcopals, una referència a la sensació que avui tenen molts d'una excessiva lentitud en els nomenaments dels bisbes. Antigament, d'això solien donar-ne la culpa a la interferència dels governs, però ara els nomenaments episcopals són plenament a mans de l'Església. (Cànon 377). És comprensible que calgui un cert temps. De fet, les consultes que aquest mateix cànon suggereix als nuncis, de cara a l'elaboració d'una terna de candidats, són complexes: al metropolità i als sufraganis de la província eclesiàstica, al president de la conferència episcopal, a alguns del col·legi de consultors i del capítol catedral de la diòcesi interessada... i àdhuc a membres d'ambdós clergats, i laics que destaquin per la seva saviesa. No dubtem gens que en l'amplitud d'aquesta consulta rau la causa principal d'aquella lentitud. Però avui els fidels desitjarien més agilitat i promptitud en el funcionament eclesial i, sobretot, que, en lloc de tantes declaracions privades, sortís, quan calgui, alguna nota oficial orientadora de l'opinió, que ens evités el desprestigi d'una rumorologia banal al voltant de temes tan seriosos.

Confesso al lector que Vaclav Havel, el nou president de la República txecoslovaca, és per a mi tot un descobriment. M'interessa com a dramaturg, com a pensador, com a polític, però m'interessa com a home.

Tinc a les mans el seu discurs de Cap d'Any, quan tot just feia tres dies que havia jurat el seu càrrec. És una peça d'antologia! Heus aquí els paràgrafs que m'han semblat especialment significatius, i més quan es projecten sobre l'actual deteriorament de la pràctica política: El nostre primer president, referint-se a Celuciký i a Komenský, escrivia: "Jesús, no el Cèsar". Avui aquesta idea de política és no solament represa sinó que gosaria dir que és ulteriorment ampliada, fins al punt de dur nova saba a tota la política europea i mundial. La nostra nació, si volem, podrà irradiar l'amor, el desig de recíproca comprensió, la força de l'esperit, la força del pensament. Heus aquí el que podem oferir a la política mundial com a contribució pròpia. Masaryk havia fonamentat la política sobre la moralitat. Intentem avui de renovar aquesta idea de política, aprenent els uns dels altres que la política no pot ser només l'art del possible, o sigui, de l'especulació, del càlcul, de la intriga, dels acords secrets i dels embulls utilitarístics, sinó que més aviat sigui l'art de l'impossible, és a dir, l'art de fer-nos millors nosaltres mateixos i el món. Som una petita nació, pe-

rò fa un temps que érem la cruïlla espiritual d'Europa. ¿Per què no podríem ara tornar a ser-ho?

El que m'atreu de Havel és precisament que no parla com un polític professional, sinó que introdueix en la política la seva pròpia humanitat, la seva recerca profunda d'unes actituds i d'uns valors que podríem anomenar pre-polítics, o si voleu també, meta-polítics. Ell mateix, com ha dit en altres ocasions, és partidari d'una "política apolítica", és a dir, de la política entesa no com a tecnologia del poder o com a manipulació de la gent a través de la informació, sinó de la política "com un dels mètodes per buscar i conquerir el sentit de la vida; com un servei a la veritat; com una preocupació pel proïsme".

Que un polític cerqui "la veritat" o el "viure en la veritat" com a condició essencial de la seva actuació i del seu compromís polític és quelcom que m'impresiona profundament. D'aquesta manera Havel té la gosadia d'afirmar, per exemple, que "la ciència moderna transgredeix les fronteres del món natural al qual única-

MANEL VALLS i SERRA

ment concep com una presó de prejudicis dels quals cal despullar-se per accedir a la llum de la veritat «objectivament» verificada... El racionalisme i la ciència moderna, per bé que són obra humana i com a tal desenvolupada en l'espai del món natural, abandonen posteriorment i d'una manera programàtica aquest món natural, el neguen, el degraden i difamen, i, òbviament, el colonitzen... La culpa no és de la ciència sinó de l'orgull de l'home de l'era científica. L'home ha dissolt l'horitzó de l'absolut, ha rebutjat la seva experiència pre-objectiva personal del món i ha confinat la seva consciència personal en la cambra de bany del seu pis com a quelcom merament íntim, que no és afer de ningú". Avui la política funciona normalment en base a aquests pressupòsits ideològics, tan reductius que ens mostra Havel.

Havel denuncia el poder anònim, impersonal i inhumà de les ideologies, dels sistemes, dels aparells, de les burocràcies, de les

consignes polítiques. Davant les properes eleccions no li fa por d'assenyalar que l'enemic principal és la indiferència, la vanitat, l'orgull, l'egoisme, l'ambició personal, la rivalitat. Avui es fa més necessari que mai, davant la subtil pressió del poder, confiar en la veu de la consciència humana, més que no pas en qualsevol especulació abstracta, de no avergonyir-se de la capacitat de solidaritat, compassió i tolerància sinó tot el contrari, alliberar les dimensions bàsiques de la humanitat que han restat com relegades a l'àmbit del privat i acceptar-les com a punts de partença per a una societat dotada de sentit. Havel no s'està de dir que una societat en la qual els homes han perdut el significat de la caritat, l'amistat, la compassió, la humilitat, el perdó i en la qual ens acostumen tranquil·lament a dir una cosa i pensar-ne una altra, a no preocupar-nos els uns dels altres, a no creure en res, a pensar només en nosaltres mateixos, etc., és una societat malalta moralment i per tant també malalta políticament.

Vaclav no és pas catòlic practicant i tampoc no es defineix com a cristià, per bé que no amaga la im-

portància que té en la seva vida la recerca religiosa. Les seves reflexions no fan pas olor de sacristia, sinó que expressen la recerca sincera d'un home honest i íntegre. Tanmateix, hom espera amb deler l'edició que Ediciones Encuentro, de Madrid, està preparant de les seves "Cartes a Olga", la seva esposa, escrites des de la presó durant l'estiu del 1982 (l'antena de les editorials de casa nostra no arriba encara a captar aquestes imatges...). Sota l'influx de la literatura de Levinas recorre un itinerari vers l'interior de la persona humana que el condueix al dintell del Misteri i d'un rostre de Déu que si bé no té plenament els trets de Crist, no és tampoc una pura construcció especulativa abstracta o un postulat metafísic, sinó un Déu viu i real. Aquestes cartes ofereixen la insistent i repetida confirmació que la relació amb Déu és la dimensió vertical de la relació natural amb la realitat i que sense aquesta relació l'home perd la seva "llar" i el sentit de la seva existència.

Per a l'Occident, Havel és sobretot un autor de Teatre que s'ha trobat, de sobte, amb la responsabilitat de desenvolupar un rol polític de primeríssim ordre. Per a mi, és molt més encara. Es tracta d'un pensador dels pocs que pensen realment en l'Europa contemporània. Per això, si fos a les meves mans l'invitació a pronunciar una lliçó davant tota la nostra classe política sobre el seu, humanísim, art de l'impossible.

RESPIR

DIVERSITAT DE JUDICIS (II)

Insisteixo en el mateix tema que en el RESPIR anterior, sobre la diversitat de judicis a partir de la mateixa realitat, amb un altre exemple evangèlic, perquè potser la insistència i la repetició ens ajudarà a veure clar allò que jo voldria dir i que no sé com explicar clarament amb paraules. Un dia els mestres de la llei i els fariseus portaren a Jesús una dona que havia estat sorpresa en adulteri i reclamaven de Jesús una sentència d'absolució, o de condemna, segons que li semblés, suposant que, fos quina fos la sentència, el comprometria davant el poble. Ells ja ho tenien pensat: Aquesta dona ha comès una falta que la llei condemna i es mereix de ser apedregada. També ho tingué pensat de seguida Jesús: Aquesta dona, que ha comès una falta que la llei condemna, necessita ser perdonada. I partien també tots dos, els acusadors i Jesús, de la mateixa realitat. I si n'eren de diferents els judicis!

MIQUEL ESTRADÉ

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Juglar
Sots-directors: Francesc Malgosa i Riera, Joan Carrera i Planas
Edita: Fundació Catalunya Cristiana
Gerent: Jaume Roig i Torrentgenerós
Disseny: Joan Samper i Alejo
Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels C/ València, 244, 2on. Tels.: 215 / 27 39 - 27 84 FAX: 215 28 06 08007 Barcelona
Impressora: Publigraf, S.A.L. Pge. Valeri Serra, 30 Tels.: 254 / 16 30 - 17 77 Barcelona D.L. B.1347/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.800 Ptes.

Europa: 8.700 Ptes. Amèrica: 10.650 Ptes. Àsia, Àfrica: 11.400 Ptes. Filipines: 11.400 Ptes. Àsia (més oriental): 14.200 Ptes.

Des del punt de vista natural, i sense apel·lar a cap instància transcendent, és un fet evident que els éssers humans tenim una sola vida en aquest món. Ara som, abans no érem i un dia deixarem de ser. Alguns creuen en la pre-existència. Afirment que la nostra existència actual no és la primera, ni serà tampoc l'última. Diuen que havíem existit abans, en altres èpoques, en altres indrets, que érem fills d'uns altres pares. Fins creuen que, en circumstàncies excepcionals, podem reviure aquestes nostres pressumptes existències pretèrites. A part que aquesta creença no és científicament veritable, podríem preguntar-nos, si d'aquestes existències, en podem tenir una autoconsciència que ens permeti dir: "jo sóc!", com, de fet, si que en tenim de la nostra existència present i actual. Crec que la prova màxima que abans no érem és que un dia deixarem de ser. La mort esdevé la certificació més fefaent de la nostra contingència. És cert que, de la mort, no en tenim experiència pròpia. Però sí que en fem experiència en l'espill de la natura i dels nostres semblants: la gent "sens mor". Això és independent que, pel do de la fe, alguns podem creure amb fermesa que ens donaran una altra vida més enllà, però que és, com aquesta que ara ja tenim, un do. I un do més gran encara.

Petiteses

JAUME AYMAT i RAGOLTA

Un altre postulat de "realisme existencial" és que si qualsevol circumstància, per petita que fos, precedent al nostre engendrament, hagués estat diferent de com va ser, nosaltres ja no existiríem. Només que els nostres progenitors haguessin fixat les noces una setmana més tard, o que haguessin retardat uns minuts l'acte de l'engendrament, hauria estat suficient perquè fos un altre espermatozou el que hagués fecundat un altre òvul, i nosaltres ja no seríem nosaltres, sinó que serien uns altres.

Alguns tampoc no s'avenen amb aquesta reflexió i la titllen despectivament de "casualisme". Creuen que aquestes consideracions són ciència-ficció i que, de fet, les co-

ses no van esdevenir així des del moment que nosaltres som. Refusen això que consideren "petiteses" i conclouen que les circumstàncies, necessàriament!, havien de ser com han estat. D'una manera més o menys inconscient, creuen que són tan grans, que el propi origen no pot restar sotmès a aquestes contingències. Però, és que, d'aquesta realitat, també en tenim una prova a posteriori!: qualsevol cosa, per petita que sigui, pot truncar, de fet, la nostra existència en aquest món. Un coàgul insignificant que obturi una artèria, o una petita fallada mecànica en el motor de l'automòbil que ens porta o una distracció al volant, o una pell de plàtan que ens faci relliscar i caure amb mala fortuna, són petiteses que poden posar el punt final a tota una existència i a una història personal rica i fecunda.

Aquestes contingències, lluny d'angoixar-nos o d'abocar-nos a un sentiment de levitat insuportable, haurien de fer resplendir més allò que som: éssers finits i contingents.

L'acceptació d'aquestes "petiteses" en el nostre origen i en el nostre final, és una teràpia que ens purifica de les adherències i emmirallaments racionalistes que ens fan creure que som més del que som. Ens ajuden a acceptar amb goig aquesta levitat del nostre ésser.

El director de cine Bertolucci acaba d'enllestir una pel·lícula on arriba a la trista conclusió que la felicitat no existeix en aquest món. I, en unes confessions periodístiques, ho declarava obertament: "Quan un ha viscut cinquanta, seixanta anys, hi ha una cosa que no cal que li ensenyi ningú: que la felicitat és impossible; que el món és un cau de males bèsties on mai no s'hi troba l'amor. Jo almenys mai no l'he vist". I després d'una lleu vacil·lació, afegia: "Llevat en la casa de la meva mare".

M'entristiren les conclusions de l'artista, però encara em commogué més aquest darrer afegitó: "Tret de la casa de la meva mare". I és que a l'hora de condemnar-ho tot, sorgia dins d'ell com un rastre

de pudor o sinceritat, per dir-li que sí, que havia existit un amor en la seva vida, un lloc on fou estimat i feliç: a l'ombra de la seva mare.

Allò realment curiós, però, és que això no li passa només a en Bertolucci. Jo he sentit centenars d'amics meus abominar de la realitat que els envolta i que s'han creat i a la fi, quan tot semblava enfonsar-se en aquesta mena d'infern universal, els sortia una confessió, una cosa que volien deslliurar d'aquesta gran condemna: l'amor dels seus pares entre si, la tendresa de la mare, allò pur que saben que han perdut però que també han posseït.

Això ho diuen tots; n'hi ha

J.L. MARTÍN DESCALZO

també que diuen que van viure l'infern a casa, però en són més, molts més, els que saben que per un moment, uns anys, van viure en un retall del paradís.

I jo em trobo obligat a preguntar-me: i si apleguem tots aquests retalls de paradís dels quals tants parlen, ¿no podrem concloure que, en les nostres infanteses, hi va haver molts jardins paradisiacs, molt més amor que el que ara volem reconèixer?

Però jo continuo fent-me més preguntes: ¿I no serà que aquells

trossos de món il·luminats per les nostres mares els veiem ara com a bons perquè vam saber veure'ls amb amor, mentre que tots aquests altres que ara valorem com a infernals els estem esguardant amb ulls adolorits, enterbolits, ressentits? ¿Era aquella realitat més o menys com la d'ara, però nosaltres la veïem neta, mentre sobre aquesta d'ara projectem tots els nostres cansaments? És sabut —Ortega i Gasset ho va explicar molt bé— que l'home no veu "amb els ulls", sinó "a través d'ells", fet que suposa que a la fi, allò que veiem no són les coses, sinó els propis ulls projectant-s'hi. Serà doncs el món el que s'ha podrit o bé els podrits serem nosaltres?

És un fet indiscutible que deu persones esguardant una mateixa realitat veuen en rigor, deu realitats diferents, perquè cadascú en selecciona les que són capaces de penetrar per la seva mirada.

Dos veuen una casa envellida i l'un veu un edifici en runes i l'altre veu allò que a sobre d'aquests murs vells s'hi podria bastir amb un poc d'arranjament. Dos contemplen un borratxo i l'un veu un ésser perdut per sempre i l'altre un ésser humà capaç de ser salvat.

De tot això concloc que si els homes esguardéssim la realitat

amb els mateixos ulls amb què recordem la nostra mare, arribaríem a la conclusió que la felicitat és difícil, però certament possible, perquè si va existir un sol ésser amant i net com ella, és perquè éssers així són realitzables i possibles.

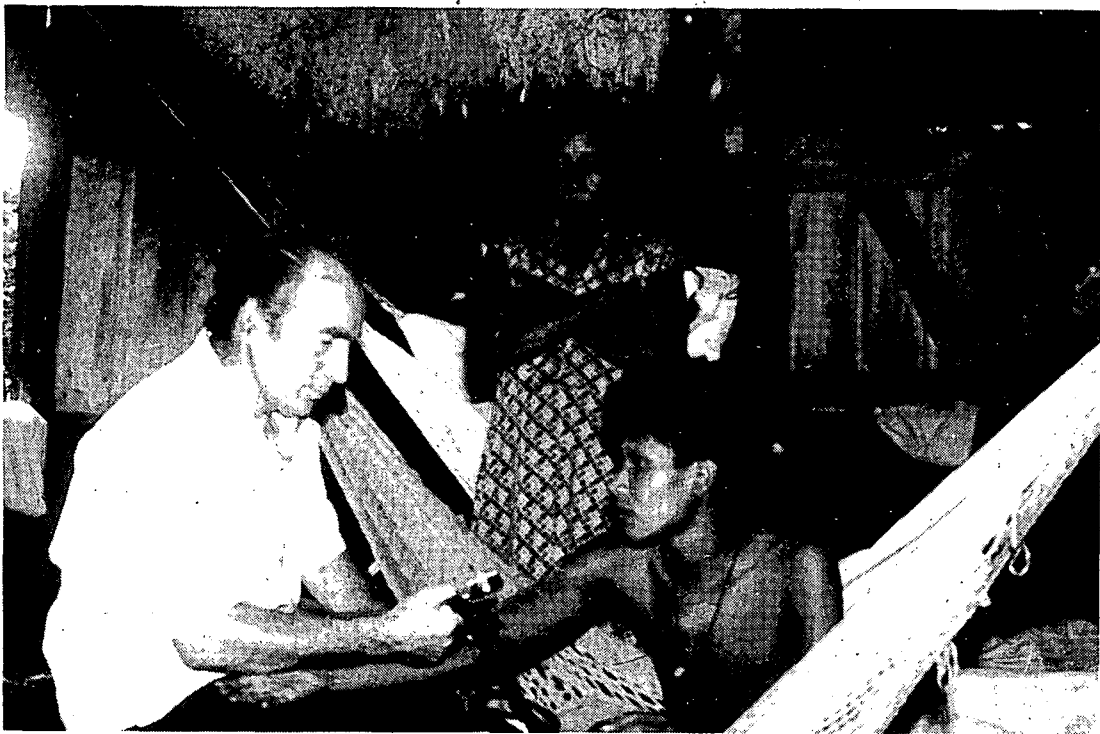
Allò pitjor de l'assumpte és que mentre els éssers que estimem els jutgem per les seves virtuts, els que per alguna cosa se'ns encreen només els mesurem ja pels seus defectes. Si jo veia una arruga en el rostre de la meva mare, no pensava pas: com està de vella, sinó: quant ha patit per portar-nos al món i tenir cura de mi i dels meus germans. Si jo veia bruts els seus davantals, sabia que una bona part d'aquesta brutícia era de les meves orines o de les taques de fang o de xocolata que jo duïa a les mans. I allò que en uns altres éssers m'hauria semblat menyspreable, se m'esdevenia no solament una cosa neta, sinó quelcom de sagrat, fruit d'un amor.

A la fi tot és al cor dels homes. Amb una mica menys d'intel·ligència esquerra i una mica més de comprensió cordial, se m'esdevia fàcilment infinitament més apte per viure. Tot l'univers esdevindria mare nostra i diríem: és cert, aquí moltes coses rutllen malament, totes llevat les d'aquest estimat món que ens ha engendrat i el qual entre tots i cada dia estem engendrant.

Llevat en la de la meva mare

DIA D'HISPANOAMÈRICA

"SERVIDORS DE COMUNIÓ"

Missió de Mosquitia (HONDURES)

Una interpel·lació feridora, a la qual cal posar remei a través d'accions eficaces. Com a persones particulars i com a comunitat eclesial, per vèncer l'egoisme i la passivitat paralitzants, el GRITO d'Amèrica ens convoca a la conversió autèntica, a una resurrecció clara i sense retrocessos.

ACUDIT

ARA MATEIX

Nicaragua no era una dictadura. El fet d'haver-s'hi ja celebrat eleccions i d'existir-hi una oposició, entre altres dades, ja la separaven, per exemple, de Cuba. Però tampoc no era una democràcia: que ho preguntis, qui ho dubti, a les emissores, com la catòlica, clausurades, i als diaris prohibits... per no esmentar més coses, encara.

A Nicaragua els sandinistes, més que una dictadura en sentit estricte, allò que pretenien era detenir la veritable "solució" per al seu poble. Volien mantenir, però, la imatge democràtica i per això semblava que els sabia greu haver de fer avançar la "solució" apuntant-la amb els muntatges autoritaris. Els hauria agradat de ser una espècie de dictadura consensuada... En realitat els sandinistes havien aconseguit d'estendre el consens sobre la seva veritat més enllà de les seves fronteres. Una gran part del món "progre", en el vessant intel·lectual i en el catòlic, ha estat sempre convençuda que l'establiment d'un ordre just a Nicaragua passava pel sandinisme, i que qualsevol objecció al seu projecte o al seu estil queia de la banda dels Estats Units, culpable de tots els mals.

Recordant el model i la terminologia dels vells i obsolets, però no del tot oblidats, sil·logismes, podem dir que hi havia una "major": la societat nicaragüenca ha d'avançar cap a la justícia, el benestar, el progrés, la cultura, la salut, la igualtat, la llibertat... Aleshores venia la proposició dita "menor": és així que tot això només pot aconseguir-se mitjançant el projecte sandinista... La conclusió queia sola.

En realitat, aquest és l'esquema de totes les polítiques dogmàtiques, per exemple les que ara van caient a l'àrea del socialisme real... La "menor" hi és indiscutible...

Nicaragua: la menor del sil·logisme

J. CARRERA PLANAS

Però Nicaragua acaba de celebrar unes eleccions que vol dir tant com preguntar als ciutadans si realment accepten la "menor" oficial, o creuen que ha de ser una altra... Daniel Ortega i els seus col·legues ens han admirat, aquests dies, per dues coses: per la netedat del procés electoral, avalada per observadors de tot el món... i pel seu convenciment, entre ingenu i il·luminat, que el poble havia d'escollir el camí de la seva "menor"... Però no ha estat així. Els nicaragüencs han triat una altra via.

Entrar ara en les motivacions d'aquest vot majoritari seria una altra qüestió: hi ha un instint popular pragmàtic que s'accentua quan s'està saturat de doctrinarisme... Predir si la coalició triomfadora se'n sortirà o no, resultaria, també, aventurat.

L'important, de moment, és aprendre la lliçó: ningú no pot pretendre de patentar el camí que porta cap a la justícia i el benestar, des dels principis... Per tota al poble d'escollir-lo, des de la realitat.

També en el camp cristià hi ha una revisió pendent en aquest aspecte. Tornant a l'esquema del sil·logisme, ningú no dubtarà que la "major", l'objectiu de la justícia i el progrés, forma part del disseny de Déu. Per això sempre serà evangèlic vetllar per la dimensió social i compromesa de la nostra fe. El problema comença quan ens deixem seduir per una "menor"... Aquest ha estat el cas dels cristians marxistes. La coartada, aleshores, d'acusar els qui no hi estan d'acord de no voler l'alliberament dels pobres, és inadmissible. Hem viscut la paradoxa de veure adreçada aquesta acusació a Joan Pau II, un papa profundament compromès en el canvi social i en la defensa dels drets humans, que ha denunciat, això sí, amb lucidesa, la pretensió de vincular dogmàticament "major" i "menor", per dir-ho esquemàticament. Gràcies a Déu, però, hem viscut prou per veure que són les mateixes poblacions sotmeses a aquell dogmatisme, i àdhuc alguns dirigents, els qui cuiten a trencar aquella fal·laç vinculació.

M'ha cridat l'atenció, en relació amb aquest tema, un paràgraf del pare Jean-Yves Calvez en el seu report de la important trobada de cristians i marxistes que va tenir lloc a Klingenthal, prop d'Estrasburg, la tardor passada. Hi participaven, entre altres, una delegació del Consell Pontifici per al diàleg amb els no creients, i una delegació del Comitè Soviètic per la Seguretat i la Cooperació a Europa. El paràgraf diu literalment: "Un d'ells —dels soviètics— ha expressat l'interès que senten per la doctrina social de l'Església, la qual, per cert, els catòlics no havien anomenat en els dies precedents, i la seva impressió que aquesta doctrina, en la seva dimensió social, tenia molt en comú amb les preocupacions actuals dels marxistes soviètics." (La Civiltà Cattolica, N.º 3.351, pàg. 258) (El subratllat és meu).

TAMBÉ EN CATALÀ

IGNACIO LARRAÑAGA

TROBADA

Manual d'Oració

EDICIONS PAULINES

L'autor ens diu el seu propòsit: "He elaborat una sèrie de poemes i salms adequats per a diversos estats d'ànim i diferents situacions de la vida. M'he esforçat per posar a les mans del lector, amb el major interès, uns mitjans simples i eficaços —a manera de Manual— per progressar en l'art de pregar".

La millor intèrpret de Francesc d'Assís

Es una biografia de Francesc Gamiassans —la primera escrita en català— amb estil transparent, apassionant i convincent.

Aquest llibre és un recull de pregàries i cançons amb la melodia per als infants. Ofereix tots els moments importants de cada dia a la llum de la fe.

La Bíblia il·lustrada és:

— Un autèntic museu bíblic: 75 il·lustracions grans de color.

— Més de 100.000 exemplars venuts a les 12 edicions en castellà. Ara en català.

— La Bíblia gràfica, fàcil de llegir. La Bíblia per a tota la família. 160 pàgines. 1.000 pessetes.

Text: Josep Ramon Saenz Uranga. Traducció al català: Enric Castanyer. Il·lustracions: F. Monzio Compagnoni.

Metodologia del ritme musical

EL RITME EN L'EDUCACIÓ PRE-ESCOLAR

ROSA FONT I FUSTER

L'obra de Rosa Font es proposa ajudar l'infant a fer de la seva vida una obra d'art, descobrint la pròpia harmonia i l'harmonia que l'envolta.

TAMBÉ EN CASSETTE:

1. El ritme en l'educació pre-escolar.
2. La pregària dels infants.

EDICIONES PAULINAS

28027 MADRID - Protasio Gómez, 15

Tel. (91) 742 05 50 - Fax: (91) 742 57 23 - Télex: 41872 EPSSP-E

08003 BARCELONA - Via Laietana, 38 - Tel. (93) 310 18 08

Un document de 392 pàgines a consultar fins a l'octubre d'enguany

El projecte del catecisme universal sotmès als bisbes de tot el món

ROMA.— El text del projecte de catecisme universal, la redacció del qual es va emprendre l'any 1987, està a disposició dels bisbes. Ha estat enviat pel cardenal Joseph Ratzinger, Prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, que presideix la comissió designada per Joan Pau II per supervisar la redacció. Els bisbes han estat invitats a examinar el projecte i a comunicar les seves observacions a Roma abans de finals de maig.

És l'endemà del Sínode extraordinari dels bisbes de l'any 1985, convocat pel Papa per celebrar els 25 anys de l'obertura del Concili Vaticà II que s'ha començat a treballar en el catecisme universal. La proposició més significativa d'aquest Sínode ha estat tal com ho indicava l'informe final del cardenal Godfried Danneels, arquebisbe de Malines —Brussel·les— la redacció "d'un catecisme" o "compendi" de tota la doctrina catòlica tant sobre la fe com sobre la moral, que serà com un punt de referència per als catecismes o "compendis" compostos en els diversos països. És el novembre del 1986 quan la comissió dels dotze experts (sis cardenals i sis bisbes) designats pel Papa va per la primera reunió. Per iniciativa seva va ser creat un comitè de redacció format per set bisbes resi-

El nou projecte de catecisme universal respecta els quadres clàssics de la catequesi de l'Església: la fe, la litúrgia i sagraments i l'autoritat eclesial.

dencials. Aquest comitè va fer quatre sessions l'any 1987 i dues l'any 1988 abans de confiar el pro-

jecte a la comissió dels dotze experts.

Després de les esmenes d'última hora, es va formular un document de 392 pàgines que actualment està a l'abast de tots els bisbes que el desitgin consultar. La indicació "subsecret" figura al peu de cada pàgina. Una nota explicativa recorda l'origen i la finalitat del document. A continuació, segueixen tres parts d'acord amb el desig del cardenal Ratzinger de respectar el marc clàssic de la catequesi de l'Església quan aquesta

expressa allò que ella professa, celebra i viu: el credo, la litúrgia i els sagraments, els manaments.

Aquest esquema dogma-sagrament-moral, que es el del Concili de Trento, es completa per una quarta part consagrada a la pregària del "Pare nostre", una mena de síntesi espiritual i pràctica de les altres parts.

Els destinataris del catecisme no solament són els fidels i els infants, com era en el cas de l'antic catecisme preguntes-respostes de Pius X, sinó aquells que tenen la tasca de compondre els catecismes diocesans i nacionals: bisbes, redactors, catequistes... El nou text, que està disponible en tres llengües, francès, anglès i espanyol, presenta un caràcter "apologètic", segons el "vaticanista" del diari romà "La Repubblica". El diari presenta una sèrie d'extractes sobre diferents temes: l'home i la dona, el diable, l'infern, el purgatori, la primacia del Papa... Un paràgraf consagrat al manament "No mataràs" parla de la droga, "veritable flagell del nostre temps"; de la pena de mort, precisant que "encara que aquest càstig sigui legítim, l'Església desitja el recurs habitual a la clemència, en l'esperit de l'Escriptura i particularment de l'Evangeli"; del terrorisme, "a proscriure absolutament", fins i tot si l'objectiu que persegueix és legítim.

Les esmenes presentades pels bisbes, a títol individual o col·lectiu, hauran de ser debatudes entre maig i octubre d'aquest any: el document ha de ser acabat per poder ser presentat al Sínode dels bisbes que se celebrarà la propera tardor i coincidirà amb el 25 aniversari de la clausura del Concili. En efecte, aquesta assemblea, serà veritablement l'òrgan de discerniment i decisió.

El Papa remarca les línies d'una ètica de la medicina i la recerca científica

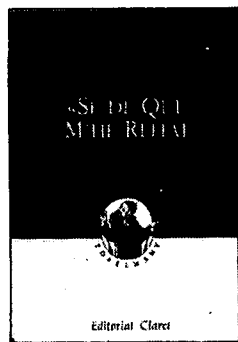
ROMA.— "Les noves fronteres obertes pel progrés de la ciència i de la tècnica, la pretesa socialització de la medicina i la creixent interdependència entre els pobles situen els problemes de la salut al centre del compromís per a la promoció dels drets de l'home", ha declarat Joan Pau II en adreçar-se a l'assemblea plenària del Consell pontifici per a la pastoral dels Serveis de la Salut. Un organisme instituit al Vaticà l'any 1985. És el que l'any passat, va organitzar la Conferència internacional sobre la Sida.

Entre els drets de l'home, ha subratllat Joan Pau II, els que concerneixen a la vida després de la concepció fins al seu final són sens dubte fonamentals.

Passant revista a les principals activitats d'aquest Consell, el Papa ha manifestat que gràcies a la iniciativa d'aquest organisme, les Conferències episcopals han nomenat un bisbe delegat a la pastoral de la salut en el seu país; que una llista d'institucions catòliques existents en el camp de la salut ha abocat cap a un primer registre; que hi ha una preocupació constant a fi d'informar les Esglésies locals sobre les directrius del magisteri que, entre d'altres, hi concerneix l'ètica mèdica, i l'ètica de la recerca científica. (KIPA).

Editorial Claret

Roger de Llúria, 5 - 08010 Barcelona - Tel.: (93) 301 08 87.

"SÉ DE QUI M'HE REFIAT" una vida dedicada als marginats

Josep M. Farrés i Sabater
Col·lecció "Torsimany" 2, 215 pàgs., P.V.P. 1.000 ptes.

El P. Josep M. Segura nasqué a Barcelona el 6 d'agost de 1928. Morí a Vallbona de les Monges (Urgell) el 29 d'abril de 1978. El P. Josep M. Segura, sacerdot escolapi, va ser durant uns anys l'ànima de l'Escola de Catequistes de les diòcesis catalanes i l'animador entusiasta de tota catequesi, especialment la catequesi de deficients. La seva persona, la seva vida, la seva obra..., tot això ens ho presenta aquesta biografia que ha escrit en Josep M. Farrés. "No és un

panegíric, fruit de l'entusiasme d'un deixeble i company de camí (...). En subratlla òbviament els encerts i virtuts, però no en calla ni els defectes, ni les insatisfaccions, ni els errors, ni les amargors que li van causar els qui no el compregueren, sobretot en els moments culminants de la seva vida".

TESTIMONIS

Maria Rosa Recasens

Col·lecció "Dossiers" 7, 47 pàgs., P.V.P. 150 ptes.

D'aquests testimonis no en parlen els diaris ni són notícia. Però existeixen. Són homes i dones que estimen de debò. Són gent del final del segle XX que riu i ploren amb llurs desencisos i llurs esperances. I enmig de tot això intenten de ser fidels a l'Evangeli tot adherint-se a la persona del Crist i intentant de ser coherents amb el propi compromís.

Demaneu-los a la vostra llibreria, o a LLIBRERIA CLARET amb aquesta butlleta de comanda:
Us prego que m'envieu contra-reembossament (sense despeses) els llibres següents:

Nom Telèfon
Adreça
Població

FILTRANT LA NOTÍCIA

Txecoslovàquia: Nous bisbes, fins ara transportistes

Les relacions diplomàtiques entre el Vaticà i Txecoslovàquia van per bon camí. En aquest país, cinc diòcesis, entre tretze, estaven sense pastor en la llarga època del derrocat règim comunista.

Gràcies a la gestió eficaç de monsenyor Francesco Colasuano, enviat especial de la Santa Seu als països de l'Est europeu i que ha visitat Txecoslovàquia darrerament, el papa Joan Pau II ha nomenat ja quatre nous bisbes, titulars de diòcesis concretes.

Tots ells exercien tasques civils en l'antic règim: un com a taxista, un altre com a transportista, conduint camions, mentre un tercer netejava vidres en uns grans magatzems de la capital, Praga. Havien estat consagrats bisbes, però els responsables del Bureau de l'Estat romanès comunista pels afers estrangers, els considerava "inacceptables".

Així, per exemple, per la diòcesi de Kosice, a l'Slavònia oriental, ha estat nomenat monsenyor Alois Txac, de cinquanta anys d'edat. Ordenat secretament bisbe durant el període stalinista, no pogué exercir mai el seu ministeri oficialment, cosa que el dugué a treballar com a conductor d'un tranvia durant dotze anys.

Un altre d'ells, l'abat Rudolf Balaz, de cinquanta anys, ha estat nomenat bisbe de Banská Bystrica, succeint a monsenyor Josep Feranec, el titular que ha complert vuitanta anys. Aquest era transportista, primer, i rentava vidres d'un magatzem després.

Un d'aquests nous prelats, és doctor en teologia i havia exercit el seu ministeri en diferents parròquies.

Amb aquests nomenaments s'ha normalitzat ràpidament la situació religiosa de Txecoslovàquia. La sala de premsa del Vaticà ha qualificat de "gran significació històrica" el reconeixement per part del govern romanès dels nous bisbes nomenats per la Santa Seu. Segons l'agència APIC els pastors titulars entraran oficialment a les seves diòcesis en una jornada simbòlica: el dia de la festa de sant Cirili i Metodi, apòstols dels eslaus. La mateixa agència informa d'una possible visita del Papa a Romania que tindria lloc el proper mes d'abril.

FRANCESC GAMISSANS

Un dels teòlegs més remarcables del segle XX

Ha mort el pare M.D. Chenu

El diumenge, 11 de febrer, en el convent de Saint Jacques, de París, on residia des de l'any 1942, morí el pare Marie-Dominique Chenu, un dels teòlegs més remarcables del segle XX.

Historiador de la teologia dels segles XII i XIII, fou iniciador d'una reflexió sobre la "teologia del treball". La seva simpatia i defensa dels sacerdots obrers li valgué una condemna de Roma, tot i que després fou un dels qui millor va preparar el Concili Vaticà II. Publiquem unes notes biogràfiques del pare Chenu, i seguidament dues col·laboracions: una és un reconeixement colpidor, signada per Pierre Pierrard, i l'altra exposa els trets més significatius del pensament del famós teòleg dominic, subscrita pel Dr. Josep M. Rovira Bellosó, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya.

El pare dominic Marie-Dominique Chenu, un dels teòlegs punters del segle XX, va morir el diumenge dia 11 de febrer al convent de Saint Jacques, de París, on residia des del 1942. Havia complert 95 anys. Ha desaparegut una gran figura de la història de l'Església. Historiador de la teologia dels segles XII i XIII, també és l'iniciador d'una reflexió sobre la "teologia del treball". El seu compromís pels sacerdots obrers li valgué a aquest pare dominic una condemna romana. Ha estat, sense saber-ho, un dels que prepararen el Concili el 1962.

Nat el 7 de gener del 1895 a Soisy-sur-Seine (Essône-França). Marcel Chenu entrà al noviciat dominic el 1913 i prengué, com a religiós el nom de Marie-Domi-

nique. Ordenat sacerdot, l'any 1919. Com a novici abans, i més tard com a professor, residí molts anys al lloc anomenat Le Saulchoir, a Kain (Bèlgica). Professor d'història de la teologia de l'Edat Mitjana, fou seguidament rector de la Universitat dominicana, que ha conservat el nom de Le Saulchoir després del seu retorn a França.

Enviat a Roma pels seus estudis, el pare Chenu descobreix la "sobrenaturalitat de la fe" i el sentit de la condició humana: dos valors que orientaran tota la seva reflexió teològica. Teòleg compromès, el pare Chenu ha estat sempre un contemplatiu i un meditatiu. Des del 1934, orientà la seva reflexió teològica sobre les realitats socials i les grans mutacions

de la societat. O sigui que és en aquest sentit que se'l considera com un dels teòlegs que han inspirat i sostingut el compromís dels sacerdots obrers.

Condemna pel seu compromís al costat dels sacerdots obrers

L'any 1937, el pare Chenu publicà les grans línies d'aquest mètode teològic amb el títol "Una escola de teologia: Le Saulchoir". El llibre, que no estalvia la crítica de certs teòlegs, fou posat a l'Índex el 1942. El pare Chenu fou obligat aleshores a renunciar a l'ensenyament. De la seva entrevista, aquells dies, amb el cardenal Suhard, arquebisbe de París, explicà "Ell (referint-se al cardenal) m'ha

fet venir, i m'ha dit textualment: 'Pare Chenu, no us turbeu pas, dintre vint anys tothom parlarà com vos'. Això era el 1942; l'any 1962, Joan XXIII obria el Concili!"

El pare Chenu també es va comprometre apostòlicament amb la Joventut Obrera Catòlica, la Missió de París, la Missió de França i els sacerdots obrers, cosa que li valgué nous altercats amb Roma, quan hi hagué la condemna dels sacerdots obrers l'any 1954. Aleshores havia publicat, com a teòleg, un article sobre els sacerdots obrers. Sancionat pel Vaticà, com els pares Féret i Congar, dominics també, el pare Chenu hagué de marxar de París i es retirà a l'Havre. Tanmateix fa constants viatges a París per retrobar nombrosos grups que continua animant.

L'obra del pare Chenu, en pla teològic, és considerable. Especialment en teologia medieval, va fundar i dirigir durant anys el "Bulletin tomiste"; també fou director de la "Revue des sciences philosophiques et religieuses". Un dels llibres més importants del pare Chenu és "La théologie comme science au XIIIe siècle". També és autor de nombrosos articles.

Les sancions romanes no han enfosquit mai la serenitat ni el foc d'aquest pare dominic, que acollí el Concili amb gran alegria. Fins recentment, malgrat les malalties de l'edat, el pare Chenu ha mantingut una mirada crítica i prospectiva sobre el món i sobre l'Església en l'horitzó del tercer mil·lenni. El funeral del pare Chenu se celebrà a París el dia 15 de febrer.

Gràcies, pare Chenu

Escric plorant. Llàgrimes que no són de desesperança, ja que aquell qui, abans d'entrar en agonia, segons costum de l'orde dominicà, demanà que es cantés la *Salve Regina*, descansa en la pau del Senyor. Més aviat són llàgrimes d'un fill per la partença del seu pare; també són llàgrimes de reconeixement per totes les gràcies rebudes i deixades en la llarga existència, el llarg curs desbordant, de Marie-Dominique Chenu.

Què hauríem fet, Déu meu, des de mig segle ençà sense la companyia constant d'aquest teòleg de pensament dens i clar, de ploma fluida i viva, d'aquest adversari incansable del positivisme dogmàtic i jurídic que ocultava la vinguda de Déu en la història? Ja que, pel pare Chenu, la història entra en el teixit de la fe que allí troba no solament materials exemplars, sinó la intel·ligència del seu dinamisme, segons termes de la constitució *Gaudium et spes*, de la qual fou l'inspirador i el comentarista constant i entusiasta.

Som milers els escriptors, periodistes, militants, cristians, sacerdots (penso avui amb gran tristesa en els meus amics sacerdots obrers) que, en els dies de confusió, de tempesta o de foscor, hem recorregut al pare Chenu i al seu ensenyament per verificar la nostra bruïxola i el nostre ancoratge a l'Evangeli i també a l'Església, aquesta Església de la qual Marie-Dominique Chenu hagué de sofrir però que, sense ell no seria pas això que a poc a poc essent fràgil, pobre, despallada d'oripells i de les seves certeses per estar més atenta només a l'Encarnació, renovant-se en la història dels homes.

Malgrat les pressions de tota mena, contra tots els integritats i totes les inquisicions, Marie-Dominique Chenu ha mantingut ben oberta la finestra del Concili. No pas pel plaer de veure volar al seu voltant els objectes mal ordenats. Sinó perquè, per a ell, la Pentecosta continuada és això: el gran vent saludable, l'aire pur salvador; i també l'escolta atenta de la veu múltiple de la gent que passa sota la finestra.

Quan pel febrer del 1954 el pare Chenu fou enviat a l'exili, lluny de la Glacière, una animadora de llars obreres del barri li adreçà aquestes paraules en nom dels seus amics: "Estimat Pare, nosaltres no sabem si vos sou un gran teòleg i no comprenem gaire les decisions de l'Església sobre vos... Però el que sabem bé, és que, des de fa anys, vos sou el nostre millor amic i que el vostre desplaçament ens causa una gran pena... Us agraïm que ens hàgiu comprès, estimat, ajudat tant en les petites coses com en els grans problemes de les nostres llars..." Una jove mare m'ha dit plorant aquest matí: "mentre que no se'n vagi massa lluny, per tal que el dia que tinguem marriment, hom pugui prendre el tren per anar a veure'l una mica..."

I jo també dic: "Mentre no se'n vagi massa lluny" i que, quan s'hagin dit les oracions fúnebres, ningú no tanqui les finestres re-
ra seu...

PIERRE PIERRARD

(De "la Croix")

El pare Chenu, un "jove" nonagenari

Si hom consulta la darrera edició de l'índex dels *Llibres prohibits* (1958) s'endurà una gran sorpresa. A la pàgina 91 hi trobarà inclòs l'estudi *Una escola de teologia: Le Saulchoir* (1937), d'un dels grans teòlegs catòlics de la nostra època: el Pare M. Dominique Chenu, nascut a París el 1895. El fet que aquesta edició de l'índex no hagi estat seguida de cap altra, tallà la possibilitat que, un cop aclarides les coses, l'esmentat estudi històric del P. Chenu hagués pogut alliberar-se de la seva presó de lletra impresa.

Aquesta és una de les causes per les quals no es pot dir del P. Chenu allò que s'escau dels seus col·legues de la "nouvelle théologie" —De Lubac, Daniélou, Congar—: que van ser reconciliats per l'autoritat fins a formar part dels rengles de teòlegs del Concili Vaticà II.

Encara hi havia una altra raó que feia difícil reconciliar Chenu i homologar-lo amb els seus companys, convertits d'enfants terribles en teòlegs del Concili. Chenu, en efecte, no solament va escriure una *Espiritualitat del treball* (1941) i *Per a una teologia del treball* (1955), sinó que de la seva mà van sortir moltes de les cartes i dels fulls ocasionals que alimentaven l'espiritualitat dels sacerdots obrers, que —com se sap— van ser un dels punts conflictius en l'Església dels anys cinquanta.

Cert que el cardenal Suhard va prestar sempre suport al teòleg parisenc. Perquè —tot i les seves dificultats amb el Sant Ofici— Chenu no va ser mai un anti-romà. Era un home lliure, fidel als seus amics, els laics de la JOC i els sacerdots de la missió obrera, els quals coneixien bé la seva proverbial disponibilitat. Un home que segurament trepitjava més de gust les oficines de l'I-DOC —l'agència d'informació de temes conciliaris muntada amb motiu del Vaticà II— que els llueents pasadissos d'altres palaus romans. L'única vegada que l'he vist va ser precisament en un pis que l'I-DOC tenia a Piazza Navona on Chenu va fer una conferència que emanava vitalitat i joia de viure.

¿Per què aquest home, lliure més que rebel, té importància en la història de la teologia recent? Perquè paral·lelament al seu tarannà, ple de bonhomia acollidora, Chenu emprengué un programa teològic realista i obert, arrelat en el tomisme del qual se sentia orgullós.

Aquest programa el coneixerà de prop el que repassi les pàgines de *Saint Thomas d'Aquin et la Théologie* (1959), ja que és aquí on Chenu presenta amb més vigòria la seva lectura del pensament de Tomàs d'Aquino. Sobretot aquell punt del tomisme que subratlla la consistència i l'autono-

mia de les realitats creades, concretament la consistència de la psicologia humana, de la natura de cada cosa, de les lleis que les regeixen i, en especial, de la llibertat humana.

Chenu feia seva amb entusiasme la dita de Tomàs segons la qual "reduir la perfecció de les creatures és reduir la perfecció de la potència divina" (*Contra Gentiles*, Lib III, cap. 69, p. 15). L'entusiasme de Chenu s'expressava provocativament, perquè s'oposava més que integrava el pensament de sant Tomàs d'Aquino al de sant Agustí.

En un mot: l'univers de Tomàs està fet del gran sol de l'amor de Déu que dona ésser, llum i escalf a tota la sèrie de creatures que, amb gran consistència i regides per lleis pròpies, són constituïdes en la seva realitat per Déu. Sant Agustí, en canvi, és més idealista. Chenu recordava la dita de Nietzsche que presentava Agustí com un "Plató per a la tropa", en el sentit que la realitat suprema de les coses no existeix tant en elles mateixes com en les idees eternes que Déu se'n fa de totes elles. En el que estan, però, d'acord Agustí, Tomàs i Chenu és que tots els éssers, segons la seva naturalesa i la seva llibertat, estan cridats a donar gràcies al Creador, i a adorar-lo segons la famosa dita d'Ireneu: "La glòria de Déu és que l'home visqui".

He exposat el punt més filosòfic —tal vegada, el més fonamental— del P. Chenu. Hi ha, però, un altre punt, no menys important, expressat en l'Evangeli en el temps, traduït entre nosaltres per Casimir Martí i editat en la col·lecció "Teologia", dirigida per Evangelista Vilanova.

Chenu exhorta ací a assumir la història: que els fets reals de la vida puguin ser assumits per un pensament teològic capaç de convertir-se no solament en programa teòric sinó en veritable ortopràxi eclesial.

Amb aquests dos punts, que constitueixen un veritable programa teològic, el P. Chenu obrí bretxa i mantingué la lluita amb coratge intel·lectual i ètic fins a la seva mort. Tal vegada això mantenia "jove" el seu pensament. El seu doble projecte es presenta avui amb les seves arestes ja asserenades, però amb tota la força d'atracció i d'esperança per a la tasca teològica actual. Encara avui, la teologia vol, com Chenu, contemplar teològicament la història, escoltant la veu del Senyor en ella, i posar en relleu la consistència i la llibertat de l'home davant Déu, perquè solament l'home que és lliure és capaç d'estimar Déu i els altres.

JOSEP M. ROVIRA BELLOSO

BARCELONA

Centre d'Estudis CRISTIANISME I JUSTÍCIA - Centre de Preparació al Matrimoni (CPM) - Editorial Claret.— Matrimoni cristià... Un projecte social de vida. ¿Una utopia?. Presentació del llibre "Fent camí amb les parelles", pels autors: Gaspar Mora i Ignasi Salvat. **Data:** dimecres, 7 de març. **Hora:** 19'30 a 21. **Lloc:** Roger de Llúria, 13.

Romeria del E.J.E. al castell de Xavier.— Nois i noies de 15 a 17 anys, que es preparen per rebre el sagrament de la Confirmació, s'uniran a la Xaveriada-2, els dies 10 i 11 de març. A la matinada de l'11, caminada des de Sangüessa fins al castell, tot fent el Viacrucis. Després celebració de l'Eucaristia a l'esplanada del castell. Tenim encara places lliures. **Informació:** dimecres, tarda, a Muntaner 91, 2on. 2º matins dies laborables al Col·legi Lleó XIII. Tel. (contestador automàtic) 205 66 60.

ORS.— "És necessari saber envellir?". Conferència a càrrec d'en Lluís Sobreroca i Ferrer, coordinador de l'àmbit de tercera edat de l'Escola l'Esplai de Barcelona. **Divendres, 9 de març,** a 2/4 de 8 de la tarda, a la seu d'ORS, c/ de la Torre, 28 àtic. (Metro Lesseps).

Pregàries Ecumèniques per l'Assemblea de Seül.—

Del 6 al 12 de març tindrà lloc a Seül la Convocatòria Mundial per la JUSTÍCIA, la PAU i la INTEGRITAT de la CREACIÓ, convocada pel Consell Mundial d'Esglésies. Es demana a tots els cristians i a totes les esglésies que preguin per la Convocatòria de Seül, en particular en els serveis dominicals del 4 a l'11 de març. El Centre Ecumènic de Catalunya organitza a Barcelona pregàries ecumèniques per la Convocatòria de Seül a l'Església Evangèlica del carrer Tallers, 26 (metro Catalunya), a les 8 del vespre, el dimarts 6 **dimecres 7, dijous 8, divendres 9 i dilluns 12.** Els cristians de totes les esglésies hi són convidats.

Celebració en Cant Gregorià.— Dia 11 de març, II diumenge de Quaresma, a les 10'30 del matí, a l'església de Sant Felip Neri de Barcelona, Plaça de St. Felip Neri, 5.

Centre d'Estudis Familiars.— Ofereix un Curset sobre PSICOPATOLOGIA DE LA PARELLA, que donarà la Dra. Alicia de los Santos, psicòloga, amb el següent programa: 1) Introducció-classificació, 2) Trastorns psicòtics, 3) Trastorns neuròtics, 4) Trastorns en l'afectivitat, 5) Disfunció sexual en l'home i disfunció sexual en la dona, 6) Alteracions de la conducta sexual i Alteracions de la identitat: homosexualitat. Tots els temes aniran acompanyats de diapositives i casos pràctics.

Les classes seran els **dimarts, des del 13 de març fins el 17 d'abril,** de 19'30 a 21 hores. Per a matrícula i més àmplia informació: SECRETARIAT DIOCESÀ DE PASTORAL FAMILIAR, c/ Diputació, 231 - Tel. 253 86 59. Tardes, de 4 a 8, llevat dels dissabtes.

Tarda d'Oració.— El dissabte, **dia 10,** tindrà lloc una Tarda d'Oració organitzada per ANFE, a l'església del Santíssim Sagrament, c/ Aragó, 268. Serà dirigida per Mn. Josep Arenas y consistirà en: Conferència, reflexió personal, res de Vespres i celebració de l'Eucaristia. Començarà a les 17'30 i acabarà al voltant de les 20'45.

Europa interessa als religiosos de Catalunya.— El que està succeint a Europa, tant a l'Europa comunitària com als països de l'Est, serà objecte d'estudi de la propera assemblea de la Unió de Religiosos de Catalunya que tindrà lloc al Casal Borja, de Sant Cugat del Vallès, el **dia 22 de març.** A l'assemblea de l'URC hi prenen part per dret propi els superiors majors residents a Catalunya i delegats d'aquells que viuen fora de Catalunya, en un nombre de quasi cent cinquanta, i en representació de gairebé deu mil religiosos i religioses. La reflexió sobre aquest tema serà menada pel P. Ignasi Salvat, actualment president dels provincials dels jesuïtes d'Europa.

Grup de Pregària "BONA NOVA" de la Renovació Carismàtica Catòlica (R.C.C.).— Cada dilluns, de 8 a 10 del vespre, ens trobem a la parròquia de la Bonanova, (pl. Bonanova, 12), per fer pregària de lloança, petició de guariment tant físic com espiritual, i acció de gràcies. Hi sou tots convidats; com també a les catequisis d'iniciació a la renovació de l'Esperit que començaran el dia 5 i prosseguiran cada dilluns durant set setmanes. Per qualsevol aclariment trucar al tel. 211 48 43.

Exercicis Espirituals.— Del 20 al 23 de març, dirigits per la M. Aurora Royo R.J.M., a les 5 de la tarda, a l'església de les RR. Esclaves del Sagrat Cor, c/ Mallorca, 232, Barcelona.

Parròquia de la Sagrada Família. (Provença, 450).— Dijous, 8 de març, a les 9 del vespre, al Casal parroquial: Ponència a càrrec de Carlos Moreno Pérez, sobre "Consciència crítica: edifiquem sobre el que és positiu". Hi haurà col·loqui. Organitzen els Grups de Reflexió i Diàleg de la Parròquia.

Centre Cristià d'Universitaris (CCU).— Dia 7 de març, dimecres, a les 20 h. **XERRADA-COL·LOQUI** "Com cooperem des d'aquí

amb el Tercer Món?", a càrrec de Núria Carulla i Eulàlia Roca, membres del Racó del Tercer Món del SIPAJ, CCU, c/ Villarreal, 81, baixos. Tel. 323 33 68.

DEJUNI CONTRA LES PROVES NUCLEARS.— El **Dejuni internacional d'interpel·lació pel cessament de les proves nuclears,** que es fa coincidir amb la Convocatòria Mundial d'Esglésies cristianes a SEÜL sobre Justícia, Pau i Integritat de la Creació, en el cas de Barcelona tindrà lloc a La Salle Bonanova (Pg. Bonanova, 8) els dies 10 i 11 de març (en paral·lel amb el Fòrum Home i Evangeli).

JORNADES DE REFLEXIÓ PER A JOVES A MONTSERRAT.— Els propers dies 17 i 18 de març tindran lloc a Montserrat unes jornades de reflexió entorn de la Quaresma: Camí vers l'home nou per a nois i noies a partir de 17 anys. Les xerrades aniran a càrrec dels PP. Andreu Marquès i Jordi Castanyer. Les jornades començaran dissabte a les 12 i acabaran diumenge a les 15.30. Cal portar sac de dormir i el menjar. **Places limitades.** Per inscripcions truqueu a l'Abadia de Montserrat (Tel. 835 02 51) i demaneu per Josep-Enric Parellada.

GIRONA

DRETS HUMANS A CENTRAMERICA. BISBE CASALDÀLIGA PRO NOBEL 92.— 1ª Jornada sobre els drets humans a Centramèrica, dissabte, 17 de març, a la vila d'Arbúcies (Pavelló Poliesportiu). De les 10 del matí a les 11 de la nit. 2ª Trobada "Pro Nobel de la Pau", el bisbe Pere Casaldàliga. **Diumenge, 18 de març,** a la vila d'Arbúcies (Pavelló Poliesportiu). De les 10 del matí a les 5 de la tarda. Per a més informació: Truqueu als telèfons, (972) 86 00 01 (Sta. Lúcia. Arbúcies), i (93) 317 61 77 (Sta. Paquita. Barcelona). Organitzen: JUSTÍCIA i PAU, Comitè Òscar Romero i "Amics del bisbe Pere Casaldàliga".

LLEIDA

CURSET DE CRISTIANISME MIXT.— Tindrà lloc els propers dies 9, 10 i 11 de març (de divendres tarda al diumenge), a la Casa d'Exercicis de la Seu Vella de Lleida. Està dirigit a totes les persones que busquen major plenitud per a la seva vida, i fer una experiència de la novetat fonamental cristiana. L'Acte de Conclusió es farà a les 6 de la tarda del diumenge en l'esmentat lloc. **Informació:** tels. 26 04 89 i 26 33 39 (prefix 973).

AMB LA TEVA AJUDA, CATALUNYA CRISTIANA ARRIBARÀ MÉS ENLLÀ

CATALUNYA CRISTIANA va néixer fa més de 10 anys. Són més de 500 setmanes informant puntualment els homes i dones del nostre País sobre tot el que fa referència a la religió i la cultura catòliques.

Gràcies als subscriptors, CATALUNYA CRISTIANA ha crescut i, molt probablement, ha ajudat a créixer els qui el coneixen. Però queda encara molt camp per córrer. Cal anar molt més enllà.

Cal que CATALUNYA CRISTIANA esdevingui el vehicle de comunicació entre tots els creients dels nostres pobles i les nostres ciutats. Cal anar més enllà dels encerts professionals que s'hagin pogut assolir en aquests 10 anys. Tu hi pots ajudar amb el teu estímul. Fins i tot amb el teu suport econòmic més enllà de l'import de la subscripció.

Al mateix temps, cal que CATALUNYA CRISTIANA arribi cada dia a més famílies.

Ajuda'ns també a aconseguir-ho d'una manera molt senzilla. Probablement, coneixes més d'una persona a qui podria interessar aquest setmanari. Si ens fas arribar els seus noms i adreces, **els hi enviarem**

gratuitament CATALUNYA CRISTIANA durant un mes. És la millor manera de que la coneguin realment i, més tard, decideixin si els interessa subscriure-s'hi.

Per tal que CATALUNYA CRISTIANA arribi molt més enllà, només ens cal la teva ajuda.

☐ Voldria que aquestes persones rebessin CATALUNYA CRISTIANA gratis durant un mes.

Nom/Cognoms: _____
Adreça, Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____
Nom/Cognoms: _____
Adreça, Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____

Nom/Cognoms: _____
Adreça, Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____
T'agraïrem ens donessis també les teves dades:
Nom/Cognoms: _____
Adreça, Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____

Per tal que CATALUNYA CRISTIANA arribi més enllà, retalla, omple i fes arribar aquest cupó a: **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA, València, 244 - 2on. 08007 BARCELONA.**

BARCELONA

Eduardo Chapillo, sacerdot xilè, als assistents a un "Sopar de la Fam" a Terrassa:

"Us caldria recordar una mica més la missió de ser sal de la terra"

TERRASSA.— Ja fa uns anys que a la parròquia de Sant Josep, de Terrassa funciona, com a altres llocs de la diòcesi de Barcelona, un grup que intenta sensibilitzar la comunitat sobre els problemes del Tercer Món. Un dels actes que anualment es ve celebrant és un "sopar de la fam" on normalment es rep el testimoni d'una persona que ha treballat en un d'aquells països, sigui en tasques d'ajuda al desenvolupament o en l'acció missionera.

Un acte amb un caire especial

L'acte d'enguany ha tingut un caire especial. D'una banda, perquè era convocat també pel Secretariat Zonal de "Mis-

sions-Església al Tercer Món", ultrapassant l'àmbit merament parroquial; a més, la data en què es va escaure (10 de febrer) coincidí amb la campanya de Mans Unides. Tot plegat, li donava un ambient propici. Especial també el convidat: Eduardo Chapillo, fill i sacerdot de la diòcesi de Copiapó, al nord de Xile. Ja cap al final de l'Eucaristia (una missa "jove" que va precedir al sopar, Mn. Eduardo va fer esment de la germanor existent entre Xile i Catalunya, des que, va recordar, un sacerdot català, Joan Alsina, hi va donar la vida, un agermanament que continua avui gràcies als preveres d'aquí que últimament hi treballen o hi han treballat (els Serrano, Aragall, Cadevall, Bacardit, Roig, etc.).

situació social i política, de la seva diòcesi, de les seves tasques pastorals. Tot seguit es va encetar un torn de preguntes per part dels assistents sobre els més variats temes (les relacions Església-Estat a Xile, el finançament de l'Església, la situació de la família a Copiapó, el treball dels laics, la religiositat popular, etc.) a les quals Mn. Eduardo va respondre puntualment. No va defugir tampoc la resposta crítica quan li demanaren quina impressió s'enduria dels cristians d'aquí: "En general, els veig potser un xic temerosos de manifestar-se com a cristians, us caldria recordar una mica més la missió de ser sal de la terra". Una vegada més, des del Tercer Món ens arribava la interpel·lació i el desafiament.

L'acte es va cloure amb una pregària i una col·lecta en favor del treball pastoral del ponent.

La punyent realitat xilena

Més tard Mn. Eduardo ens parlà llargament del país, de la

J.M.P.

FETS I CRITERIS

Consells a un estudiant

La societat actual ofereix, a molts nois i noies, la possibilitat d'estudiar. Aquesta constatació em mou avui a escriure uns breus consells a un estudiant "anònim". Ja sé que aquest estudiant anònim no existeix; però penso que no serà inútil dir algunes coses per als qui estudien, i també que els lectors podran fer arribar aquestes paraules a algun estudiant de la seva família o del seu cercle d'amics.

L'estudiant té tendència a parlar o a jutjar-ho tot amb molta seguretat. Crec que ha de ser conscient que ha d'aprendre, amb realisme i humilitat, a escoltar l'opinió dels altres i a acceptar que no tots els coneixements s'adquireixen en els llibres.

Qui té l'oportunitat d'estudiar s'ha d'apuntalar, perquè l'estudi exigeix un esforç d'atenció de la memòria i de la intel·ligència per assimilar les diferents matèries.

És important mantenir una proporció entre les hores de classe i les hores d'estudi personal. Pel que fa a les matèries és necessari dedicar més temps a aquelles que no agraden o que resulten difícils. És cosa sabuda que hi ha qui té més facilitat per a la literatura o la història i menys per a les matemàtiques, o l'inrevés. Aleshores cal fer-se ajudar i també saber ajudar els altres.

L'esforç personal és totalment necessari. Cadascú ha de conèixer les seves capacitats i els seus punts febles. Hi ha qui aprofita més fent un resum escrit, un esquema, un gràfic. També cal tenir present la conveniència d'alguna pausa durant el temps d'estudi per evitar la fatiga.

Per aquelles matèries en què s'exigeix memòria com és el cas de les llengües estrangeres, són preferibles estones curtes i repetides d'estudi, que no pas sessions llargues.

Els qui estudien carreres tècniques han de complementar la seva formació amb la lectura d'obres literàries d'autors de casa o d'algun premi Nobel. La lectura és un mitjà d'enriquiment personal: cal, però, escollir pocs llibres i bons.

L'estudiant no ha de caure en l'individualisme. Ha de sentir-se solidari dels altres, evitar la temptació de formar grups "tancats" i no utilitzar les associacions estudiantils per interessos personals. Qui estudia no pot oblidar que, en certa manera, gaudeix d'un privilegi que comporta obligacions vers el bé comú de la societat.

Un estudiant s'ha de conèixer a si mateix. Un bon exercici és el de repassar de memòria el que s'ha fet l'última setmana, veure quantes hores ha dedicat a l'estudi, examinar en què ha fallat i en què ha reeixit: Aquest coneixement de les pròpies forces és fonamental per avançar en el seu treball.

Un bon estudiant estudia més per saber que per aprovar els exàmens, i estima més la veritat que les idees. Ha de ser conscient del sentit humà i cristià dels seus estudis. Ha de complir el deure de la seva condició de vida i l'obligació de fer rendir els talents que ha rebut de Déu.

+ **RAMON TORRELLA i CASCANTE**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

M.ª CARMEN CARREIRAS

ANTIGUITATS

Afiliada al gremi d'Antiquaris de Catalunya

COMPRO:

- MOBLES ANTICS
- CADIRATGE
- PISOS SENCERS PER HERÈNCIES O PARTICIONS
- PORCELLANES
- VENTALLS
- JOIES
- JOGUINES
- NINES DE PORCELLANA, ETC.
- ROBA BLANCA I MANTONS DE MANILA
- PINTURES I DIBUIXOS
- BIBLIOTEQUES SENCERES
- LLIBRES ANTICS
- GRAVATS
- MAPES I CARTELLS

c/. de la Palla, 5. Tel. 318 94 26 - 230 19 71. 08002 Barcelona

PERE ROVIRA

Vinyes, Cellers i Destil·leries.

Blanc de Belart • Alta Mar • Vinya d'Irto • Viña Montal • Raquel Rosé • Viña Mater • Dry Solera • Ranci • Vinum Misae • Mas dels Freres • CALISAY.

Tel. (93) 337 18 12

BARCELONA

500 persones a la festa de la gent gran a la parròquia del Cor de Maria

BARCELONA.— La parròquia del Cor de Maria ha celebrat amb molt d'èxit la festa de la gent gran, organitzada per "Vida Creixent" i la Obra Social Sanitària Cor de Maria.

El dissabte dia 10 se celebrà una magnífica vetllada al Centre Cívic "La Sedeta". Prop de 500 persones aplaudiren els artistes que durant dues hores i mitja els oferiren una actuació ex-

traordinària. Després inauguraren exposicions i una tombola. El diumenge, es va celebrar la Missa a 3/4 de 12, preparada pel Consiliari i els grups de "Vida Creixent", que aconseguí una gran assistència i participació.

Un record inoblidable i una prova del bé que fa i que pot fer el moviment cristià de la gent gran, "Vida Creixent".

ESGLÉSIA I ESCOLA

Els Bisbes i la reforma de l'ensenyament

Els Bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola s'han reunit en assemblea plenària i, a més a més de procedir a la reelecció del President de la Conferència i de renovar els presidents de les diferents comissions episcopals, han tractat temes importants per a la vida de l'Església.

En aquesta ocasió, els Bisbes també s'han referit a l'avantprojecte de Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu que el Ministeri d'Educació i Ciència han sotmès a consulta del Consell Escolar de l'Estat. Han valorat positivament alguns aspectes de l'avantprojecte però alhora han manifestat la seva preocupació perquè consideren que conté deficiències greus que caldrà corregir.

En concret, en el discurs inaugural de l'Assemblea Plenària el Cardenal Suquía ha afirmat que la llei de reforma de l'ensenyament incidirà extraordinàriament en la configuració de la societat del futur i, per tant, és indispensable que es garanteixi una efectiva llibertat d'ensenyament per als centres escolars d'iniciativa social.

Però no és solament la llibertat d'ensenyament allò que preocupa els nostres Bisbes.

En la seva intervenció a través de la cadena COPE el mateix Cardenal Suquía ha dit el següent: "Crida l'atenció la insuficiència de les finalitats i els objectius assignats a cada nivell educatiu, en els quals la dignitat de la persona humana, la formació integral i l'educació de la dimensió ètica d'aquesta persona no reben la deguda atenció. A més, no s'impulsa l'exercici del dret fonamental a la llibertat religiosa que tenen els pares i els alumnes, creients o no creients. La formació religiosa només es considera com ensenyament de la religió, quan és, evidentment, quelcom més ampli". Per això, afirma, "l'escola pública, la qualitat de la qual ens interessa particularment perquè acull la major part de la població escolar, pot quedar especialment empobrida".

Segons el President de la Conferència Episcopal, el suport que l'Església ha donat fins ara a la reforma de l'ensenyament s'ha vist frenat i condicionat per qüestions que són importants, però confia que s'arribarà a un acord satisfactori.

Això és el que tots desitgem: que al llarg del procés que ara s'ha iniciat siguin superades les deficiències de l'avantprojecte sotmès a consulta. Només així la reforma de l'ensenyament podrà rebre el suport del conjunt de la societat.

FRANCESC RIU

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

S'OFEREIX SR. CULTE, Administrador-gestor, do de gent, mitja jornada o sencera, per a despatx o preferiblement tenda. Experiència, seriositat i referències. Tel. 212 54 75 de 2 a 5 tardes i de 9 a 12 nits.

SOLTER desitja relacionar-se amb Sra. 40-50 anys, catòlica. Fins matrimonials. Escriu a apartat 628. 43080 Tarragona.

PROFESSOR nadiu i titulat fa classes d'anglès. Tel. 423 44 31.

ORDINADOR Toshiba 64 K MSX. Jocs manuals, Joy stik a mitat de preu. Tel. 257 17 98.

S'OFEREIX SRA. 43 anys per atendre i acompanyar persona sola anciana o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Escriu a C.C. València, 244. 08007 Barcelona. Referència 200.

DESITJO adquirir els llibres "La suma teològica" de Sant Tomàs, de la Biblioteca "Autores Cristians" (Madrid). Tel.: 302 71 77.

A SRTA. lloga habitació només dormir o bé amb esmorzar i sopar. Tel.: 253.15 87.

PENSIONISTA solter 45 anys econòmicament situat, amant de l'art, es relacionaria amb Sra. 25-40 anys. Fins matrimonials. Acceptaria un fill. Apartat 3.040 - 08080 Barcelona.

SRA. tindria cura de persones grans. Tel. 347 07 02.

SOLTER 33 anys, economista, desitja relacionar-se amb Srta. catòlica. Fins matrimonials. Escriu a Manel Hernández. Rocafort, 196, 2n. 2a. - 08029 Barcelona.

PERRUQUERA s'ofereix a residència 3a. edat. Tel. 351 33 31.

CAL SRA. de servei fixa per atendre a una família jove amb 2 fills. Tel. 211 30 80 de 9 a 10 de la nit.

Ajuda a l'Església Necessitada

Us invita els dijous (no festius) a partir de l'1 de març de 6 a 8 de la tarda en els seus nous locals del carrer Lluís Antúnez 24, 2n. 2a. de Barcelona. Tel. 237 37 63 a assistir a les projeccions de pel·lícules, vídeos i diapositives de tot el que fa referència a la nostra associació i la seva relació amb les necessitats de l'Església. La nostra responsabilitat com a cristians és la de conèixer la problemàtica actual de la nostra Església. T'esperem una tarda. Entrada lliure.

Filial a Catalunya: Lluís Antúnez 24, 2on. 2.ª - Tel. 237 37 63 - 08006 Barcelona

VENDES

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapís i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopèdia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament, psiquiàtric i psicològic
Informació: 215 69 77 de 12 a 14 hores

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

Aquest nou llibre que tenim el goig d'oferir-vos conté els himnes del Diurnal i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquit repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Imprès a dues tintes. Enquadernació Guaflex, amb dues cintes. P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A.
Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.ª. 08007 - Barcelona

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ Tel.
PREU LÍNIA SETMANES

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.ª. 08007 - Barcelona

Llegida a Roma una tesi doctoral sobre aquest prelat urgellenc del segle XIX

El bisbe Caixal defensà el magisteri del poble

LA SEU D'URGELL.— Francesc Mestre i Sala, rector de la parròquia de Santa Maria del Teulat, del Poble Nou, ha defensat la seva tesi doctoral sobre "La espiritualidad del obispo Caixal" a la Universitat Pontificia Gregoriana, de Roma.

Josep Caixal va ser bisbe d'Urgell del 1853 al 1879. Entre altres obres destaquen les seves aportacions teològiques al Concili Vaticà I, la fundació de l'Institut de Religioses de la Sagrada Família d'Urgell i la construcció del Seminari Diocesà de la Seu d'Urgell. L'estudi de Francesc Mestre està distribuït en tres capítols: biografia de Caixal i descripció de la seva època, els seus escrits i l'espiritualitat del Bisbe. L'autor ha documentat el seu treball en les nombroses obres de Caixal: "Civitas sancta seu Domus Dei", "Lucha del alma con Dios", "Vademecum pii sacerdotis", els escrits del Vaticà I, les cartes pastorals del Bisbe, 49 sermons, 426 cartes, etc. L'obra "Civitas sancta seu Domus Dei", fins ara desconeguda, és un tractat ascètico-místic sobre l'Església i va ser trobada per Francesc Mestre. La darrera part de la tesi, dedicada a l'espiritualitat, presenta tres apartats sobre Déu, l'Església i el món. L'investigador ha consultat l'Arxiu Capitular

d'Urgell, el de l'Arquebisbat de Tarragona, l'Històric de Sant Cugat del Vallès i el del Vaticà.

Francesc Mestre manifesta que el bisbe Caixal avançà conceptes de la teologia actual, maldà per l'espiritualitat i la cultura dels preveres i es preocupà del progrés social.

Va ser el bisbe que més intervencions va tenir al Vaticà I, presentà dotze dissertacions orals i deu comunicacions escrites, rebutjà el terme "societas" en relació a l'Església i propugnà el de "regina". A part del magisteri ordinari del Papa i dels bisbes, Caixal definí el magisteri extraordinari dels preveres, dels pares de família i de qualsevol creient que transmet la fe. Els pares de família no reben el dret de magisteri dels bisbes, sinó que el posseeixen per la seva pròpia condició.

La fundació de l'Institut de Religioses de la Sagrada Família d'Urgell i la construcció del Seminari Diocesà cristal·litzen el zel de Caixal per la formació del clergat i del poble. Sobre l'organització dels seminaris també va ser un avançat: exposà el projecte de seminaris interprovincials amb homologació de centres universitaris d'estudi. Francesc Mestre considera Caixal l'autèntic fundador de les Religioses de la Sagrada Fa-

mília. Quan la M. Janer sol·licita a Roma l'aprovació de les constitucions parla de l'Institut fundat pel bisbe Caixal", i no pot haver-hi cap afany contemporitzador perquè el Bisbe ja havia mort l'any anterior, el 1879.

En el camp social Caixal proposà la fundació d'un banc agrícola per evitar la usura. Impulsà la canalització del riu Segre per millorar l'aprofitament de les aigües i evitar la destrucció dels conreus. Tot això fa que Francesc Mestre defineixi Caixal com "una personalitat del segle XIX, home de caràcter enèrgic, però senzill i generós".

Habilitació de la capella de Sant Just i treball literari sobre el primer bisbe d'Urgell

D'altra banda acaben d'arribar a terme els treballs de rehabilitació de la capella de Sant Just a la catedral d'Urgell. L'obra ha estat promoguda per la parròquia de Sant Ot i serà finançada pels mateixos feligresos que des d'ara disposaran d'un lloc més adequat per als actes de culte dels dies feiners. Els murs han estat netejats i restaurats i s'hi ha instal·lat un mobiliari litúrgic adequat a l'estil del monument: l'altar, el sagrari i

l'ambó han estat construïts en ferro, i una talla de fusta del Sant Bisbe presidirà la capella.

Ramon Sàrries recentment presentà al clergat de la ciutat un estudi sobre la figura del primer Bis-

be d'Urgell (527-546). Destacà el zel del pastor pel progrés del poble i la importància dels seus escrits sobre litúrgia i pastoral.

ANTONI MIRABET

IMPROMPTU

Els transports públics

Els Ajuntaments de ciutats importants tenen el gran problema de la circulació, i als experts els surten cabells blancs per solucionar-ho, i prenen mesures per la dreta i per l'esquerra, i alguna vegada sembla, fins i tot, que reparteixin garrotades de cec. M'han explicat alguns fets d'aquesta mena de monstre que en diuen grua, que ho fa pensar així.

Considero encertades les ja velles recomanacions d'usar els transports públics per tal de pal·liar una mica l'embull circulatori. Però la gent fa l'orni, i la circulació continua essent conflictiva.

Com totes les coses que es fan velles, aquestes recomanacions tenen el seu banc del si-no-fos. Per exemple, els autobusos fan perdre la paciència amb els seus horaris que no poden ajustar-se mai, ni gairebé en hores que no són punta.

Es diu, i crec que amb raó, que el millor transport és el metro. Els horaris són força concrets, i la rapidesa és inqüestionable. Però és descurat i brut, o en fa la impressió. I això no pas per culpa de l'entitat de transports sinó pels mateixos usuaris, millor dit, certa mena d'usuaris que es dediquen a empastifar amb pintades esotèriques o que ho semblen, i altres que recorden aquells urinaris públics on s'impartien lliçons d'una gramàtica gens recomanable.

Però per resoldre aquest aspecte calen molts anys. Els precisos perquè des de les escoles s'ensenyés als alumnes, des de menuts, el què és la convivència humana, en una paraula, que es ressuscités l'assignatura tan bescantada que es deia Urbanitat.

ORIOL CAMPS

GLOSSES DOMINICALS

L'encontre amb Déu

Fou Mons. Coffy, arquebisbe de Marsella, qui va dir això als bisbes del seu país referint-se a l'Església: "Són molts —massa— els qui entre nosaltres han estat i encara estan més preocupats per les reformes que per la conversió". Paraules profètiques! Perquè gastem temps i esforç en coses fins a un cert punt secundàries i oblidem la substancial, que és i serà sempre la veritable conversió de les persones.

Però avui la conversió no és moda, no agrada a la cultura dominant, perquè les preferències de la gent se centren més aviat en això: que les pròpies decisions siguin lliures i creatives de cadascú pel que fa al capteniment moral. Tanmateix, no hi ha res tan exigit per Jesucrist en l'Evangeli com la conversió. Això és precisament el que l'evangelista sant Joan vol dir, quan parla de passar de les tenebres a la llum, de la mort a la vida, de l'error a la veritat. És el que s'esdevé, quan algú descobreix Déu, i pren la decisió fonamental d'adherir-se a Ell per la fe i la vida cristiana.

La conversió suposa un acte lliure; però sempre és Déu qui el precedeix. Perquè Déu no és una cosa que cal crear o construir; sinó Algú que cal rebre. Per això el profeta Jeremies clamava: "Convertiu-me i em convertiré, ja que vós sou, Senyor, el meu Déu". La seva gràcia i la seva ajuda no manquem mai a qui el cerca amb sinceritat de cor, perquè Déu és fidel i ho és eternament.

En la nostra societat d'un pluralisme ideològic extrem, i sumida en l'agnosticisme, la fe dels qui es consideren creients no es pot mantenir, a la llarga, sense una sincera conversió a Jesucrist: per poder conèixer-los més i seguir-lo millor. L'"auto-

divinització" d'un mateix constitueix una temptació constant per a tot home i per a tota dona. Cal entrar en la pròpia intimitat i acceptar lliurement aquesta "fonamental experiència religiosa de la referència inel·ludible de l'home a Déu". Es tracta d'una referència que va més enllà de la conducta moral del cristià, ja que s'endinsa en la comprensió més íntima de l'originalitat de la fe i de la caritat viscudes, i en la necessitat apressant de donar-ne testimoniatge.

De la conversió neixen les grans decisions de tendir fermament i infrangible envers el camí de la santedat. I de seguir radicalment Jesucrist, refusant una vida cristiana mediocre i insípida, que no impressiona ni convenç ningú. I de descobrir la crida de Déu a consagrar la vida al servei dels homes, segons l'Evangeli.

Això últim, ho diu la Natàlia, una noia estudiant que, en una "segona conversió", va conèixer la seva vocació missionera. "He sabut valorar la meua vida i la dels altres —escriu— des del moment que em vaig trobar a mi mateixa, trobant Déu. En el meu interior vaig descobrir la importància del ser i no pas del tenir. Per això, només vaig haver de mirar envers el meu interior i tancar els ulls, fent silenci. Vaig sentir que una petita font havia nascut i m'omplia. Cada dia anava creixent, inundant-me de vida".

La conversió —com a encontre amb el Déu viu— és una font d'aigua, que brolla fins a la vida eterna. Així ho digué Jesús a la samaritana.

NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

Mossèn Joan Miracle, nou Delegat episcopal a Caritas Diocesana

L'Arquebisbe de Tarragona ha signat, amb data de 13 de febrer, el nomenament de Mn. Joan Miracle com a **Delegat episcopal a CARITAS DIOCESANA**.

Aquest organisme de l'Arquebisbat havia estat, fins ara, adscrit a la Delegació diocesana de Pastoral Social, de la qual, de fet, amb el nomenament referit, es desglossa.

Joan Miracle i Boronat, nascut l'any 1933, és un sacerdot diocesà que va rebre la seva ordenació presbiteral l'any 1965. En l'actualitat és **Vice-secretari general-Notari** de l'Arquebisbat de Tarragona, i simultàniament, exerceix el seu ministeri com a rector de la parròquia de Sant Salvador, a l'Arxiprestat de Tarragona Perifèria, demarcació pastoral de la qual n'és l'arxiprest.

La responsabilitat que el Prelat ha confiat a Mn. Miracle és especialment important, tenint en compte la projecció exterior de CARITAS DIOCESANA, a la qual, segons indica l'**Ordenament dels organismes diocesans**, li correspon —juntament amb les CARITAS interparroquials i parroquials— “estar atenta a la problemàtica social dels nostres pobles i ciutats i promoure iniciatives encaminades a resoldre o pal·liar aquestes situacions”.

La decisió adoptada és un dels primers fruits de la revisió que s'està fent en aquests moments de l'**Ordenament** mencionat. D'altra banda, el volum creixent de les activitats de CARITAS DIOCESANA aconsellava un canvi de situació en l'organigrama institucional.

Aquest organisme de l'Església particular continuarà, com fins ara, dins l'àrea de la Vicaria de Pastoral diocesana.

TARRAGONA

Celebrada l'Assemblea de Catequistes d'Infants

Per catequitzar els fills cal fer-ho ensems amb els pares

TARRAGONA.— El passat dia 10 de febrer es va celebrar, al Santuari de la Mare de Déu del Loreto, l'anunciada **ASSEMBLEA DE CATEQUISTES D'INFANTS** de l'Arxiprestat. Hi van participar més de 130 persones, representants de les diverses comunitats que configuren la demarcació pastoral.

Montserrat Figueras, del CAP, ens ofereix detalls d'aquest encounter.

—En primer lloc he de dir que la del passat dia 10 de febrer ha estat la **primera assemblea** celebrada a nivell arxiprestal. També, com en el seu moment va puntuar Mn. Rafael Serra, responsable de l'organització, he d'indicar que no ha estat una **trobada** sinó, més aviat, una **assemblea**.

En última instància, l'objectiu és realitzar un treball en equip, a

nivell interparroquial i, d'aquesta manera, concretar, a la pràctica, una **pastoral de conjunt**...

—Explica'ns quelcom del desenvolupament de l'assemblea...

—Doncs mira, després de la salutació inicial, l'arxiprest, Mn. Joaquim Clavé, va parlar de la importància que tenen les trobades d'àmbit arxiprestal de cara a l'afavoriment de la pastoral de conjunt. Per la seva part, Mn. Josep Bofarull, Delegat diocesà de Catequesi, va referir-se, en la seva exposició, als criteris fonamentals que han d'informar la catequesi d'infants.

Més tard es van iniciar els treballs per grups: a partir d'unes qüestions que havien de ser comentades i revisades, s'havien de formular **tres propostes**, que, després, serien objecte de debat i de

votació per part de tota l'assemblea.

—En destacades algun, en particular?

Uix! Se'n van proposar molts, d'objectius... Hi havia 10 temes diferents a tractar!

Tal vegada destacaria el referent a l'oportunitat d'iniciar una catequització dels pares, amb ocasió de l'assistència de llurs fills a les sessions de catequesi... Es va parlar, també, d'iniciatives per millorar alguns aspectes de la mateixa catequesi i, especialment, de la desitjable continuïtat d'aquesta després de la celebració de la Primera Comunió. Es va donar molta importància al sentit que té la catequesi com a procés de desvetllament de la fe en els infants i de preparació cap a una fe adulta.

IV Jornades d'aprofundiment convocades per la JARC, JOC i MUEC

El dia 25 del passat mes de febrer es van iniciar, a Tarragona, les **IV JORNADES D'APROFUNDIMENT**, convocades, de manera conjunta, per **tres moviments especialitzats: JARC, JOC i MUEC**.

Segons han informat a la nostra redacció responsables de l'organització, “aquestes JORNADES responen a les necessitats dels membres dels diferents moviments d'aprofundir i conèixer les diverses maneres de viure la Fe, de formar part de l'Església i, també, de conèixer millor les nostres comarques i de reflexionar sobre l'orientació que voldríem que tingués el seu desenvolupament”.

En la primera de les **quatre sessions** d'aquestes JORNADES, Mn. Miquel Barbarà presentà una ponència sobre el tema “Diferents maneres de ser dins l'Església”. En la reunió del 4 de març s'insistirà en

aquesta mateixa qüestió; en una taula rodona participaran Mn. Joaquim Clavé, Andreu Muñoz, Xavier Rius i Rosa Mª Salla. El dia 25 de març, Salvador Anton parlarà dels “Desequilibris territorials a les comarques de Tarragona”. I el dia 1 d'abril, en la darrera de les sessions, una altra taula rodona, en la qual s'intentarà donar respostes a la pregunta: “Quin territori volem?” i proposar unes “línies d'actuació”. Intervindran Jaume Morron, Enric Olivé, Francesc Xammar i Josep Mª Gasol.

Aquestes **IV JORNADES D'APROFUNDIMENT**, obertes “no únicament amb militants i simpatitzants de cada moviment, sinó, també, a aquelles persones interessades en els temes proposats” —segons s'indica en el tríptic de presentació— tenen lloc als locals de la parròquia de Sant Pau.

Prorrogat el nomenament dels membres del Consell Diocesà de pastoral

L'Arquebisbe Ramon Torrella va signar, amb data de 25 de gener, el Decret en virtut del qual el nomenament dels membres del **Consell Diocesà de Pastoral** queda prorrogat fins al dia 31 de desembre d'enguany.

En el text del document s'argumenta la decisió per les “raons pastorals” que “aconsellen la pròrroga dels citats nomenaments”, i es recorda que el termini del nomenament dels laics per dedicacions pastorals i dels membres designats fineix el proper dia 11 d'abril.

XI Trobada de rectors de santuaris de Catalunya i Balears

Els propers dies 12 i 13 de març se celebrarà a Poblet la **XI TROBADA DE RECTORS DE SANTUARIS DE CATALUNYA I BALEARIS**, convocada pel **Departament de Santuaris** de l'organisme **Pastoral de Turisme de Catalunya**.

Del programa previst per a la primera de les dues jornades, cal destacar la xerrada que sobre la **religiositat popular** farà Mn. Jaume Roig, Director del Secretariat diocesà de Litúrgia de l'Arquebisbat, i la taula rodona que, sota l'enunciat de “La religiositat popular o pietat popular vista per quatre rectors de santuaris, en els seus valors i contravalors, des de la seva vivència i experiència”, comptarà amb la participació de Mn. Josep Raventós, del Santuari de la Mare de Déu del Camí de Cambrils; Mn. Andreu Roca, del Santuari de la Gleva; Mn. Lluís Barbal, Director de pelegrinatges del Bisbat d'Urgell i del P. Jordi Castenyer, monjo del Monestir de Montserrat. Per la seva part, Mn. Josep Prats, Director del Secretariat diocesà de Pastoral de Turisme, parlarà dels Santuaris de Tarragona.

En el programa de la segona jornada, destaca la xerrada que Mn. Salvador Batalla, Coordinador de Santuaris de Catalunya farà, amb la participació d'altres col·laboradors, sobre “L'aplec: una eina pastoral?”, així com la reunió plenària i el temps per a les comunicacions referents a les **novetats** als santuaris.

L'Arquebisbe Ramon Torrella ha manifestat el seu desig de fer-se present en la Trobada i es preveu que presideixi l'Eucaristia del diàlluns, dia 12.

Residencia Geriátrica Bon Viure

Estamos en Horta, en una torre con jardín, alimentación adecuada, calefacción, ascensor, sala de reposo, control sanitario y terapia humana. Estancias para siempre, y para convalecencias. Pocas plazas. Tel. 427 44 53.

INTRODUÏU A LA VOSTRA LLAR LA PREMSA CATÒLICA. FES-TE SUBSCRIPTOR DE CATALUNYA CRISTIANA

Catalunya Cristiana

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom
carrer n.º població D.P. Tel.
provincia diòcesi
se subscriu per un any al setmanari **Catalunya Cristiana** català/castellà
L'import actual de **4.800 ptes.** es liquidarà en la forma següent:

☐ pagament domiciliat

☐ altres formes de pagament. (Indiqueu-la)

(En aquest cas voleu omplir l'ordre de domiciliació que s'adjunta)

lloc data

signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ Banc/Caixa Agència
Senyors: Els prego que d'ara endavant, fins a nou avís, amb càrrec al meu compte/líbreta n.º
se serveixin pagar els rebuts, que els presentarà: **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA**, per la meua subscripció al setmanari **Catalunya Cristiana**.

lloc data

signatura

Un lloc on la marginació social és present arreu

El nou temple del barri mataroní de la Llàntia, fruit d'anys d'abnegat treball

MATARÓ.— Recentment s'ha inaugurat a Mataró una nova església a un dels barris més perifèrics i marginats d'aquesta ciutat: el barri de la Llàntia. Era una vella aspiració de la comunitat catòlica que allí resideix.

Des de fa més de trenta anys hi ha en aquest barri una comunitat cristiana animada pels salesians de l'obra de Mataró (col·legi i Centre d'Orientació Vocacional). Els cristians de la Llàntia han anat desenvolupant les activitats pròpies en condicions molt precàries: sense lloc apropiat pel culte, per a la catequesi i per les altres activitats.

Uns inicis ben difícils

En els seus inicis la comunitat havia aconseguit un barracó de cartró que servia d'escola i d'església. Però aquest, massa feble, va caure... La comunitat aleshores va lluitar per un Centre Social per al barri, faltat de les condicions mínimes d'habitabilitat. Aquest nou centre seria la seu de l'associació de veïns i el lloc apte per a les activitats pròpies de la comunitat catòlica. I així va ser durant un temps. Però la política

va canviar de signe i no va ser convenient continuar aquestes activitats en el Centre Social.

Durant algunes setmanes els cristians catòlics de la Llàntia van haver de fer les activitats pròpies (celebracions i catequesi) a l'aire lliure; fins que una

família de la comunitat va deixar un dels seus locals com a mesura provisoría.

Pren cos la iniciativa

Portaven ja vuit anys en aquest local prestat quan van començar a suc-

ceir-se un seguit d'esdeveniments que portarien a la tan esperada construcció de l'església: el desitjat permís d'obres de l'Ajuntament amb la possibilitat de construir en un dels llocs més cèntrics i privilegiats del barri; la donació de les bigues per part d'una fàbrica; alguns donatius significatius... Les coses es posen en marxa i el 24 de maig de l'any 1987 col·loquen la primera pedra al tan esperat edifici.

La Comissió Pro-Església de la Llàntia comença a buscar recursos... Després d'una llarga espera de quasi tres anys veien acabat aquest temple presidit pel Sagrat Cor de Jesús i dedicat a sant Joan Bosco, patró del barri.

La festa de la inauguració, el dia 28 de gener, en plena festa major del barri, va ser multitudinària. La cerimònia de la dedicació de l'església la va presidir el bisbe auxiliar, monsenyor Lluís Martínez Sistach i van concelebrar un bon nombre dels preveres de Mataró i de salesians, que són els que fins ara han portat l'animació d'aquesta comunitat, depenent de la parròquia de Maria Auxiliadora.

NARCÍS FRIGOLA

La Passió D'OLESA

dies: 4, 11, 18, 25 de març/ 1, 8, 13, 22, 29 d'abril/ 1 de maig
informació i localitats: tel. 778 10 09 - 778 41 04

Monsenyor Ricard M. Carles, prelat de Tortosa, entra a la comissió executiva

Suquía diu que la seva reelecció demostra que els bisbes han "optat per la continuïtat"

MADRID.— L'arquebisbe de Madrid, cardenal Àngel Suquía, ha estat reelegit president de la Conferència Episcopal Espanyola, l'organisme que aplega i coordina els bisbes de l'Estat. La reelecció de Suquía, després de tres anys d'ocupar aquest càrrec, es produeix un any abans que compleixi l'edat reglamentària per presentar la renúncia al càrrec d'arquebisbe residencial.

Quan hagi presentat la renúncia, el papa haurà de decidir si l'hi accepta immediatament. Si fos així, també cessaria com a president dels bisbes de l'Estat i s'hauria de convocar una altra elecció per al càrrec. Si el papa no li accepta la renúncia abans d'acabar el trienni que ara comença, s'haurà de fer una nova elecció el 1993.

El president reelegit va comentar, acabada la reunió, que els resultats de les votacions demostren que "s'ha optat per la continuïtat". Segons l'agència Efe, Suquía va invi-

tar els informadors a comparar els resultats d'ahir amb els del 1987, quan només va treure majoria absoluta a la cinquena votació, amb 39 vots dels 74 que votaven aleshores.

S'aferma la línia restauracionista

La candidatura de Suquía, considerat com a prelat de línia conservadora i restauracionista, va obtenir 45 dels 72 vots emesos pels bisbes de l'Estat. El segon més votat va ser l'arquebisbe de Saragossa, Elías Yanes, també considerat conservador. Va obtenir 22 vots. L'anterior president de la Conferència, l'arquebisbe d'Oviedo, Gabino Díaz Merchán, només va tenir tres vots. Un altre vot va ser per a l'arquebisbe de Toledo, cardenal Marcelo González. També en va treure un l'arquebisbe de Granada, Fernando Sebastián.

A la votació per al càrrec de vice-president va sortir reele-

git amb 38 vots l'arquebisbe de Saragossa, que havia estat el candidat a president de quasi tots els que no van votar Suquía per a la presidència. Amb 20 vots, el seguia el cardenal de Toledo; l'arquebisbe de València, amb 7; els de Granada i Santiago, amb 5, i el de Mallorca, amb un vot. Els bisbes que formaran el comitè executiu de l'episcopat són el de València i el d'Oviedo, que ja n'eren, juntament amb el de Tortosa, Ricard Carles, i el de Gra-

nada, que substitueixen el de Tarragona i el de Sant Sebastià en aquest comitè.

En sortir de la reunió, alguns dels bisbes van opinar que no creuen probable que el Papa accepti la renúncia de Suquía com a arquebisbe de Madrid quan l'any que ve l'hi presenti. Hi ha el precedent de l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Narcís Jubany, que ja fa un any i mig que l'hi va presentar i encara no se sap quan l'hi acceptaran ni qui serà el seu successor.

Poeta basc i doctor en teologia

El reelegit president de la Conferència Episcopal Espanyola, cardenal Suquía, va néixer al País Basc el 2 d'octubre del 1916. Quan tenia dotze anys va entrar al Seminari de Vitòria. L'any 1936 hi va guanyar un premi literari per una poesia en basc titulada **Eusko**

apaizgaiarena. Basari bi-dean (El poema del seminarista basc. Camí de la casa de pagès).

El 1939, acabada la guerra, el van enviar al monestir austriac de Maria Laach perquè hi estudiés litúrgia. En va tornar el mateix any perquè havia començat la Guerra Mundial. El dia de sant Fermí del 1940 l'ordenen sacerdot. Des del 1946 fins al 1949, va estudiar a Roma, a la Universitat Gregoriana, on es va doctorar en teologia.

Va ser nomenat professor de dogmàtica i moral al Seminari de Vitòria. Del 1955 al 1965, en va ser rector. Alhora, rebia la dignitat de canonge de Vitòria. L'any 1966 el Papa el va nomenar bisbe d'Almeria. Tres anys després, va ocupar la seu de Màlaga. El 1973, el traslladen a la de Santiago de Compostel·la. Al cap de deu anys, el papa Joan Pau II el nomena arquebisbe de Madrid i, el 1985, el crea cardenal.

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

TU TAMBÉ POTS SER "MARE SOS"

.....en una "ALDEA INFANTIL SOS", obra basada en els següents quatre principis:

Una mare... que amb el seu amor i les seves atencions recupera físicament i emocionalment l'infant abandonat.

Uns germans... a totes les cases hi viuen infants de diferents edats i sexes.

Una vida integrada en la societat... com els altres infants van a l'escola de la seva localitat i juguen amb ells, riuen i són feliços.

La "mare SOS" s'ocupa de 7 o 8 infants i administra la casa que li ha estat assignada.

Oferim:

- Una Llar equipada en una "Aldea Infantil SOS"
- Pressupost mensual per a la llar.
- Suport social i psicològic.
- Contracte de treball: sou + S.S., vacances, etc.

Es requereix:

- Edat entre 28 i 40 anys.
- Ser soltera o vídua sense fills
- Vocació maternal i capacitat de lliurament
- Aptitud per organitzar i administrar una casa

Si hi estàs interessada truca, si et plau al tel.: (93) 417 75 39

QUARESMA - 90

Com cada any, durant les cinc setmanes de Quaresma, ens plau oferir als nostres lectors, un article setmanal d'espiritualitat quaresmal, que sigui per a tots una oportunitat d'acolliment més responsable de la fe, d'una resposta més generosa al Senyor, i un ajut a incorporar-nos més plenament al fet central de la Salvació: la mort i la resurrecció de Jesucrist. Enguany el nostre "predicador quaresmal" és el P. Miquel Estradé, monjo de Montserrat, ja ben familiar als nostres lectors per la seva col·laboració setmanal, "Respir", a la tercera pàgina. Que, de la seva mà, i amb la gràcia de Déu, el camí de la QUARESMA - 90, ens porti a la joia inestroncable de la Pasqua.

(I) La Quaresma, educadora del desig

Si acudim a un diccionari, que és el lloc on ens abeuem els homes quan desconexim el significat d'un mot, i hi busquem la paraula Quaresma, hi trobarem descripcions que, volent ser objectives, ens deixen sense saber gaire què és. Els quaranta dies que precedeixen la Pasqua, el dejuni i l'abstinència que s'hi observa per manament de l'Església, la penitència en general que s'hi practica, hi són elements descriptius. El diccionari haurà complert la seva missió, i nosaltres probablement constatarem que no era al diccionari que ens calia recórrer.

Tampoc no podem fiar-nos de frases fetes que podem sentir algun cop: ésser més llarg que una quaresma! fer cara de quaresma, menjar de quaresma... Totes presenten la Quaresma com un temps que no fa de bon viure, que tant de bo ens poguéssim estalviar, que no ens resulta agradós, ni gens plaent.

LA LITÚRGIA, FONT D'ESPIRITUALITAT QUARESMAL

No seria cap bon recurs per saber què és la Quaresma acudir als temes de la predicació quaresmal clàssica, perquè en molts casos sembla que l'única meta a assolir és una confessió final; i, per provocar una bona confessió de tants de pecats com cometem els homes, es recorre fàcilment a dramatitzacions, a reduccions lamentables, a ponderacions gratuïtes.

Si només podem informació en aquestes fonts, la idea que ens fem de la Quaresma serà desfigurada.

Només de passada insinuo un lloc segur on acudir: la litúrgia, concretament les pregàries i les lectures de tot el temps quaresmal. Com a mostra, amb ganes de fer-ne venir gana, heus ací allò que hi demanem els cinc diumenges, expressat en les oracions col·lectes de la Missa:

Conèixer més i més el misteri del Crist (1)
Que sigui purificada la nostra visió interior per escoltar el Fill estimat i

alimentar-nos de la seva Paraula (2)
Veure'ns alleujats del feix de la nostra consciència per la gran misericòrdia de Déu (3)

Afanyar-nos amb deler a celebrar les festes de Pasqua (4)
Progressar continuament en la caritat (5)

Això és tot just un tast de la riquesa de la litúrgia.

LA QUARESMA, ¿TEMPS DE POR O D'ESPERANÇA?

Una de les causes de la desfiguració suara esmentada pot ser que, en lloc de veure la Quaresma com un temps d'esperança viva, l'hem presentada com el temps de la por: fer venir por de Déu i tenir por dels nostres pecats. Aquestes por corresponen a una doble idolatria, perquè tenir Déu com un que, gelós de no se sap ben bé quines prerrogatives, no fa sinó apuntar, per no oblidar-los, i castigar tots aquells qui, per la raó que sigui, atempten contra aquestes prerrogatives, és donar-ne una imatge falsa. Rabejar-nos en les nostres misèries i veure només el nostre mal obrar, és abocar també a una imatge falsa de l'home, que ja no respon així al valor que té als ulls de Déu.

Per poder tractar d'aquesta manera la Quaresma, n'hem hagut de fer una realitat solitària, un bloc que comença i acaba, que té, ella tota sola, una missió necessària de conversió i de canvi de vida. Potser no ens hem adonat que Quaresma i Pasqua són dos temps que ens cal unir, si en volem copsar el sentit. Són com la preparació i la realització, com el desig i l'assoliment, com la demanda i la resposta. I encara ens cal ser prudents a no veure-les en primer lloc a nivell de pràctiques, perquè si les volíem entendre només practicant, no les entendríem com cal. No és que hàgim de negar les pràctiques quaresmals, ni les pràctiques pasquals, Déu nos ens guard; però les hauríem de considerar sempre com una conseqüència. Les realitats de la Pasqua i de la Quaresma són unes realitats de fons que s'expressen enfora. Quaresma i Pasqua, en relació íntima, han de ser vistes i viscudes en la

zona més profunda de l'home, la zona del desig, que és també la zona més sensible, allà on la vida se sent més com a vida.

QUARESMA-PASQUA

Si volem entendre la Quaresma, hem de començar per veure què és la Pasqua, el terme a què la Quaresma es dirigeix i per al qual es prepara. La Pasqua, situada en la zona del desig profund, és l'esclat de la vida, la victòria de la vida sobre la mort, el triomf de la vida sobre tota mena de mort. "On és, oh mort, la teva victòria! On és, oh mort, el teu fibló!" Així expressa sant Pau l'alegria gairebé folla d'aquell qui descobreix que la mort, que sempre havia estat temuda com la gran devoradora de projectes, de desigs, de vides, ha estat vençuda per sempre; que la mort, el fibló de la qual mai no errava, ha quedat sense força; que la mort ja no tindrà mai més la darrera paraula.

Pel misteri d'aquesta victòria, la vida pot néixer de tota situació humana; al centre de tota cosa, de tota persona, de tot esdeveniment, hi ha un nucli de vida que la Pasqua és capaç de rescatar. I la mort, que també hi pot ser present, hi queda sense força destructora quan la Pasqua ha promogut aquest nucli vital, quan li ha retornat el seu ple sentit, el seu sentit de vida que, recuperat, transforma també la mort i en fa la benvinguda.

QUARESMA, L'ESCOLA DEL DESIG

Si haguéssim de condensar en una sola paraula tots els desigs de l'home, triariem el mot vida, una vida viscuda com a desig ella mateixa. L'home busca de totes passades de viure, no amb una vida tova, ni amb una vida apagada, sinó amb una vida anhelant. I aquest desig de viure i de viure amb desig, té com a condició renovar-se constantment i aspira a una salvació que l'alliberi i li allunyi tot limit.

Això és una cosa que l'home no realitzarà mai, perquè sempre topa amb un

sostre, sempre hi ha, si més no, la temuda aturada de la mort. Com diu Kahlil Gibran, l'home és un ocell engabi, que bat d'ales sense poder emprendre el vol. Emprendre el vol cap a horitzons infinits sempre li resultarà a ell tot sol un esforç inútil.

En fer-se conscient d'aquesta inutilitat, el desig pot emprendre camins de mort: evasions, instal·lacions, rebel·lions estèrils, tristesses profundes. El mal gust d'un desig que no podrà realitzar, l'amargor d'una topada entre un anhel intens que li brolla del fons més pregon del cor i una inutilitat dramàticament sentida i viscuda, poden dur l'home a dimitir o a estavellar-se.

Caldrà educar el desig, caldrà mirar que aquesta embranzida, profunda i intensa, en creure's truncada, no prengui direccions falses, que no mori, ni es desvii.

La Pasqua és l'única resposta vàlida a aquest desig que s'ha convertit en un carreró sense sortida; però és una resposta que només pot discernir un desig ja purificat. La Quaresma, preparació per a la Pasqua, deler espiritual de la Pasqua, assumeix així de ser la purificadora del desig; és el temps en què aprenem a desitjar, és l'escola del desig.

LES GRANS TEMPTACIONS DEL COR DE L'HOMME

En la Quaresma viurem les grans temptacions del cor de l'home, com Jesús visqué les seves en la seva Quaresma; i aquestes temptacions se centren també en el camp del desig. L'home és un ésser assedegat, però no tota aigua és bona. La temptació es presenta com la possibilitat de satisfer la set seguint l'impuls de desigs superficials, còmodes, a curt termini. "És un doble mal que ha fet el meu poble: m'ha abandonat a mi, la font d'aigua viva, i s'han excavat cisternes, cisternes escuradades que no retenen l'aigua" (Jr 2:13).

La societat actual, la societat que, amb paraula ja molt gastada, solem anomenar de consum, empra la tàctica de fer néixer nous desigs a base de crear noves necessitats que estimulin les apències, i posa sempre a punt productes per a satisfer-les. Tot això en una cadena que mai no s'acaba.

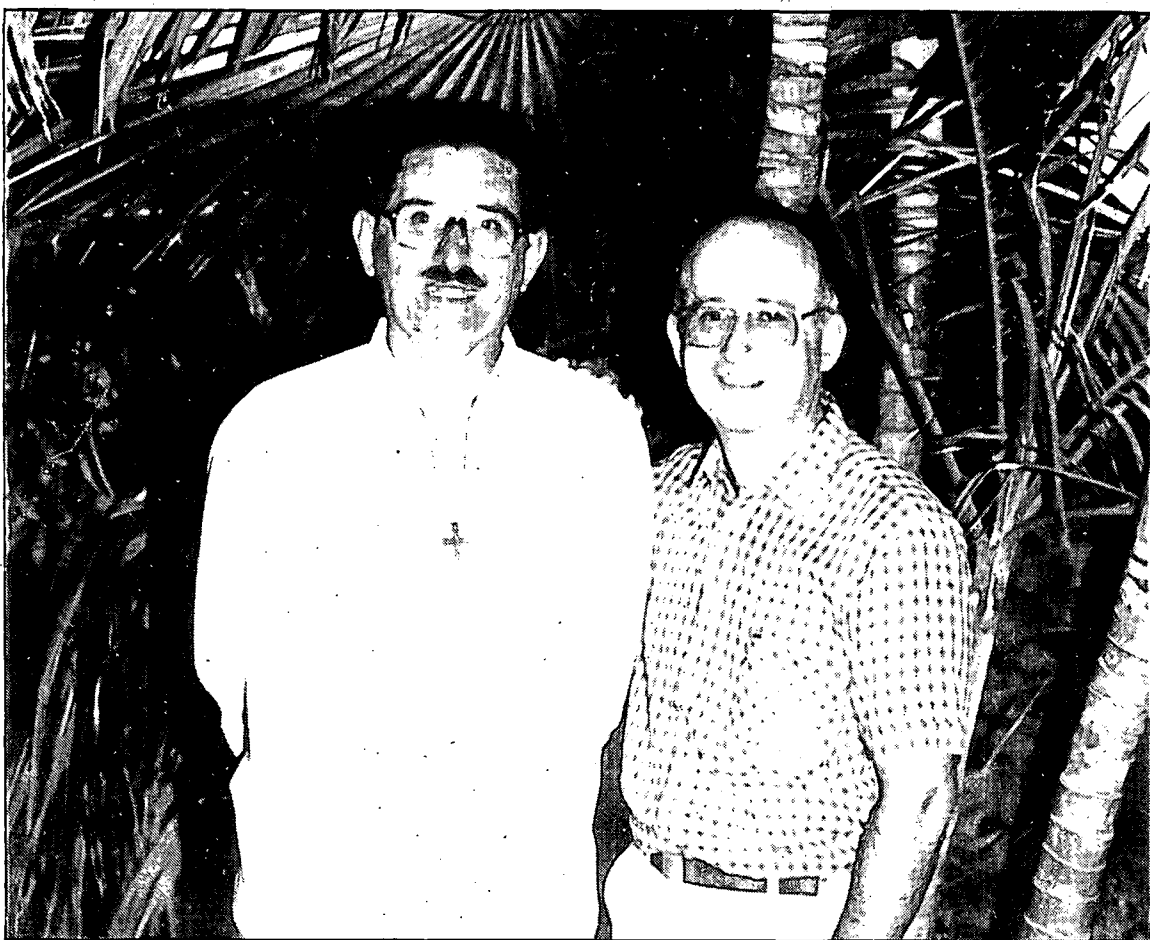
S'ha declarat en l'home com un càncer del desig, una excrescència de desigs salvatges que roseguen i maten l'autèntic desig; el desig cancerós s'arrapa al desig de debò, viu de la seva saba, i a la llarga, com a bon paràsit, l'ofega.

L'asceti quaresmal i, en general, l'aspecte ascètic de la vida cristiana, hauria d'orientar-se a anul·lar aquesta proliferació anàrquica de desigs per fer retrobar al desig de debò tota la seva força, que no és mai perduda del tot.

Una de les temptacions que ha de superar el desig és sovint no saber esperar; realment qui espera desespera, com solem dir. Qui desitja, desespera, podem dir també amb raó. Hi ha diverses maneres d'esperar: passant el temps, o matant-lo, passivament, instal·ladament, desinteressadament; amb una actitud crispada, pretenent de fer avançar el dia i l'hora amb nervis, trepitjant sense respecte i amb frenesí tot allò que ens surt al pas; construint pacientment l'esperança, sense presses i sense defallències.

La Quaresma, educadora del desig, ens ensenyarà a construir pacientment l'esperança.

MIQUEL ESTRADÉ

El P. Joan Segalés, rector dels Màrtirs d'Uganda de Dakar, amb Mn. Ignasi Marquès.

Mossèn Ignasi Marquès és sacerdot de Barcelona des de fa 13 anys. Té 39 anys i fou ordenat a la parroquia de Sant Piux X (Habitges del Congrés). Allí va exercir un any com a coadjutor. Després, sis més a Sant Celoni. L'any 1983 fou traslladat com a rector a la parroquia de Sant Simó i Sant Pau, de Mataró. Allí s'ha destacat per haver organitzat un **CENTRE D'ACOLLIDA PER A AFRICANS**. Ja fa cinc anys que funciona gràcies a la dedicació d'uns 25 voluntaris que duen a terme programes d'educació amb infants, dones i homes; de sanitat en combinació amb l'Hospital de Sant Jaume, de Mataró; culturals i religiosos, acollint en els locals de Sant Pau centenars d'africans que allí es reuneixen per a les seves festes nacionals o familiars.. Encara que la majoria són de religió musulmana saben que no es pretén convertir-los al cristianisme, sinó que són acollits simplement per raons humanitàries, sense que se'ls demani res a canvi. Són acollits perquè formen un col·lectiu anomenat habitualment "Africans del Maresme" que viu en condicions precàries: de pobresa, d'inseguretat, d'inadaptació...

El conciliari del Centre d'Acollida per a Africans, de Mataró visita missions del Senegal i Gambia

Del Maresme a Àfrica

—Perquè has realitzat aquest viatge?

—Mira. El Centre d'Acollida per a Africans fa 5 anys que funciona, cada vegada té més ressonància. Els mitjans de comunicació (TV i premsa) han parlat de nosaltres, sobretot després de la Campanya de recollida de firmes que vam fer el passat mes de maig i per la qual vam obtenir més de 11.000 signatures a favor "d'alumnes nostres, honestos i treballadors" que havien estat detinguts pel fet de ser estrangers. Això fa que molts estudiants o grups interessats en el "Tercer Món", que preparen treballs sobre el tema, em vinguin a consultar... Fins i tot l'any passat una Comissió formada per 23 eurodiputats del Consell d'Europa perquè els informés sobre els immigrants africans.

Molt m'han explicat els meus amics africans, alguna cosa he llegit... però tenia complex que em consideressin un "expert", quan les explicacions sobre Àfrica les feia, per posar un exemple, amb diapositives adquirides a Londres.

La meua dedicació al tema em feia somiar amb una visita als països d'on procedeixen la majoria dels meus amics africans. El passat mes de juliol va venir a visitar-me interessant-se pel **CENTRE D'ACOLLIDA** que coneixia a través de la vostra revista **CATALUNYA CRISTIANA**, el P. Ferran Guillén, missioner escolapi a Dakar. I ell féu saltar la guspi-

ra en dir-me. "Hauries de venir a visitar-nos per comprendre millor la manera de pensar i de fer dels emigrants africans".

—I aquesta guspira va encendre la flama. Després vindrien els preparatius...

—I així va ser. En primer lloc vaig demanar autorització al Delegat Episcopal de Missions, mossèn Jordi Jorba, ja que no podia deixar la parroquia tres setmanes en ple curs. Has de tenir present que durant el nostre hivern és quan el clima d'allí és més favorable per viatjar, ja que no plou, no fa molta calor, ni hi ha mosquits. Donat que anava de "turista" de seguida vaig tenir cartes de presentació conforme el bisbe m'enviava a visitar missions de Senegal, Gàmbia i Bissau, que són les nacions d'on procedeixen la majoria dels africans que treballen per aquí. Em varen ser útils per obtenir els visats i per presentar-me davant dos bisbes que vaig complimentar en visita de cortesia: monsenyor Michael Cleary de Banjul, i monsenyor Agustin Sagna de Ziguinchor. Els meus companys sacerdots de Mataró es varen comprometre a suplir-me aquells dies, i també vaig haver de deixar suplent en les escoles on dono classes. Membres de la parroquia es distribuïren les tasques d'obrir i tancar l'església, d'atendre el despatx parroquial, de la catequesi...

Un mes abans vaig fer la presentació mèdica, rebent

tres vacunes contra la febre groga, el tifus i la malària.

Ho vaig comunicar als amics africans que freqüenten el **CENTRE D'ACOLLIDA** els quals em confiaren cartes, medicines i paquets per dur als seus familiars. La junta de Jama Kafo (Associació d'afri-

talunya). Em va confiar cartes per al Director General d'Emigració i per al Ministre d'Afers Exteriors de Gàmbia, els quals m'ajudaren molt durant la seva estada a aquella nació.

—Quan i com vas viatjar?

—Ho vaig fer del 2 al 25 de

Esventat l'arròs. Escena casolana en una casa de l'illa de Niomoun.

cans legalment establerta que treballa per a la integració dels seus membres i en el nostre país i que per cert el passat desembre va rebre en el Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona el premi "Solidaritat" que concedeix anualment l'Institut de Drets Humans de Ca-

gener. Vaig volar via Lisboa fins a Dakar, capital del Senegal. Des d'allí, després de visitar diverses famílies, l'illa de Gorée (d'on marxaven els barcos carregats d'esclaus cap a Amèrica) i el monestir benedictí de Keur Moussa, per carretera —sempre en transport

públic— vaig baixar uns 3 km. cap a la capital de Gàmbia: Banjul. Allí vaig romandre una setmana i visitava famílies amb l'ajuda de xofes traductores de la policia. Novament amb taxi compartit (an persones i ànecs, amb infarques que ploraven en veure la meua pell blanca, tenien por ja que els blancs acostumen anar a avió) vaig entrar a la regió del Senegal: la Cassamance, zona més bonica. Si bé el no per la seva proximitat al Sahel és semidesert on es conrea cauet (es respira pols i so que duu el vent ho envaeix tot), la Cassamance pel seu clima més tropical abunda en pluges que la fan rica en arròs en bosc de fruiters i palmeres de tot tipus. El dia 24, en avió d'hèlices, des de Cap Skirring vaig tornar a Dakar i assegurar el retorn a casa l'endemà.

—Ens has dit que va ser un pare escolapi qui et va visitar. ¿Han estat ells els que t'han acollit?

—Sí, les dues estades que he fet a Senegal han estat missions escolàpiques ("piarres" com diuen allí). Pares escolapis catalans treballen a fa més de 25 anys. La primera setmana fou a la parroquia dels Màrtirs d'Uganda que genten a Dakar i on fan un tasca ingent de culte (un gran temple que s'omple sempre unes celebracions molt dignes animades per una gran Coconeguda arreu del país) i d'orientació als molts emigra-

que acudeixen a la capital des dels pobles agrícoles del sud, de la Cassamance. A aquesta regió em vaig traslladar la tercera setmana, hostatjat en la missió escolàpia de Oussouye, on viuen els missioners i des d'on marxen cap les seves innumbrables tasques: escoles, conreus, granges avícoles, residències per als alumnes que viuen molt lluny, seminaris, parròquies... En aquesta zona hi ha també religioses escolàpies que atenen el dispensari-naternitat de Diembering, escoles, noviciat, guarderia... Tots intenten retenir l'emigració de la joventut cap a Dakar, proporcionant cada vegada més llocs de treball en la zona. Fins i tot aconsegueixen que molts tornin després d'haver comprovat que la ciutat no els donava tot allò que havien somniat, i els ajuden a millorar els seus conreus d'arròs en la seva pròpia regió i a cercar d'altres alternatives.

Si el Senegal és francòfon, Gàmbia pertany a l'imperi britànic i per tant els seus habitants cultes parlen anglès. Per això els missioners que treballen allí són Pares de l'Esperit Sant (o "espiritans") i la majoria irlandesos. Vaig ser ben acollit a la catedral de Banjul on residí la segona setmana de la meua estada a Àfrica. Si s'observa el mapa s'entén el per-

què Gàmbia està com emparellada dins del Senegal. Caprici dels colonitzadors... Aquella petita i pobra, però acollidora nació, és una sola diòcesi amb només 15.000 catòlics. Vaig conèixer el bisbe i la majoria del presbiteri: el formen 14 sacerdots blancs i 5 de negres, ordenats en els quatre últims anys. És agradable el record que guardo del Santuari nacional dedicat a Maria a Kunkujung, poblat manjac, raça procedent de Bissau, la majoria cristians.

—Quines impressions t'has endut després d'un viatge tan especial?

—Vaig sentir com un cop de martell la pobresa ambiental: en els suburbis de la ciutat i en els pobles rurals. Essent una zona on no es passa fam si les collites d'arròs van bé, els que tenen la sort de treballar guanyen de 6.000 a 12.000 ptes. al mes, i un metre de roba val 400 ptes. i un quilo d'arròs 50 ptes.

Vaig constatar la importància de les diferents ètnies i és difícil que s'entremesclin en els seus papers. Comporten la divisió del treball: pastors, agricultors, pescadors... La qual cosa afecta a la seva manera de ser, el seu ritme de treball i de dansa. És curiós que un sacerdot natiu em va descriure els trets de cada raça

(fula, diola, serakolé, manjac etc.) a partir del treball que tradicionalment desenvolupen i de la seva manera de dansar.

És agradable sentir-los cantar. He esmentat la gran coral dels "Màrtirs d'Uganda" de Dakar; he d'afegir la "Baati Linguere" de Banjul i qualsevol cor de la més humil missió: amb quin entusiasme canten, en els seus idiomes nadius o en el llatí que els ensenyaren els primers missioners ara fa 150 anys!

—Parla'ns dels missioners.

És impressionant la dedicació dels missioners. Els seus múltiples treballs i a costa de la salut, ja que saben que la quinina, el preventiu contra el paludisme, amb el temps afecta la vista i l'oïda.

És bonic trobar-se enmig d'una població tan jove, on hi ha molts infants. Perquè hi ha més alumnes que places en les escoles, en algunes fan torns de matí i tarda perquè tots puguin assistir-hi. Es nota un gran esforç en l'escolarització. Agraeixes poder entendre't amb els joves i infants en francès o anglès que han après a l'escola, quan els seus pares només parlen idiomes nadius.

En conviure amb comuni-

tats religiosos vaig tenir la sort d'estar sempre acompanyat de grups d'aspirants al sacerdoci, i a la vida religiosa. Hi ha molts candidats.

Se'm va trencar el cor en veure el contrast que hi ha entre la vida dels turistes (per exemple els instal·lats en el magnífic "Hotel Senegambia" de Bakau, que vaig visitar per dur una carta a un cambrer de part del seu germà) i la dels nadius (posa't a continuació en una cabana i explica-li a un leprós que el seu fill li envia medicines però que no ha pogut venir perquè està molt lluny i el viatge és car). La tasca que m'havia proposat era massa crua per a mi. He plorat a Àfrica com fa temps no feia. No em fa vergonya dir-ho...

—Treus alguna conclusió després de tan extraordinària experiència?

—Sense dubte. La primera i més important és que els africans d'aquella zona tenen motius per buscar millorar la seva condició de vida, i que mereixen tota la nostra acollida i ajuda. I si no ho fem, és perquè tenim el cor tancat i la ment ofuscada.

Una altra grata conclusió és que Caritas, Mans Unides... realitzen allí els projectes que ens anuncien aquí: vaig veure camions de Caritas transpor-

tant pinsos i adobs, màquines per perforar pous... i voluntaris de diverses nacions que treballen allí durant uns anys com a cooperadors: vaig conèixer japonesos i belgues...

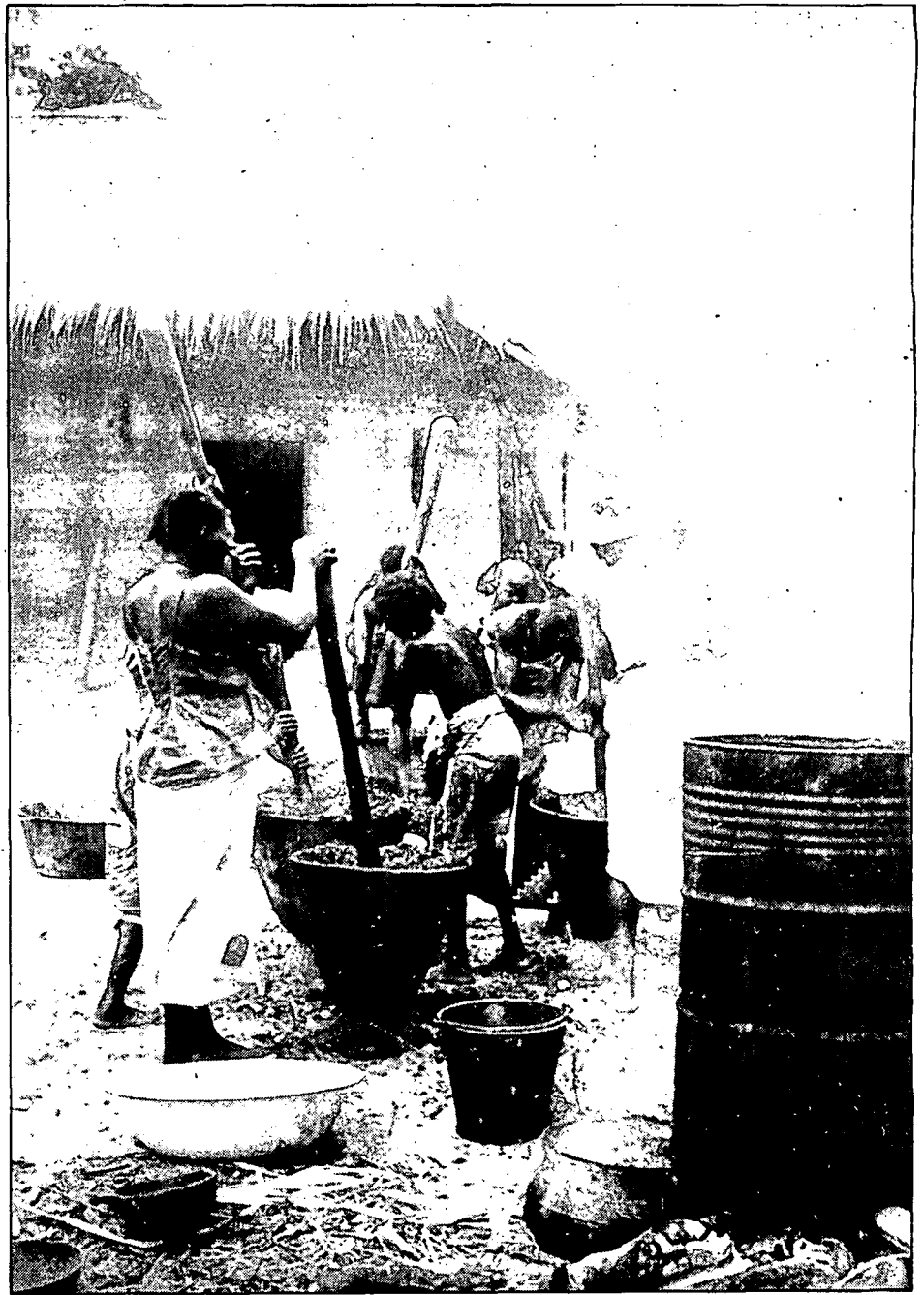
Finalment el compromís d'atendre d'una manera especial el grup d'emigrants manjacs que viuen entre nosaltres, els quals tenen tendència a ser menyspreats per altres ètnies i a més a més són cristians. Dos d'ells assisteixen a catequesi fa dos anys a la nostra parròquia, probablement seran batejats en la propera Pasqua. Per culpa de les dificultats en les fronteres no vaig poder anar a Bissau, d'on procedeixen els manjacs. En canvi sí que hi va anar el Papa, que arribava a les Illes de Cap Verd a la mateixa hora que jo deixava Dakar, i després va visitar Bissau. El Papa havia estat invitat per aquestes nacions on abunden els cristians, a diferència dels dos països limítrofes que vaig visitar que són de majoria musulmana.

Moltes gràcies. Molt ens agradaria que continuessis explicant-nos experiències i anècdotes de tan interessant viatge. "Catalunya Cristiana" es farà ressò en un futur d'experiències similars.

C.C.

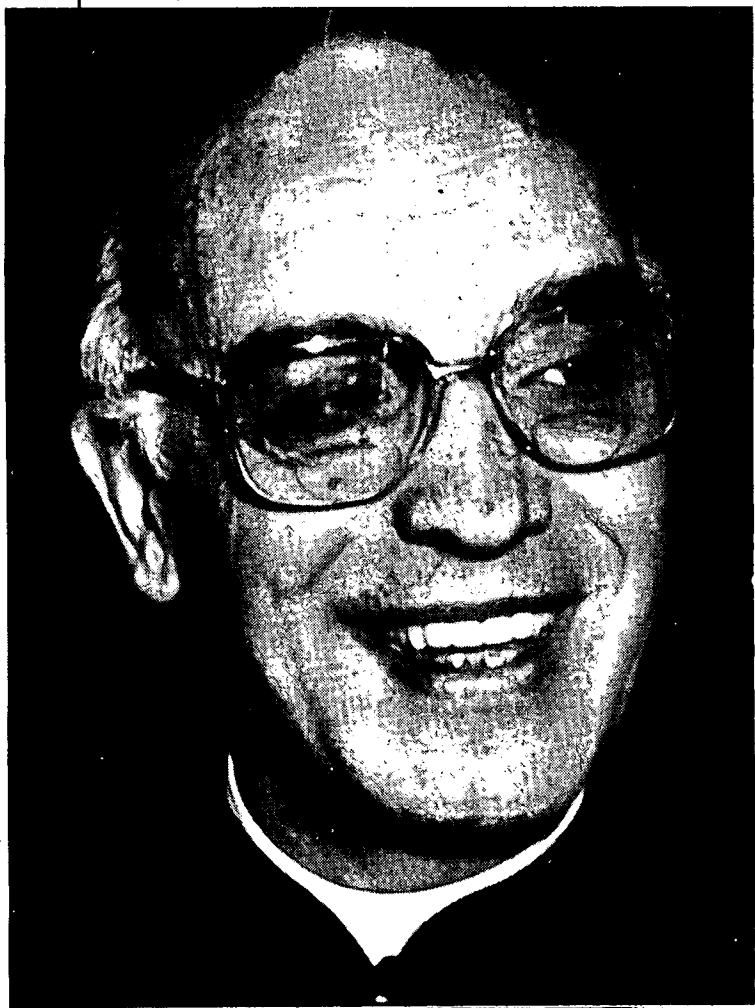

En la Cassamance, regió del sud del Senegal, recollint el vi de palmera.

Prensant el gra de la palmera per extreure'n l'oli.

Objectiu obert

El cardenal Ángel Suquía, de 74 anys, ha estat reelegit president de la Conferència Episcopal Espanyola per 45 vots sobre 72.

Virgilio Godoy i Violeta Chamorro, elegits vice-president i president de Nicaragua.

Manifestació a Vilnius, Lituània. Els lituans exigeixen la independència.

Dimecres, 21

Repúbliques Soviètiques: la independència a l'abast

Un projecte de llei presentat ahir davant del Soviet Suprem de l'URSS, vol donar viabilitat al dret reconegut per la Constitució soviètica a la secessió de la Unió per part de les Repúbliques. El camí a seguir serà l'organització d'un referèndum, en què participin les tres quartes parts dels electors de la República interessada. El resultat de les eleccions que el proper dissabte se celebraran a Lituània donaran a conèixer la força dels moviments independentistes a les Repúbliques bàltiques.

Londres: IRA - govern, inici de diàleg

Sembla que el Sinn Fein, braç polític de l'IRA, estaria disposat a renunciar a la condició d'aquartament de les forces angleses a l'Ulster, per iniciar un possible diàleg amb el govern anglès. L'IRA podria posar fi a les seves accions armades i iniciar converses sobre un alto-el-foc.

Bucarest: la Romania desconcertant

Durant la nit del dilluns al dimarts, tres mil miners de la regió de Petrosan, es manifestaren a Bucarest en suport del govern provisional de Ion Iliescu. Una delegació s'entrevistà durant hores amb l'executiu en ple acompanyat per representants dels 21 partits polítics que donen suport al Consell d'Unitat Nacional. El fet és que, després de tants anys de dictadura, el règim romanès no acaba de ser capaç de desmarcar-se del comunisme.

Belgrad: enrenou a Kosovo

Forces de l'exèrcit foren enviades ahir a Kosovo per tal de vetllar per l'ordre davant les violentes manifestacions dels albanesos. Kosovo, ex-provincia autònoma, té el 90 per cent dels seus habitants d'origen albanès, i la resta sèrbia. Els albanesos demanen més autonomia; els serbis se senten desprotegits davant possibles atacs albanesos.

Dijous, 22

URSS: es prepara una gran manifestació

Tots els grups, partits, clubs i associacions polítiques progressistes de Rússia, agrupats en l'anomenat Bloc Democràtic d'Esquerres, que en les eleccions del 4 de març presentarà candidats en el 70 per cent de les circumscripcions electorals, promouen una gran manifestació de suport que se celebrarà el diumenge vinent a Moscou.

Nicaragua: sondejos favorables al FS

Els sondejos més creïbles, com l'elaborat conjuntament per la cadena nord-americana ABC i el diari The Washington Post, donen Ortega com a guanyador. Elliot Richardson, cap de la missió supervisora enviada per l'ONU, ha dit que les circumstàncies permeten que els nicaragüencs exerceixin lliurement el dret a vot. La por és que passarà després de la victòria d'uns o d'altres. Traspasarà el poder el FSLN? Acceptarà l'UNO la derrota sense que la "contra" i els EUA hi diguin res?

Cuba: no passa res

Castro diu que el que es proposa és el perfeccionament de la dictadura marxista-leninista, i que res de qualsevol mena de perestroika. La veritat és que el seu llenguatge i el seu estil polítics ja no sorprenen a ningú.

Cambodja: s'enceta un nou diàleg

En la capital tailandesa de Bangkok, el príncep Norodom Sihanuk i el primer ministre cambodjà Hun Sen reanudaren ahir el diàleg intercambodjà després de sis mesos d'interrupció. Acordaren establir un òrgan nacional suprem per representar la sobirania i la unitat nacionals de Cambodja. El document preveu també l'acceptació de la presència de les Nacions Unides en els nivells que calgui. Sembla que finalment Sihanuk admetria els khmers rojos a la taula de les negociacions.

Divendres, 23

Catalunya: abocats, ningú no els vol

De residus i deixalles tots en fem, però ningú no els vol. Ahir, mentre el Parlament de Catalunya debatia el pla de residus elaborat per la Conselleria de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat, 2.000 persones, convocades per la Coordinadora Antiabocats de la Conca de Barberà i Castellbisbal, protestava contra el pla de residus industrials. El Conseller Joaquim Molins, tot garantint la seguretat de les instal·lacions, digué que la Generalitat no retiraria el pla de residus, mentre no "se'n doni una sola raó objectiva i tècnica que determini que el lloc indicat no és l'adient". Ningú no vol abocats, ningú no vol presons, però cal ser realistes i procurar que la consciència cívica de tots plegats, ens porti a trobar solucions tècnicament fiables i viables a problemes i necessitats irreversibles.

Buenos Aires: la situació s'agreuja

L'estat d'emergència ha estat declarat a la província de Buenos Aires, on viuen deu milions de persones, per evitar una situació caòtica i assegurar la pau social. Els assalts i saquejos a supermercats i establiments de comestibles, sobretot a Rosario i a Córdoba, han agreujat la tensió social i posat els militars en estat d'alerta. Diversos artefactes han explotat a la ciutat de Córdoba.

Belgrad: aldarulls a la República de Macedònia

Una manifestació d'albanesos, de solidaritat amb els de Kosovo, a Macedònia (Iugoslàvia), provocà una contra manifestació de macedonis i serbis, que assaltaren 22 botigues regentades per albanesos. La República de Macedònia és la més pobre del país.

Ciutat del Cap: cimera anul·lada

La cimera que demà s'havia de celebrar al Zaire, a iniciativa de Mobutu Sese Seko, entre el president sud-africà De Klerk, i els presidents del Zaire, Burundi, el Txad, República Centrafricana, Gabon, Ruanda i Togo, ha estat anul·lada. Raó: la por que afeblís la lluita contra la segregació racial.

Managua: gran concentració sandinista

El FSLN, clogué la campanya electoral amb un miting multitudinari, unes 250.000 persones, Daniel Ortega que el dimecres ja s'autoproclamà president electe, protagonitzà un autèntic show.

Dissabte, 24

URSS: l'oposició al carrer

Demà, les principals ciutats de l'URSS coneixeran al carrer la presència i la veu de l'oposició. Tanmateix ni el govern ni l'oposició les tenen totes. Després de tants anys de fèrria dictadura

una multitudinària sortida al carrer dels moviments opositors i els seus simpatitzants pot tenir efectes imprevisibles. La veritat és que hi ha greus dificultats per endegar escalonadament el procés reformista. Gorbtxov no ha aconseguit poders presidencials extraordinaris, ni avançar la data del **Congrés dels Diputats**, ni implantar la llei de privatització parcial de la terra. Ahir, el **Front Popular** i organitzacions d'intel·lectuals demanaven als seus seguidors que no sortissin al carrer. El ministre de **Defensa**, **Dimitri Yasov** advertia contra l'intent de devaluar els ideals comunistes. A **Moscú** es creu que la manifestació pot arribar al mig milió de persones.

San Salvador: Mor José Napoleón Duarte

Malalt, des de feia prop de dos anys, de càncer, morí ahir d'una aturada cardíaca, provocada per una embòlia pulmonar, l'ex-president d'**El Salvador**. Líder llatino-americà de la **Democràcia Cristiana** encapçalà la política salvadoreña dels anys 80. El 1989 traspassà la presidència a **Alfredo Cristiani** president civil elegit democràticament. Fou molt valuosa la seva acció per democratitzar i pacificar el país.

Washington: reunió Bush-Kohl

Avui es reuniran a **Washington** el president dels EUA, **George Bush** el Canceller alemany, **Helmut Kohl**. L'agenda, encara que no oficial, certament serà molt atapeïda: la reunificació alemanya, l'**OTAN** i la presència alemanya en ella, les relacions Oest-Est, la futura frontera germano-polonesa, etc.

Nicaragua: demà eleccions presidencials

No és exagerat dir que tot el món espera amb interès el resultat de les eleccions presidencials de demà a **Nicaragua**. És possible el frau? Sembla que no per la presència multitudinària d'observadors estrangers. L'**ONU**, l'**OEA**, el **Grup Carter**, **EUA**, **Espanya**, i observadors i periodistes de tot el món vetllan perquè els comicis siguin autènticament lliures i democràtics.

Diumenge, 25

Nicaragua, avui, eleccions

Tot fa pensar que la contesa electoral nicaragüenca, seguida atentament per més de 2.000 observadors internacionals, es desenvoluparà durant el dia d'avui, sense cap mena d'aldarulls. Tothom parla de pau i de reconciliació; el llenguatge moderat dels caps de brot de la política nicaragüenca i la bona disposició de tots els grups polítics, fa pensar que finalment **Nicaragua** es posa en camí de la seva reconstrucció nacional per vies democràtiques. Tots els sondejos són favorables a la victòria electoral del **FSLN** encapçalat per **Daniel Ortega**, que, arran dels comicis, esperan que canviï la política dels EUA en relació a **Nicaragua**.

Lituània: estrenarà Parlament

Dos milions vuit-cents mil electors lituans varen elegir ahir entre 473 candidats, els 141 diputats del **Parlament** de la **República bàltica** (**Soviet Suprem lituà**). Els sondejos són favorables a la victòria del moviment **Sajudis**, que en el seu programa té com a objectiu final la independència de **Lituània**. Aquestes eleccions són la primera prova del multipartidisme lituà. Tothom creu, que en un termini més llarg o més curt, **Estònia** i **Letònia** seguiran el mateix camí.

URSS: pors i manifestació

Els ciutadans soviètics hauran d'escollir entre les ganes de sortir al carrer perquè la perestroika s'acceleri i doni fruit i a por als alda. ulls i disturbis. Després d'una campanya per promoure la por, algunes organitzacions polítiques ja han cancel·lat la convocatòria. De fet s'anuncien també contramanifestacions; i serà un acte pre-eleccional que tant de bo ajudi a l'autèntic discerniment polític dels ciutadans.

Dilluns, 26

URSS: l'oposició es manifesta

Convocats a dues setmanes de les eleccions locals del 4 de març, pels polítics reformistes, milers de persones s'han manifestat a **Moscú** i en altres 20 ciutats importants de l'**URSS**, malgrat el desplegament dissuasori de la policia antidisturbis i de l'exèrcit, i la campanya de pors i rumors que s'havia desplegat durant aquests dies. El manifestants demanaven més democràcia i l'acceleració del procés reformista.

Sofia: protesta contra el PC

La **Unió de Forces Democràtiques (UDF)** convocà una manifestació que reuní prop de dues-centes mil persones, a la plaça 9 de setembre, davant la seu del **PCB**. L'esperit i la lletra de la manifestació eren anti-comunistes. Algun lector demanava el retorn de l'ex-rei **Simeó II**, resident actualment a **Espanya**.

Nicaragua: tranquil·litat a l'espera dels resultats

La contesa electoral s'ha fet sense incidents, llevat d'alguna petita escaramussa de la "contra". Més aviat sembla que els nicaragüencs han votat amb una certa il·lusió conscients que unes eleccions democràtiques poden encetar una etapa de pau i d'alliberament de la misèria. Es dona per segura la victòria electoral de **Daniel Ortega**. Queda per veure si sandinistes i "contra" accepten el resultat de les urnes, i en tot cas, si segueix el procés democràtic cap a una plena llibertat política, de premsa, de manifestació i d'opinió.

Dimarts, 27

Nicaragua: el vot lliure i secret enderroca la dictadura

Després de deu anys que els nou comandants del **Front Sandinista** estiguessin al front de la política nicaragüenca, amb el partit únic i la supressió de les llibertats fonamentals, a la primera ocasió en què el poble ha pogut votar lliurement i secretament, ha enderrocat la dictadura. Ningú s'ho esperava. **UNO (Violeta Chamorro)**, 55'2; **FSLN (Daniel Ortega)** 40'9; altres, 3'9. La transmissió del poder, per primera vegada en la història de **Nicaragua**, pacífica i democràtica, tindrà lloc el dia 25 d'abril. No hi ha dubte que serà un fet que incidirà fortament en la política d'Amèrica Central. El futur de **Nicaragua** és ple d'interrogants, però el naixement d'una democràcia és sempre un fet esperançador.

URSS: projecte de llei presidencialista

La cúpula del règim polític soviètic serà de naturalesa presidencialista. Avui, el **Parlament** discutirà un projecte de llei que estableix l'elecció del cap d'Estat per sufragi universal i per cinc anys. A més atorga amplis poders al president, com el de comandant en cap de les forces armades.

Els tancs del 1968 tornen a casa

Coincidint amb la visita de **Václav Havel** a **Moscú**, els primers carros de combat soviètics van travessar la frontera txecoslovaca després que fa 22 anys varen envair el país, imposant-li a la força un règim dictatorial en línia estalinista en **Moscú**. Ahir, l'**URSS** i **Txecoslovàquia** signaren una declaració en la qual aposten per unes relacions basades en la igualtat i en el respecte mutu a la sobirania nacional. En l'entrevista entre els dos caps d'Estat es parlà també de la unitat d'**Alemanya**, dels detalls de la plena retirada de les tropes soviètiques, del futur de la seguretat europea i de la cooperació econòmica entre els dos països.

Objectiu obert

El cardenal polonès **Franciszek Macharski** dona la primera palada en el terreny on es construirà un centre interconfessional prop d'**Auschwitz**.

Un grup d'infants de l'escola xinesa de **Beijing** fan ganyotes a la càmera. Quan arribarà la perestroika al seu país?

Mons. Jean-Gabriel Diarra, bisbe de **San (Mali)**. Teòleg i antropòleg, famós pel seu treball d'inculturació de l'Evangeli en la cultura africana, sobretot a través dels proverbis i del llenguatge figurat de la seva gent.

CALENDARI

Diumenge, 4 de març. I de Quaresma. Sts. Casimir, confessor; Luci I, papa i mr. i Arcadi, bisbe.

Fira a Moia.

El sol surt a les 6,20 i es pon a les 17,16 —Hora solar.

Dilluns, 5 de març. Ntra. Sra. d'Àfrica i San Focas, màrtirs i Teofil, bisbe.

Dimarts, 6 de març. Sts. Oleguer, bisbe de Barcelona; Víctor, màrtir i Sta. Coletà, verge.

Dimecres, 7 de març. Stes. Perpètua i Felicitat, mrs. i Teresa Margarida Redi, verge.

Festa major a Santa Perpètua de Mogoda.

Dijous, 8 de març. Sts. Joan de Déu, fdr. i Julià, arquebisbe.

Fira a Serós.

Divendres, 9 de març. St. Pacià, bisbe de Barcelona i Sta. Francesca Romana, vídua.

Dissabte, 10 de març. Sts. Melitó, mr.; Macari, bisbe; Simplicí, papa i Caius, mr.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

4 de març. Diumenge. I de Quaresma. Lectures: Primera Gn 2,7-9;3,1-7; Salm 50; segona Rm 5,12-19; tercera Mt 4,1-11.

5 de març. Dilluns de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Lv 19,1-2.11-18; Salm 18; segona Mt 25,31-46.

6 de març. Dimarts de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Is 55,10-11; Salm 33; segona Mt 6,7-15.

7 de març. Dimecres de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Jn 3,1-10; Salm 50; segona Lc 11,29-32.

8 de març. Dijous de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Est 14,13-5.12-14; Salm 137; segona Mt 7,7-12.

9 de març. Divendres de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Ez 18,21-28; Salm 129; segona Mt 5,20-26.

10 de març. Dissabte de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Dt 26,16-19; Salm 118; segona Mt 5,43-48.

Litúrgia de les Hores

I Setmana

Diumenge, I de Quaresma. Propi del temps.

Dilluns: Propi del temps.

Dimarts: Propi del temps.

Dimecres: Propi del temps.

Dijous: Propi del temps.

Divendres: Propi del temps.

Dissabte: Propi del temps. Vespres I de demà.

ADULTS EN LA FE

Homilia en la mort accidentada d'un jove (i 2)

Però, en la lectura, hi ha un sobreposar-se amb la força d'una fe que és do de Déu i de la qual, malgrat tot, un no dubta. Una fe arrancada del dolor, una fe que és veritable en la sang i en el plor. Una fe arran de la de la Verge Maria al peu de la creu del seu Fill Jesús. Cal remuntar des de la fe. Forma part de la peculiaritat del cristianisme que, no obstant les dificultats, s'entesta a albirar la llum, a cercar l'optimisme. Es tracta del que diu el profeta: "però ara vull fer reviuire altres pensaments, que em mantindran l'esperança. No s'han extingit els favors del Senyor, no s'han pas esgotat; la seva pietat és nova cada matí, la seva fidelitat és immensa. Em dic a mi mateix: "La meua part és el Senyor, i per això espero en ell". Si, cal confiar en el Senyor. "Es bo d'esperar silenciosament la salvació del Senyor". Esperar en el silenci. Esperar en l'expectativa. Esperar la resposta.

Avui Déu, a través de la mort d'aquest jove que ha volgut confiar als seus pares, ha dit la seva paraula. Els designis de Déu són inescrutables, però tenen també llum suficient. No sabem què ha volgut estalviar Déu al nostre amic en aquest món que l'esperava. Però sí que sabem el que li ha donat. Ell mateix, Déu, s'ha lliurat a aquest noi que tenia unes ànsies enormes de moure's i viure, que es trobava en l'albada d'una vida que ell somniava plena d'acció i de goig. Això és cert; Déu, sense cap mena d'egoisme, l'ha cridat. De manera semblant a com el seu propi Fill vessà, en plena joventut, la sang en la creu, per a tots nosaltres.

Per això l'evangeli de la resurrecció del noi de

Naïm. Perquè hi ha una mare que plora. I perquè el Senyor, ara, s'adreça a uns pares concrets i el diu: "No ploreu". I el Senyor diu al noi: "Jove, aixeca't". I el dona als seus pares. Home, quina cosa tan curiosa! Penso que és així. La mort cristiana és un misteri de resurrecció i de vida. El nostre jove ha ressuscitat. Això està més enllà de l'experiència palpable, però obté la certesa indefectible de la fe. Una seguretat plena. I aquell que fou confiat per Déu als seus protectors ara els és retornat d'una manera nova, en una nova vida. Ni jo ni vosaltres no ho entenem. Els pares ho entenen una mica i ho aniran entenent cada vegada més.

La mort és sempre una lliçó pels qui restem. La vida, que sembla tan segura, és incerta. Aposteu joves per les coses que no passen! Estimeu Crist i el seu Evangeli vosaltres que sospireu per un món millor i feliç. Els grans sigueu conseqüents amb la fe i, per tant, visqueu una veritable caritat familiar i social. I tots pensem que la felicitat es troba en Déu i posem a les seves mans els projectes que amb Ell iniciem i que Ell duu a terme.

Demaneu per als familiars el consol, la pau i l'esperança. Preguem per tal que el Senyor reveli la seva llum i la seva joia al seu servent difunt. I, en la celebració de l'eucaristia, preguem també els uns pels altres. A fi que tots posem el nostre cor en Déu, la Roca que ens salva.

JOAN GUITERAS i VILANOVA

PREGUEM AMB EL SANT PARE JOAN PAU II

Aquest mes de març, el Sant Pare ens demana pregàries perquè **ELS CRISTIANES DONIN UN TESTIMONIATGE CADA DIA MÉS LLUMINÓS D'AUXILI ALS MARGINATS I CONSERVIN EL SENTIT DE LA POBRESA EVANGÈLICA.**

Parlem de pobresa; però, vivim en un món de riquesa, de comoditats, de luxe. De vegades, donem als pobres el que ens fa nosa o ja no serveix, com la roba que donem a Caritas perquè no ens agrada i volem anar a la moda. Ens ho imposa la societat consumista.

Que diferent seria donar els diners de la roba o del cotxe que no hem comprat perquè volem estar al costat dels pobres! És utòpic? Potser sí. Però, seria plenament evangèlic.

La Quaresma és per convertir-se. Intentem-ho. Ningú no podrà dir que no sap com arribar als pobres. Les organitzacions no governamentals (Caritas, Mans Unides, Intermón, etc.) hi arriben i en tenim constància. Que la nostra pregària sigui autèntica; no per tranquil·litzar-nos, sinó per esperar-nos i posar-nos al costat dels pobres.

Preguem amb els nostres Bisbes

Ens demanen pregàries per **LA COL·LABORACIÓ AFECTUOSA I FIDEL AMB ELLS I LA SEVA ACCIÓ PASTORAL.**

Avui és difícil ser bisbe. L'Església afronta situacions noves pròpies d'una època de transició. Que no els manqui la nostra col·laboració lleial ni la nostra pregària.

ANTONI M^a
SERRALLONGA, sj.

MILLORAR LA CELEBRACIÓ DE LA PENITÈNCIA

Fa uns mesos la Conferència Episcopal espanyola publicava un extens document sobre la penitència; en aquest document, entre altres coses, es recordava que "la comprensió i la participació dels fidels en aquest sagrament depèn, en gran mesura, de la manera concreta com se celebra" (Instr. **Deixeu-vos reconciliar amb Déu**, 71).

En arribar la Quaresma, temps especialment significatiu i apropiat per recórrer al sagrament del perdó, ens ha semblat, doncs, adient publicar uns breus articles que ajudin a reflexionar sobre els gestos d'aquest sagrament i a millorar la seva celebració.

Cal saber, en efecte, que el Concili Vaticà II determinà modificar la manera de celebrar el sagrament de la penitència per tal que la seva celebració "manifestés

més clarament la naturalesa i els efectes d'aquest sagrament" (Sac. Conc., 72).

L'any 1973 Pau VI, seguint aquesta determinació del Concili, va promulgar un nou Ritual de la penitència en que es modificaven algunes de les maneres habituals

fins aleshores i que figuraven en el Ritual en ús abans del Concili.

Però gran part dels fidels ni tant sols s'han assabentat de les significatives modificacions introduïdes per Pau VI i continuen desconexant el significat dels gestos, ara millorats i esdevinguts molt més expressius, si la penitència se celebra tal com ara estableix el nou Ritual.

El conjunt dels petits articles que avui comencem a publicar —i que apareixeran cada setmana durant la Quaresma— no abasten tots els punts de la celebració (lectura bíblica, significat de la celebració comunitària, importància del dolor interior, etc.) ni toquen alguns punts importants conexas amb la penitència (naturalesa del pecat, sentit de la conversió, etc.). Aquestes breus notes cer-

quen únicament assolir una celebració bàsicament expressiva i conscient; la mateixa celebració assíduament ben feta anirà educant progressivament els fidels.

Els petits articles que es publicaran cada setmana només comentaran els gestos sacramentals **necessaris** a tota celebració de la penitència. Tots els gestos que es comentaran són presents tant en la celebració d'un sol penitent com quan la penitència se celebra comunitàriament amb confessió individual. La lectura bíblica, per exemple, no es comenta perquè en la celebració amb un sol penitent és **molt recomanable** però no necessària i habitualment en les celebracions amb un sol penitent es fa no a l'interior de la celebració sinó durant la preparació (Cf. Ritual, Introducció, núm. 17).

I. La penitència, un sagrament cristià

La penitència és una realitat comuna a tots els creients, siguin cristians o d'altres grups religiosos. "Penitència" vol dir "conversió", canvi de vida, retorn a Déu de qui el pecador s'ha allunyat; i sempre els homes de totes les religions necessiten i han cercat aquest retorn a Déu, després del pecat, que s'anomena "penitència".

Però pels cristians la penitència és a més un sagrament. Amb el sagrament de la penitència els cristians perfeccionem la penitència humana i culminem el nostre camí de retorn a Déu. Dir que la penitència cristiana és un "sagrament" inclou moltes coses: vol dir, per exemple, que Jesús actua al costat del pecador que es converteix, vol dir que l'Església intervé en el camí de conversió, etc.

Entre les realitats que comporta que la penitència sigui "sagrament" n'hi ha una de

molt important i que a voltes no es té prou present: el fet que la penitència és un gest "simbòlic", és a dir, que per celebrar-la es fan determinades accions que simbolitzen i alhora realitzen la conversió del cristià. Per viure, doncs, plenament el sagrament de la penitència cal descobrir el significat dels seus gestos i fer-los expressivament. "És molt important, diu el Concili, que els fidels compreguin els signes sacramentals" perquè els sagraments "tenen una finalitat pedagògica i, amb el seu simbolisme, nutreixin la fe" dels creients (SC 59).

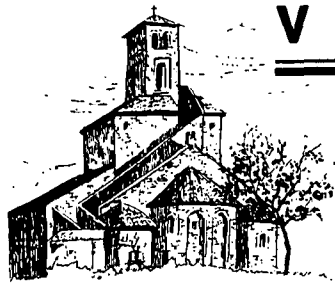
Quan se celebra el sagrament de la penitència, quan un cristià es confessa, tant el sacerdot com el mateix penitent fan determinats signes; és a través d'aquests signes que "el fidel celebra, juntament amb el sacerdot, la litúrgia de l'Església que continuament es

converteix i es renova" (Ritual de la penitència, Introducció, n. 11).

Els "gestos simbòlics" de la penitència són, per part del sacerdot, les paraules de l'absolució, acompanyades de la imposició de les mans; i, per part del penitent: l'actitud externa humil, la confessió penedida dels propis pecats, les paraules amb què el pecador expressa el seu dolor (acte de contrició) i les obres que realitza per refer la vida (satisfacció).

Cada un dels diumenges quaresmals parlarem del significat d'algun d'aquests gestos i de la manera de realitzar-los expressivament i de viure'ls de manera que ajudin a arribar a aquella vertadera conversió que se significa i se'n dona en el sagrament cristià de la penitència.

PERE FARNÉS

El dejuni i la paraula

Des del dimecres de la setmana que acabem —dimecres de cendra— hem entrat novament en l'ambient quaresmal. Quan aquest diumenge ens reunim per l'Eucaristia, sabem que estem al quarantè dia abans de Pasqua. Quaresma, quaranta dies. ¿Per fer què? La resposta també és coneguda. Tant coneguda, que gairebé no ens la formulem. M'agradaria que els diumenges de Quaresma d'enguany poguessin ser, per als lectors de "Catalunya Cristiana", com per a mi mateix, una renovada oportunitat per fer l'experiència de la resposta coneguda: procés de renovació de la vida cristiana, en vistes a una celebració de la Pasqua plenament sincera i autèntica. Aquesta renovació ens ve assenyalada per la litúrgia quaresmal a través d'un seguit d'experiències a fer.

• NO SOM DÉU

La primera experiència que ens proposa, cada any, la litúrgia quaresmal, és l'experiència mateixa de Jesús al desert: quaranta dies de dejuni i de prova, de temptació. La lectura veterotestamentària que acompanya, en el cicle A, l'evangelí de Mateu d'aquest diumenge, ens dona la clau de les temptacions de Jesús: hi ha un paral·lelisme antitètic entre la temptació del paradís i la temptació del desert. L'home i la dona són exclosos del paradís perquè no s'han fiat de Déu, i han volgut ser "déus". Han trencat la comunió. Del paradís passen al desert de la llunyania. Jesús, al desert, manifesta que és Fill de Déu en el seu total abandó a les mans del Pare, fent de la seva Paraula l'únic aliment. El desert es converteix en un paradís: "vingueren uns àngels per proveir-lo".

Aquestes dues narracions, tan riques d'imatges, no són gens llunyanes de la nostra experiència. ¿Quin és el problema fonamental per la nostra vida cristiana? Mantenir viva i amb coherència la nostra fe en una cosa aparentment molt senzilla: que nosaltres no som

Déu, però som, en Jesucrist, fills de Déu. Pràcticament, en això rau tot.

¿On comença la desviació de les nostres vides? Allà on comença la decisió de viure "a la nostra", allà on som "nosaltres" els qui decidim el bé i el mal, allà on la confiança en l'amor de Déu comença a flaquejar o comença a ser oblidat aquest amor. Allà on el "paradís" donat per Déu no és valorat, i es prefereix agafar només un fruit, que sembla gustós. En definitiva, quan s'oblida la Paraula de Déu.

És aquí on s'insereix el sentit pedagògic del dejuni, i de tot el que per això es pot entendre: abstenir-se d'aliments terrenals, com diu el Prefaci d'aquest diumenge, referint-se a Jesús. És fàcil ironitzar amb el dejuni i amb l'abstinència. Però si hom comença a prendre's seriosament l'abstinència d'una colla de coses de la vida quotidiana, aleshores la ironia no és tan espontània.

Tanmateix, ¿hi ha algun motiu per fer-ho? Penso que sí: el de demostrar-nos a nosaltres mateixos, i el de posar signes experimentals, que l'Absolut només és un: Déu. Una de les coses que més ens afeixuguen en la nostra vida és la impressió que "necessitem" molt de tot el que tenim, o voldríem tenir. Necessitem menjar, distreure'ns, treballar, dormir... ¿Qui pot negar-ho? Però quan fem l'experiència de moderar aquestes necessitats —i no cal dir tantes altres coses que són certament no necessàries— ens adonem del valor de l'únic Necessari. No és perquè sí que el desert és el lloc per antonomàsia de l'experiència de l'Absolut. I que, quan en el desert es fa aquesta experiència, es converteix en el lloc de la comunió: el paradís.

Heus aquí com l'experiència del dejuni ens allunya de la temptació original, i promou la nostra consciència de fills de Déu. Però el dejuni sol no portaria fins aquí, si no fos alimentat per un valor decisiu: la Paraula de Déu.

És interessant veure com sant Mateu explica les temptacions de Jesús gairebé com un diàleg bíblic. Les respostes de Jesús són textos bíblics, i fins i tot el temptador proposa l'Esclatadura com un argument.

El dejuni cristià no és un dejuni buit, una experiència dietètica, una higiene, una teràpia. No ens abstenim de les coses com si fossin dolentes, i nosaltres les rebutgessim. Ho fem per fidelitat a la Paraula de Déu, que ens assegura la vida en profunditat, i ho fem també per ser més lliures per escoltar-la, alliberant-nos de les preocupacions per altres "aliments".

És una experiència quotidiana: les paraules de la TV ofeguen fàcilment les converses familiars, i les lectures personals; l'entusiasme dels espectacles de massa ofereix motiu de conversa fàcil, però no profunda; l'explicació vanitosa del que hom fa i té retreu del diàleg amical i íntim. Experimentar, en conseqüència, el silenci de tantes i tantes paraules per deixar un lloc ample a la Paraula de Déu, acollida amb fe, meditada amb sinceritat, compartida en comunitat, aplicada a la pròpia vida amb autenticitat... quina cosa més digna d'un fill de Déu! Jesús, al desert, ens en dona exemple, i ara, en l'Església, ens continua donant el seu Esperit perquè amb el seu mestratge ens conduïxi cada vegada més endins de la Paraula que ha inspirat.

• AIXÒ ÉS LA QUARESMA

Cada dia, el leccionari ferial ens proposa tres textos magnífics per seguir el procés quaresmal: la primera lectura, de l'Antic Testament; el salm responso, que ajuda a la comprensió i a la meditació de la primera lectura sobretot; i l'evangelí, on Crist continua parlant a la seva Església: D'altra banda, el missal ofereix cada dia les oracions de la missa, i els preficis propis. Si encara no tenim a l'abast aquests instruments, val la pena que ens els procurem. És l'itinerari de l'Església.

LECTURES DE LA MISSA

"CREACIÓ I PECAT DELS PRIMERS PARES"

Enguany comencem les lectures quaresmals del diumenge amb la narració impressionant de la creació i primer pecat dels homes. La imatge de l'home i de la dona creats per Déu i cridats a la comunió amb Ell es desfigura amb la ruptura de l'obediència amorosa, i amb la desconfiança envers aquell que és la font de tota bonesa. Aquesta lectura no ens parla només del punt de partida del nostre retorn a Déu, ni només ens introdueix a l'antítesi oferta per l'evangelí d'avui, en presentar-nos l'home nou, Jesucrist. La narració del Paradís constitueix la punta d'una gran inclusió que té l'altra punta en les celebracions del Triduum pasqual: "...per la passió de Crist, Vós, oh Déu, heu destruït la mort, fruit del pecat que es perpetuava en tota la descendència d'Adam. Concediu-nos que, semblants a Crist, així com per exigència de la naturalesa hem heretat la imatge de l'home terrenal, així portem també, per do de la gràcia, la semblança de l'home celestial" (oració d'entrada del Divendres Sant).

Lectura del llibre del Gènesi (2:7-9;3:1-7a)

El Senyor-Déu modelà l'home amb pols de la terra, li bufà a la cara per fer-li entrar un alé de vida, i es convertí en un ésser animat. Llavors el Senyor-Déu plantà un jardí a Edèn, a la regió d'orient, i va posar-hi l'home que havia modelat. El Senyor-Déu va fer néixer de la terra fèrtil totes les varietats d'arbres que fan goig de veure i donen fruits gustosos. Al mig del jardí hi havia l'arbre de la vida i l'arbre del coneixement del bé i del mal.

La serp era el més astut de tots els animals que el Senyor-Déu havia fet. Digué, doncs, a la dona: "¿Així Déu us ha dit que no mengueu dels fruits de cap arbre del jardí?". La dona li respongué: "Podem menjar dels fruits de tots els arbres del jardí, però dels fruits de l'arbre que hi ha al mig del jardí, Déu ha dit que no en mengem ni els toquem, perquè moriríem". La serp digué a la dona: "No moririeu pas! Déu sap que, si un dia en menjàveu, se us obririen els ulls i serieu iguals que els àngels: coneixeríeu el bé i el mal". La dona, veient que el fruit de l'arbre era bo per a menjar, que donava gust de veure i que era temptador això d'adquirir coneixement, en col·li i en menjà; en donà també al seu marit, que en menjà com ella, i se'ls obriren a tots dos els ulls. Llavors s'adonaren que anaven nus i cosiren fulles de figuera per fer-se'n faldars.

"COMPADIU-VOS DE NOSALTRES, SENYOR, PERQUÈ HEM PECAT"

Tota l'assemblea cristiana es fa seva aquesta pregària. Els versets seleccionats descriuen tot el procés de la conversió: reconeixement del pecat i confiança en la salvació de Déu. Són com un programa integral de la quaresma cristiana.

Salm 50:3-4,5-6a,12-13,14 i 17 (R.: cf 3a)

Compadiu-vos de mi, Déu meu, vós que estimeu tant: vós que sou tan bo, esborreu les meves faltes; renteu-me ben bé de les culpes, purifiqueu-me dels meus pecats.

R.: Compadiu-vos de nosaltres, Senyor, perquè hem pecat.

Ara reconec les meves faltes, tinc sempre present el meu pecat. Contra vós, contra vós sol he pecat, i he fet el que és dolent als vostres ulls. R.

Déu meu, creeu en mi un cor ben pur, feu renèixer en mi un esperit ferm. No em llenceu de la vostra presència, ni em prengueu el vostre esperit sant. R.

Torneu-me el goig de la vostra salvació, que em sostingui un esperit magnànim. Obriu-me els llavis, Senyor, i proclamaré la vostra lloança. R.

"COM MÉS ABUNDAVA EL PECAT, MÉS HA ABUNDAT TAMBÉ LA GRÀCIA"

L'antítesi Adam-Jesucrist no és sols l'antítesi desobediència-obediència, sinó l'antítesi pecat-gràcia. En aquesta antítesi, la gràcia domina netament sobre el pecat, perquè la gràcia ve de Déu.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (5:12-19)

Germans, per obra, d'un sol home entrà el pecat al món, i amb el pecat hi entrà també la mort, que s'estengué a tots els homes, donat que tots van pecar.

[Abans que la Llei fos donada, el pecat ja existia en el món, encara que, mentre no hi ha llei, no consta quina és la pena dels pecats. Així i tot, la mort ja imperava durant tots els temps que va d'Adam fins a Moisès, fins sobre aquells homes que no havien transgredit cap precepte, com ho havia fet Adam. I Adam prefigurava l'home que havia de venir més tard. Però el do no té comparació amb la caiguda perquè, si tants han mort per haver fallat aquell tot sol, molt més ha abundat la

gràcia de Déu i el do generós que s'ha estès a tants per la gràcia d'un sol home, Jesucrist. És veritat: el do de Déu no es pot ni comparar amb tot allò que va venir per haver pecat un sol home: el judici d'un de sol tingué per desenllaç una condemna, mentre que el do de la gràcia fa justos els homes després de moltes caigudes.]

Així, doncs, si per haver fallat aquell tot sol va imperar la mort per culpa d'ell, amb molt més motiu els qui reben aquesta sobreabundància de gràcia i el do generós que els fa justos viuran i regnaran gràcies a un de sol, que és Jesucrist. Per tant, així com per haver fallat un sol home es va estendre a tots la condemna, també per haver estat just un de sol els homes són absolts i obtenen la vida; així com, per haver desobeït aquell home sol, els altres van esdevenir pecadors, també per haver obeït un de sol, esdevindran justos els altres.

"JESÚS DEJUNA QUARANTA DIES I ÉS TEMPTAT"

Fa segles que l'Església escolta cada any, en aquest dia quarantè abans de Pasqua, la narració evangèlica dels quaranta dies de dejuni de Crist en el desert. Hi ha trobat sempre, i nosaltres encara hi trobem, el paradigma de l'experiència que ens disposem a repetir, en comunió amb el Senyor.

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu (4:1-11)

En aquell temps, l'Esperit conduí Jesús al desert perquè el diable el temptés. Feia quaranta dies i quaranta nits que dejunava, i quedà extenuat de fam. El temptador se li acostà i li digué: "Si ets Fill de Déu, digues que aquestes pedres es tornin pans". Jesús li respongué: "Diu l'Esclatadura: 'L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu'".

Llavors el diable se l'enduu a la ciutat santa, el deixa dalt la cornisa del temple i li diu: "Si ets Fill de Déu, tira't daltabaix; l'Esclatadura diu: 'Ha donat ordre als seus àngels que et duguin a les palmes de les mans, perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres'".

Jesús li contestà: "També diu l'Esclatadura: 'No temptis el Senyor, el teu Déu'".

Després el diable se l'enduu dalt una muntanya altíssima, li fa veure tots els reialmes del món i la seva glòria i li diu: "Tot això t'ho donaré si et prosternes i m'adores". Llavors li diu Jesús: "Vés-te'n d'aquí, Satanàs! L'Esclatadura diu: 'Adora el Senyor, el teu Déu, dona culte a ell tot sol'".

Llavors el diable el deixà estar, i vingueren uns àngels per proveir-lo.

Del baptisme al desert

Sant Mateu ens introdueix a la contemplació de l'inici de l'activitat messiànica de Jesús a través d'un anomenat tríptic messiànic: Predicació de Joan Baptista (3:1-12), el baptisme al Jordà (3:13-17) i les temptacions de Jesús, que llegim avui. Jesús va entrant així en escena fins a situar-s'hi al seu bell mig, polaritzant les mirades de tots i atraient tothom cap al seu seguiment. Jesús és l'home típic, que ve de lluny —**Genealogia de Jesús, el Messies, fill de David, fill d'Abraham** (1:1)—, i que va encara més lluny. De fet ve de Déu, passa pel món i va a Déu emportant-se'n la humanitat després d'haver-la reconciliat amb Déu. Així porta l'Israel històric al seu acompliment total i congrega l'Israel de Déu, l'Església, es lliura a la mort per ella, la santifica rentant-la amb el bany de l'aigua acompanyat de la paraula i, quedant-se en ella fins a la consumació dels segles, la mena cap al Pare (Cf. Ef 5:25s. i Mt 28:20). És des d'aquesta perspectiva que el primer evangeli compon la narració de les temptacions de Jesús com una catequesi lineal al centre de la qual brilla la victòria de Jesús sobre l'esperit del mal, esmenant la història tràgica de les caigudes de l'Israel històric i al mateix temps alertant i orientant els deixebles sobre com poden i han de vèncer el Maligne.

En aquell temps, l'Esperit conduí Jesús al desert (v. 1a). L'Esperit de Déu, que un cop batejat va veure Jesús com venia cap a ell (Cf. Mt 3:16s.), ara el condueix al desert. L'evangelista ens deixa constància d'una experiència històrica de Jesús, que ell mateix deuria contar en la intimitat als seus deixebles: la forta lluita —temptació— interior amb el Maligne en el seu recés en la solitud. En la narració, però, hi podem veure com a través de clixés sobre-

posats, l'amarga experiència dels israelites en el seu èxode pel desert cap a la terra promesa, i també la realitat quotidiana dels deixebles, l'Església —de fet de tot home— sotmesos tothora a la prova —la temptació—. Sortits del baptisme —nascuts del bany i la paraula— els deixebles caminen pel desert del món cap a la casa del Pare. Aquest pelegrinatge és alhora camí de creu i itinerari de transfiguració. El projecte no és nostre sinó de Déu. Realitzar-lo és construir la nostra autèntica personalitat. I sorgeixen les proves, les temptacions d'abandó, de manipular la voluntat de Déu, d'intentar canviar-la... Únicament els qui es mantindran fermes fins a la fi se salvaran (Cf. Mt 10:22 i 24:13).

Entre l'Esperit i el diable

L'Esperit conduí Jesús al desert perquè el temptés (v. 1). Ser temptat és la situació normal de l'home. En la Bíblia la idea de temptació té dues versions possibles: prova o seducció. La temptació-prova s'adiu amb la definició que el diccionari dona del verb "provar": "Sotmetre (algú o alguna cosa) a certes experiències per apreciar-ne el valor, si va bé, si és com cal". La intenció del qui posa algú a prova

és la de fer que emergeixi la veritat, que possiblement restava amagada a simple vista. En aquest sentit Déu prova els seus escollits, com en cas d'Abraham (Cf. Gn 22 en especial v. 12 i He 11:17). Déu, però, no provarà ningú més enllà de les seves forces (Cf. 1C 10:13) i sobretot no farà mai que la prova derivi cap al mal (Cf. Jm 1:13). Així la temptació-seducció no ve de Déu, sinó com ja es diu en el Gènesi, és obra del diable (Cf. Gn 3:1-13). Des dels seus orígens la humanitat ha estat i és "temptada" pels dos esperits: l'Esperit de Déu, que dona la vida en Jesucrist i ajuda la nostra feblesa i ens porta a la victòria (Cf. Rm 8), i per l'esperit del mal que intenta seduir-la per perdre-la. Jesús, l'home típic, assumeix aquesta condició humana, i ens mostra com en la lluita contra el Maligne hem de posar de manifest la nostra condició de fills de Déu, que encorats en la seva paraula poden sortir victoriosos de tota temptació-seducció.

L'Església és temptada

Sant Mateu escenifica l'experiència de Jesús en la seva lluita contra la temptació del Maligne en el desert, sistematitzant-la en tres escomeses-temptacions del diable. El temptador intenta seduir Jesús per-

què es desviï cap a un messianisme "racional" que assegurí l'"èxit" de l'empresa. És la mateixa tàctica que emprà amb la primera —i constant— humanitat, i que tan bons resultats li havia donat i li continua donant: assegurar per les pròpies forces i segons el propi albir la realització personal. Se us obriran els ulls i sereu com déus, fou la cantarella seductora del temptador (Cf. Gn 3:5). **Si ets Fill de Déu...**, fa ara la seducció. El nou Adam, però, és un home ben apuntalat en la paraula de Déu. Llavors el diable es mostrarà també un bon coneixedor de la Bíblia: **L'Escriptura diu...** (v. 6). Però l'Escriptura, al marge de la fe i sobretot sense l'esperit de l'obediència amorosa, pot ser una trampa mortal (Cf. 2C 3:4-6). Jesús no es deixa seduir i es manté ferm en el compliment de la voluntat del Pare i tal com el Pare ho ha disposat i ho vol. Ni ara, ni mai no es desviarà gens ni mica del messianisme volgut per Déu, malgrat la insidiosa persistència de la veu seductora: **Si ets el Fill de Déu, baixa de la creu** (Mt 27:40). Entre la prova de l'Esperit de Déu i la seducció de l'esperit del mal, Jesús demostra la sòlida qualitat de la seva filiació i derrota el seductor. Vet aquí el gran exemple per a l'Església, la comunitat dels deixebles, de la qual ell és el Cap que orienta i el cep que dona vida i fa fruitar les sarments. L'Església cal que estigui sempre atenta a l'escolta de la paraula de Déu sense manipular-la en benefici de la pròpia supervivència "racional" (vv. 3b-4). No t'embardissis per camins d'aparatoses ostentacions, buscant triomfalismes que l'únic que poden fer és posar Déu a prova: **Vés pel camí del voler de Déu**, que és el camí de la creu i de la resurrecció (vv. 5-7). I no t'agenollis davant de l'idol del poder, que sols hi ha un únic Déu —el Déu de les Benaurances— a qui has d'adorar i donar culte (vv. 8-10). Utilíssim lliçó —lliçó quaresmal i de sempre— d'actualitat perenne.

CULTURA CIENTIFICA

Ciències físiques i filosofia de la naturalesa

18. La mecànica de fluids

La mecànica de fluids estudia l'equilibri i el moviment de gasos i líquids, i les forces que els produeixen o els impedeixen. Comprèn l'aerostàtica, la hidrostàtica, la hidrodinàmica, la hidràulica, l'aerodinàmica... La denominació "mecànica de fluids" és del 1905, de Prandtl, però moltes qüestions d'aquesta part de la física ja havien estat estudiades de molt abans. En parlant d'Arquimedes ja vam dir com va descobrir aquell principi que porta el seu nom referent a un cos submergit en un líquid. Era ja una formulació d'una llei d'hidrostàtica. Però deixem la setmana passada que Torricelli havia inaugurat la mecànica de fluids; efectivament fou el primer que s'ocupà alhora de gasos i líquids. No demostrà tan sols l'existència de la pressió atmosfèrica, sinó que estudià el comportament de líquids. Concretament enuncia la llei referent a la velocitat de sortida del líquid d'un dipòsit per un orifici situat a la distància h del nivell superficial, que és: $v = 2gh$ (essent g l'acceleració de la gravetat). Ben aviat sorgí l'interès per aquests estudis que, com hom sap, culminaren en l'aparició de la màquina de vapor, la revolució industrial i la societat tecnològica actual. Avui parlarem de dos contemporanis de Torricelli, que van fer donar un pas endavant al camí iniciat pel científic italià:

Blaise Pascal (1623-1662)

Nasqué a Clermont-Ferrand (Auvergne, França). Fou un infant prodigi. El seu pare el féu estudiar llengües clàssiques, però ell pel seu compte es dedicà també a les matemàtiques. La seva germana explica que deduí els trenta-dos teoremes d'Euclides sense l'ajuda de cap llibre. Segurament és una exageració, però sí és cert que només tenia setze anys quan publicà un estudi sobre les còniques, que Descartes, havent-lo llegit, digué que era impossible que allò hagués estat escrit per un noi de 19 anys inventà una màquina de sumar i restar...

Però també es dedicà a la mecànica de fluids. Formulà el principi que afirma que "tota pressió que s'efectua sobre la superfície lliure d'un fluid (líquid o gas) es transmet per tot el fluid del recipient actuant perpendicularment a les seves parets". En aquest principi de Pascal ja es té en compte la noció de "pressió" que és la força per unitat de superfície. El principi ens diu, doncs, que si el líquid té només un cm^2 de l'interior del recipient s'està fent també 10 kg de força. Amb això es pot construir una premsa hidràulica o una màquina d'aixecar pesos: si en un

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat Eclesiàstica
de Filosofia de Catalunya

recipient ple de líquid, tapat només per dos èmbols, un de 5 cm^2 de superfície i l'altre de 100 cm^2 , es fa força de 10 kg sobre l'èmbol petit, el gos rep un impuls cap amunt de 200 kg. És com la palanca d'Arquimedes: és clar que l'alçada que obté l'èmbol gros és només una vintena part de l'enfonsament del petit, però així amb poca força es poden aixecar pesos grans.

Pascal també va voler comprovar allò de Torricelli sobre la pressió atmosfèrica i va demanar al seu cunyat Périer que pujés amb dos baròmetres al Puy de Dôme. I efectivament després de pujar uns 1.500 metres Périer va poder veure que els baròmetres havien baixat uns set centímetres i mig.

Pascal era un malalt crònic que patia contínuament de migranya i de males digestions. Es va dedicar els últims deu anys de la seva vida a la meditació, a escriure llibres religiosos i a aguantar malalties amb resignació cristiana. D'aquesta època són els seus famosos "Pensaments" ("Pensées") que deixà escampats en multitud de papers i després de mort li recolliren i publicaren. Només una ve-

gada en aquesta dècada, el 1658, és dedicà a resoldre (i brillantement!) un problema de matemàtiques per a distreure's d'un mal de queixal insuportable. Morí als trenta-nou anys com Torricelli.

Robert Boyle (1627-1691)

L'irlandès Robert Boyle era el catorzè fill del comte de Cork. Si no va ser tan infant prodigi com Pascal poc se n'hi faltà: als onze anys ja viatjava per Europa amb el seu tutor i als catorze era a Itàlia estudiant les obres de Galileu. Quan tornà a Anglaterra el 1645, prengué part en les reunions de l'"Invisible College", que passà a ser la "Royal Society" quan Carles II pujà al tron. L'interès científic de Boyle se centrà en la composició de la matèria a partir de les propietats dels gasos. Amb l'ajuda de Robert Hooke va construir una bomba de buit més perfecta que la de Guericke. Amb ella comprovà una vegada més que tots els cossos cauen a la mateixa velocitat en el buit. Però, a més, descobrí una cosa nova: quan es comprimeix l'aire el seu volum minva en proporció inversa a la pressió que s'hi faci. Ho observà en un tub de mercuri en U amb un extrem clos i aire a dins; aquest aire s'encongia quan hom tirava mercuri per l'altra

banda segons la dita llei. Ara bé, si l'aire és compressible, vol dir que és compost de petites partícules que s'agiten en el buit. Boyle amb aquesta idea ja suggereix el que ara sabem que és cert: que les molècules del gas enclòs en un recipient estan en contínua agitació i la magnitud física que anomenem "pressió" no és més que el resultat d'aquests xocs constants de les molècules amb les parets del recipient. No és més, doncs, que un fenomen mecànic.

Boyle va ser tota la vida un cristià fervorós dins de l'anglicanisme en què havia estat educat. Va subvencionar diverses traduccions de la Bíblia, una d'elles en la llengua gaèlica d'Irlanda (1680), l'única que s'ha fet en aquest idioma. Fou director de la Companyia de les Índies Orientals i va ajudar amb el seu patrimoni molts missioners enviats a l'Índia. Quan va ser elegit per al càrrec de president de la "Royal Society", no acceptà per no estar d'acord amb la mena de jurament que havia de fer que no lligava amb les seves creences religioses. En morir deixà bona part dels seus béns per a continuar les "Boyle Lectures" (= Plàtiques de Boyle), que eren uns fullets de defensa del cristianisme contra els no creients. Va morir als seixanta-quatre anys i fou enterrat amb tots els honors en l'abadia de Westminster.

Allò que Déu
seu poder
des de la creu
ble a la intermitència
vés de la seva

Full Jove

TESTIMONI

Si el món ha inspirat la nostra música, la música ha de ser resposta per al nostre món. Si la fe ha inspirat la nostra música, la música ha de ser vehicle de transmissió de la nostra fe.

UN JOVE MÚSIC CREIENT

Josep Mª Riba, n'és el primer secretari general

El Secretariat Interdiocesà Juvenil, en marxa

Mossèn Josep Mª Riba és el delegat diocesà de pastoral juvenil a Vic. Des d'ara també serà el primer responsable de la pastoral juvenil a totes les diòcesis de Catalunya i les Illes. En Josep Mª Riba ha estat nomenat primer Secretari General del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Juvenil (SIJ) de Catalunya i les Balears.

Qui coneix mossèn Riba sap que ha perdut i perd moltes hores de la seva vida pels joves. Ara en perdrà moltes més. Això ja ho sabia de fa setmanes. I aquest FULL JOVE de Catalunya Cristiana també ha anat seguint la pista del nomenament.

La història

L'octubre de l'any passat, els delegats i consiliaris catalano-balears es reunien a Solsona en les XIII Jornades de Consiliaris de Catalunya i les Balears. D'aquesta reunió sorgí l'aprovació estatutària del SIJ i la terna de noms per ocupar el màxim càrrec.

No va ser, però, fins el 20 de novembre, que es constituí el SIJ amb la signatura dels estatuts per part dels delegats i consiliaris catalano-balears, juntament amb l'Arquebisbe de Tarragona, Dr. Ramon Torrella i Cascante. El Dr. Torrella exercia la funció de President de la Conferència Episcopal Tarraconense i responsable de l'àmbit de la pastoral juvenil. També FULL JOVE sap de font solvent i creïble, que el Bisbe Auxiliar de Barcelona, Dr. Lluís Martínez i Sistach, podria assumir les tasques pròpies del recordat Bisbe de Solsona, monsenyor Miquel Moncades (q.a.c.s.), com a responsable de la pastoral juvenil catalano-balear des de la Tarraconense.

Els dies 29, 30 i 31 de gener la

El SIJ coordinarà la pastoral juvenil a Catalunya.

Conferència Episcopal Tarraconense es reunia en sessió ordinària per, entre d'altres assumptes, triar el Secretari General del SIJ. A mitjans de febrer, quan FULL JOVE, ja intuïa a partir de diversos esdeveniments i contactes telefònics, el nomenament de mossèn Riba, l'equip de delegats es va reunir per felicitar-lo.

El present

La pastoral juvenil catalano-balear queda d'aquesta manera sota la màxima responsabilitat de mossèn Josep Mª Riba, per sota únicament del bisbe responsable des de la Tarraconense i aquesta mateixa Conferència Episcopal Catalana i Balear.

Mossèn Riba serà ajudat pels nou delegats, sis persones més pendents de nomenament i els moviments (els consiliaris i presi-

dents nacionals). Els delegats impulsen la pastoral juvenil de les seves diòcesis (Consells diocesans de moviments, zones pastorals, arxiprestats, taules coordinadores i altres serveis o grups); els moviments la seva pròpia pastoral (consiliaris i equips diocesans, zonals i parroquials, equips de revisió de vida i l'acció en el jove concret d'un àmbit especialitzat de l'acció catòlica).

El futur

L'horitzó serà sens dubte, la preparació, coordinació, celebració i avaluació del V Aplec de l'Esperit 1991. En quinze mesos, al treball ordinari com a delegat i membre de Minyons Escoltes / Guies Sant Jordi de Catalunya com a Consiliari, a mossèn Josep Mª Riba se li afegeix la posada en marxa d'aquest nou Secretariat

Interdiocesà Juvenil. La iniciativa és única a l'Estat Espanyol i pretén coordinar i complementar les iniciatives i realitzacions de la pastoral juvenil catalano-balear. FULL JOVE vol adreçar-li una sincera felicitació.

Una vida dedicada a la pastoral juvenil

Josep Mª Riba va néixer a Vilanova del Camí l'any 1954. Amb 36 anys és en l'actualitat, prevere, vicari de la Parròquia de Nostra Senyora de Lourdes, delegat de pastoral juvenil i consiliari de Minyons Escoltes / Guies Sant Jordi de Catalunya, tot plegat de la diòcesi de Vic. Ha estat també coordinador del tercer Aplec de l'Esperit l'any 1988, on ell mateix va presentar el document "Proposta de Pastoral de Joventut de Catalunya i les Balears". Aquest document ha estat el que ha possibilitat la creació del Secretariat Interdiocesà Juvenil (SIJ). Neix amb tots els estris que faran possible la seva reglamentació i continuïtat, com ara, la adequada dotació econòmica. El SIJ haurà d'intentar unir els esforços de diferents àmbits de la pastoral juvenil, entre d'altres, la creació d'un nou moviment que aglutini els que ja ara treballen en el món obrer (JOBAC, JOC) o el del col·lectiu de joves músics cristians.

JOAN d'ARQUER i TERRASSA

Els joves en els Grups d'Oració i Amistat

Fer amics, pregant

Els Grups d'Oració i Amistat estan integrats per nois i noies, conscients que l'amor dona sentit a la vida, que l'amor ve de Déu perquè Déu és Amor, i que necessiten aquesta força de l'Esperit per a poder viure en plenitud. Acull també, els joves inserits en d'altres grups o moviments, perquè la pregària potencia tots els compromisos adquirits en aquests.

A Grups d'Oració i Amistat anem descobrint la intimitat i la força de la pregària amb tres objectius: afirmar la vida de pregària, créixer en una amistat forta i sincera basada en Déu, i ser apòstols en el món en què vivim.

Hom es compromet a dedicar quinze minuts a la pregària personal, compromís que creix quant al temps dedicat a mesura que cadascú madura en el grup. Preguem reflexionant a partir de l'Evangeli, els Salms, etc., dialogant amb el Senyor, lloant-lo, donant-li gràcies, i pregant diàriament per uns i altres. El contacte amb Déu i l'amistat, ajuda a estar oberts als altres, a cercar camins de comprensió apostòlica.

Cada subgrup té el nom d'una advocació de la Verge Maria, i manté contacte viu amb un missioner que fa sentir-nos Església missionera, amb un malalt que comparteix la pregària, l'amistat i la descoberta del sentit del dolor, i, amb una comunitat contemplativa que ens descobreix el sentit i el valor de la contemplació en el món.

En la reunió quinzenal i anual (la pròxima el 25 de març d'enguany al Col·legi de Jesús-Maria, de 10 del matí a les 6 de la tarda), preguem junts, compartim l'experiència de pregària, revisem els nostres compromisos, rebem formació sobre camins i formes de pregària, i creixem en una amistat profunda. La trobada ens agermana i ens ajuda a viure l'alegria. És una empenta per continuar pregant, per ser més responsables en els compromisos adquirits en els altres moviments a què pertanyem, per créixer en il·lusió i amor autèntic, i per descobrir que podem ser alhora "cascavells d'alegria i temples de l'Esperit Sant".

Mª CARMEN ALBERO

PELEGRINATGES A TERRA SANTA

"ESPECIAL JOVES"

Juliol del 15 al 22

Per informació: Associació d'Amics de "CATALUNYA CRISTIANA".

Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3.ª - A, (Srta. Marta). Tel. 301 37 18

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA TRADICIONAL SORTEIG 1990

1er. Premi
Un FORD FIESTA
C 1.1, 5 portes

DIA 5 DE JUNY

2on. Premi
Una moto TUAREG
125 WIND

NECESSITEM EL VOSTRE AJUT

PODEU ADQUIRIR LES BUTLLETES A LES SEGÜENTS LLIBRERIES:

- La Formiga d'Or, Av. Portal de l'Àngel, 3
- Balmesiana, Duran i Bas, 6
- Signe, Mallorca, 301.

Podeu demanar-ho per correu enviant aquesta butlleta de comanda

BUTLLETA DE COMANDA

Per participar en el Tradicional SORTEO 1990 en suport de CATALUNYA CRISTIANA

- ☐ Talonaris a 5.000 ptes.
☐ Butlletes a 100 ptes.

Nom i cognoms
Adreça
Població DP.
Tel. Província

Trameto l'import per ☐ xec barrat ☐ gir postal

ESCRIURE A: L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
Plaça Urquinaona, 11, 3er. 3a A Tel. 301 37 18

Entrevista amb Josep M. Vila, nou Director General de Joventut

"Hem d'aconseguir un tractament fiscal més favorable per a les entitats juvenils"

El passat onze de desembre, el Consell Executiu de la Generalitat feia públic el nomenament de Josep M. Vila com a nou Director General de Joventut. Vila substituïa Enric Puig, després que aquest va dimitir per motius personals.

Josep M. Vila va néixer a Mataró fa 47 anys; ara és casat i té dos fills. Llicenciat en Filosofia i Lletres, va exercir la docència durant un temps per passar més tard a l'Administració. La seva tasca al món del jovent es remunta al 1967 i la seva visió de la realitat juvenil pretén ser integradora: "els joves formen part d'una societat, i el seu comportament no és estrany ni aliè del que pugui tenir la societat".

—El fet que vostè fos durant l'últim any Sots-director General de Joventut, col·laborant de manera molt propera amb Enric Puig, fa potser que el seu nomenament no suposés un canvi molt brusca.

—Sí, jo penso que el que buscaven amb aquest nomenament era una mica això: que hi hagués continuïtat, més que ruptura, en matèria de joventut. Continuïtat que no vol dir continuïsm, sinó seguir la mateixa línia de fons afegint les variacions que calguin per millorar la gestió.

—Quines podrien ser aquestes variacions?

—Sempre ens plantejem si l'acció de l'Administració respecte els joves pot millorar. Per exemple, aconseguir per les entitats juvenils un tractament fiscal més favorable; fer créixer les subvencions; desenvolupar el carnet jove, per augmentar-ne els col·laboradors i per millorar el servei —que ja és molt bo!—, etc.

Europa, el repte

—Vostè ha dit que un dels grans reptes de la joventut actual és la integració europea...

—El procés d'integració europea són dos camins que es troben, no un que s'apropa a l'altre. És una òsmosi conjunta; hi ha també, doncs, un apropament d'Europa cap a nosaltres, i això es produeix a distints nivells. Del que més es parla és de la integració econòmica, el mercat únic, potser perquè és el més important i el que més surt als diaris. Però també hi ha d'altres processos que, tot i anar més a poc a poc, es produiran: la integració professional, que és la lliure circulació de professionals competents dins la comunitat, la integració industrial i la cultural.

—Dins d'aquests processos n'hi ha uns que afecten més directament el jove.

—Sí, jo diria que els de l'àmbit professional i cultural. En el professional, ja que el jove és una persona que encara està estudiant i que es pot trobar més endavant amb la competència, a l'hora de cercar feina, per part

dels llicenciats europeus, molts cops millor preparats, i que han arribat gràcies a la integració abans esmentada. Nosaltres intentem ajudar, ja sols, ja mitjançant una actuació interdepartamental, que el jove prengui consciència de la problemàtica de la competència europea, principalment la que fa referència als llocs de treball que comporta el procés industrial i tecnològic de les noves tècniques de producció. Aquesta nova indústria de l'alta tecnologia no la podem deixar en mans d'altra gent perquè pot tenir una repercussió econòmica molt gran en el poble català, i mitjançant jornades, seminaris i informació intentarem sensibilitzar el jove de tota aquesta problemàtica.

—I en l'àmbit de la integració cultural?

—En aquest terreny estem potenciant l'associacionisme, els intercanvis juvenils amb altres països, les visites internes que ja fa temps que s'estan produint i que cada vegada més aniran augmentant fins esdevenir una cosa normal. Aquest també és un altre repte que les entitats juvenils han d'afrontar: vindrà gent a compartir experiències i problemàtiques i això comporta que hem d'anar adquirint uns coneixements sobre la realitat juvenil dels altres països europeus.

—Hom parla de canviar l'antiga llei d'associacionisme, molt pitjor que la dels altres països de la comunitat i que és del 1964...

—Sí, això és un objectiu a llarg termini. La idea és fer fàcil tant la constitució com el futur desenvolupament d'una associació juvenil, sobretot en l'aspecte econòmic, que és el gran problema de les entitats sense finalitat de lucre. Hem de buscar una acció legislativa que permeti a les entitats no dependre excessivament de l'administració en matèria econòmica.

—I això com s'aconseguiria?

—Aquesta solució seria un tractament fiscal favorable, que es podria concretar en unes mesures que permetessin, per exemple, a un benefactor invertir els seus diners en una associació determinada i que aquesta inversió desgravés en fer la declaració de la renda a Hisenda. Això és problemàtic d'aconseguir perquè no és tan sols una acció

administrativa, sinó també legislativa i hi ha d'intervenir el Parlament de Catalunya i el Congrés de l'Estat.

Els joves i la societat

—Vostè porta més de vint anys vinculat al món juvenil, creu que ha canviat gaire el jove durant aquest temps?

—Jo tornaria a dir el que he dit fa un moment: els joves són part integrada de la societat i les seves característiques, malgrat que en poden tenir de pròpies com a joves, no són diferents ni alienes a les que pugui tenir la mateixa societat. Aleshores: ha canviat la societat? És clar! Doncs el jove també ha canviat.

—Es diu que els joves d'avui no tenen valors...

—Realment avui dia els valors permanents que hi havia anteriorment, els punts de referència inamovibles, s'han posat en crisi. No són ja fites segures o tranquil·litzadores per al creixement i l'actuació de l'home. Aleshores: els joves tenen valors?, caldria preguntar-nos si la societat té actualment valors. Jo crec que els té però d'una altra manera. Això seria un camp molt ampli per comentar, però sempre m'agrada posar l'exemple que diu que abans els joves anaven per la vida amb una brúixola que els marcava "el nord", i podien seguir aquell camí amb confiança i seguretat. Ara en canvi, es podria dir que els joves funcionen per radar, van temptejant, sospesant i mesurant els problemes que els hi van sortint pel camí, i paren l'antena cap a totes direccions. I

Creu que cal preparar els joves davant el repte europeu.

això els joves i tota la societat.

—Quan es parla de joves a la recerca de valors s'ha de parlar de sectes, oi?

—Els joves en el moment del seu creixement porten tot un afany de canviar coses que no els agraden, de ser ells mateixos, de tenir seguretat, de cercar, doncs, estimació i vida en comunitat. Això ho porten tots a dins, i en no trobar-ho a la societat de manera estable, per la raó que sigui, són fàcil objecte de les sectes que els ofereixen, falsament, uns principis ineludibles una seguretat. El tema de les sectes és molt complicat i delicat: al darrera s'hi mouen molts diners i molts interessos. Te connotacions tant psicològiques com econòmiques i per tant s'escapa la seva resolució del nostre departament, tot i que no deixa de ser un problema, des del meu punt de vista, explicable.

—Com és la seva relació amb

la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut?

—La nostra relació és fluida, cordial i de col·laboració conjunta. Tenim contactes de manera assídua. L'última col·laboració va ser el passat mes de juliol en l'edició del multifestival DAVID, on la Direcció va col·laborar econòmicament i va ser present als actes.

—Posats a somiar, digui'ns de quin país li agradaria ser el responsable de la Direcció de Joventut, si no ho fos de la catalana.

—No em bellugaria d'aquí, ja em va bé això, no envejo cap altre país. Tenim un país molt bonic, on els joves han heretat malgrat les situacions adverses que hi havia abans, una gran empenta, una gran tradició associativa. Aquí tenim un sentiment grupal, un teixit social, fort i consolidat. No em moc d'aquí!

DAVID VIDAL i CASTELL

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

Vols donar una llar a infants que no en tinguin?

Desitjo fer-me AMIC D'ALDEES INFANTILS SOS DE CATALUNYA

Passeig de Sant Gervasi, 24 - 08022 Barcelona - Tels. 417 75 39

1. - Amb la subscripció de:

_____ Ptes.

que farà efectives amb pagament: Trimestral ☐ Semestral ☐ Anual ☐

2. - Apadrinant a:

Un infant amb 2.500 ptes. al mes. ☐

Una casa amb 10.000 ptes. al mes. ☐

Nom i dos cognoms: _____

Adreça: _____

Població: _____

Banc o Caixa d'Estalvis: _____

Agència: _____

Direcció: _____

Compte corrent o Llibreta d'Estalvis núm.: _____

Senyali amb una X els requadres que li interessin.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Balmes, 64, 3er. 2a.
Tels. 317 41 44 - 302 59 83
Pref. Concert entrevista

Qui és Savonarola?

Qui és fra Jeroni? Qui és realment aquest dominic tomista, amb trets humanistes i enamorat de la Bíblia? Un reformador pre-tridentí? Un líder polític com Joan Huss poc abans de Praga? Un observant, en oposició a la vida religiosa "laxa" del seu temps? Aquest volum de la col·lecció **Classics del Cristianisme** vol ajudar-nos a respondre a tot això, i de manera especial la introducció de Joan Bada, breu i densa en dades —seguint el seu estil de fer història, on intenta traslladar-nos a la vida i el seu temps.

La resposta, però, encara no l'hem trobada. Llegim, doncs, la **Senzillesa de la vida cristiana**. Com fra Jeroni mateix ens demana (p. 36), no farem cites, sinó apuntar que en aquest tractat se'ns proposa una mena d'**itinerari** per assolir la vida del veritable cristià, que alliberat del món, viu en la simple contemplació de Déu (cf. p. 75-76). El llibre és dels que s'anomenen "d'espiritualitat", però crida poderosa-

ment l'atenció sobretot el llibre IV: "despreniment de les coses supèrflues per a donar-les als pobres". Un clar preludi al magisteri social de l'Església encetat fa cent anys. Tanmateix, la **Senzillesa** és un tractat doctrinal, elegant, "retòric" (en el sentit dels antics "rhetores") i de fàcil lectura. Però encara crec que no podem contestar a les preguntes que ens fèiem al principi. Llegim, doncs, la **Darrera Meditació**, obra escrita a la presó pocs dies abans de ser penjat a la forca i cremat, per alterar l'ordre social de la seva estimada Florència. Aquí ja podem dir qui és Jeroni: és un cristià, un bon cristià del segle XV. Davant la mort, qui és capaç de no manifestar-se tal com és? Ell ho fa, ens obre el seu esperit i mostra les seves angoixes, dubtes, molts que encara ens assalten a nosaltres. Quin ensenyament, doncs, en podem treure? El nostre dominic n'indica dos: Primerament, que ser cristià no es resol en la raó (la filosofia, l'aristotelisme, la política), sinó en la lectura de la

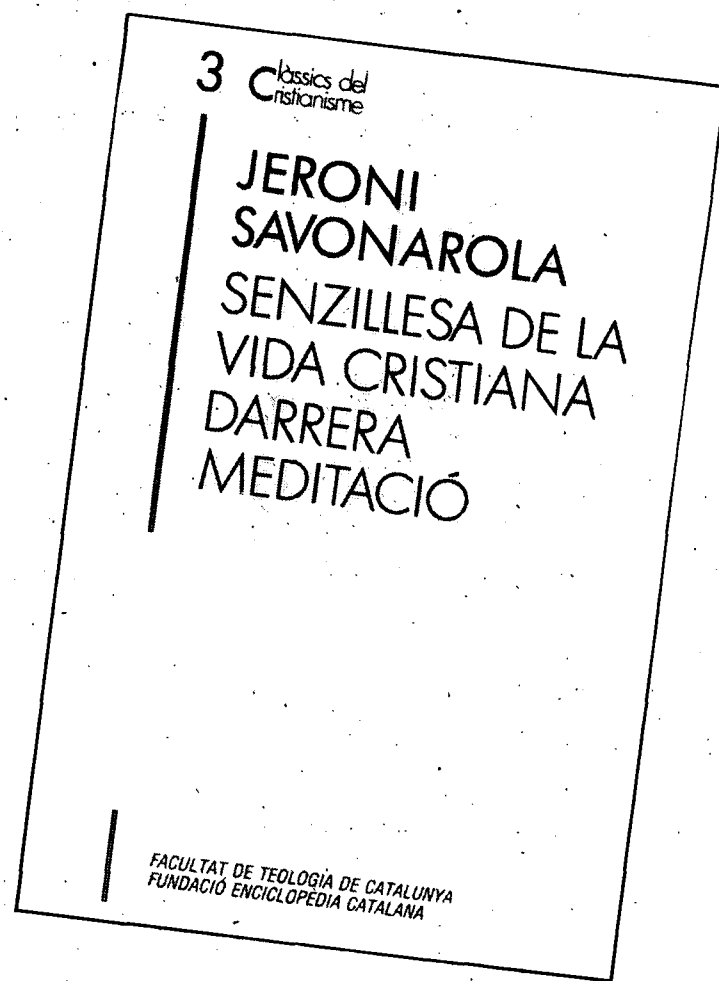
Bíblia a la llum de la gràcia. I, segonament, que no podem restar impassibles davant la mort, ni tan sols —com fa la nostra precària societat i molts cristians també— obviar el problema o pretendre ja tenir-lo resol. Posats davant Déu, i de la mà de Savonarola, també nosaltres estem cridats a fer la nostra "darrera meditació".

Finalment, responem les preguntes: amb la mort de Savonarola, "s'apagava una veu profètica, que havia predicat amb inaudita franquesa cristiana la reforma del món i de l'Església a la llum de la paraula de Déu... Potser els temps no eren propicis —tant de bo que ho siguin ara— per encaixar una veu profètica, no exempta de tragèdia i patetisme, que el convertiren en un home d'aspecte tràgic, no alegre, la grandesa del qual és sempre terrible i dotat d'una serenitat que el col·loca més enllà del dolor i més ençà de tota il·lusió" (p. 18).

AGUSTÍ BOADAS i LLAVAT, o.f.m.

JERONI SAVONAROLA, *Senzillesa de la vida cristiana. Darrera meditació*, Barcelona, Clàs-

sics del Cristianisme 3, 1989. Introducció de Joan Bada. Traducció de Joan Vinyes.

CUINA

Paté de peix

700 gr. de peix net
1/2 litre de llet
100 gr. de mantega
100 gr. pals de cranc congelat
2 pastanagues ratllades
2 grans d'all
3 cullerades mostassa
4 cullerades maizena
maionesa
llavors de fonoll

Desfeu la maizena amb una mica de llet freda. Bulliu el peix amb la resta de la llet a foc molt suau, perquè el peix quedi molt tou, afegiu la maizena preparada i la mantega a trossets, remeneu sobre el foc amb el minipimer fins que quedi ben barrejat, després els alls i el julivert trinxat, la mostassa i el fonoll (un polsim), salpebreu-lo, afegiu els pals de cranc tallats a trossets petits. Poseu-ho en un motlle untat a la nevera, durant unes hores.

M. GLÒRIA MUNTAÑOLA

RACÓ DEL LLENGUATGE

Llenguatge escolar

ALBERT PERA

La degradació del català entre la població escolar que té o ha tingut mestres castellans és evident. L'absència de sentit crític pel que fa a la llengua dels estudiants d'edat tendra, fa que a l'hora d'expressar-se emprin els mots i les maneres de dir que se'ls acuden indiscriminadament, és a dir, sense pensar si provenen del medi ambient familiar (suposant que sigui català), o del cabal del lèxic de l'ensenyament oficial o de l'ensenyant. I aquí vénen les interferències que tant perjudiquen ambdues llengües.

Els minyons catalans surten de l'escola com cavalls desbocats, símptoma de vitalitat sense traves. I criden, s'insulten, es diuen

coses, no callen, després de tantes hores d'haver hagut d'estar callats i atents. La distensió després de la tensió.

Escolteu-los: —Ai, quina rissal! Has vist el profe? ha tirat la colilla a la papeleria i ha estat a punt de prendre's foc. Com si no tingués el cenicero.

—I quan ens ha reprès perquè érem tan vagos? A aquestes hores encara ens fem un lio amb les hatxes, les uves i les equis. Un verda-der rompecabesses.

—Jo només espero el recreo per menjar el bocadillo i pegar patades al balon. I tant temps que falta per les vacances.

—Corre, que avui fan l'abeja Maia per la tele.

—Sí, però no m'emputxis, que em faràs caure'm de l'acera, vale?

Ja els heu sentits. Naturalment, això és una caricatura, però no tan deformada com perquè no hi reconeguem molts elements del llenguatge de carrer dels escolars.

Un dels barbarismes que més ha arrelat entre nosaltres, i no solament entre els vaillets, és aquest que acabeu de llegir: emputxar.

¿Què ho fa que, tenint com tenim un mot tan nostre, per expressar la mateixa idea, un mot castellà vingui a ocupar tan insistentment el seu lloc? No és pas que no sigui ben present en el llenguatge popular. Qui diu passa any empeny, sentireu dir molt sovint quan hom ha resolt la dificultat del dia i compta vèncer les dels altres dies que vindran.

Qui t'empeny, que tant rodolés?, diem quan algú es llança a suposicions aventurades sobre els motius d'actuació d'altri.

D'aquest verb en surt un substantiu a bastament usat en el seu sentit físic i concret i també en sentit figurat: Un home de molta empena. El poble, però, l'ha substituït pel vulgarisme **emputxon**, que sempre és preferible a **emputxar**, com podien haver dit aquells col·legials.

Perles ortogràfiques

En una revista local i comarcal, la peu d'una fotografia lleigeix: Cerdanyola, una barriada feta a tranques i barranques. Quina manca de sensibilitat catalana! Hauria estat més pertinent: a empenyes i rodolons.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Quan hom és lluny de «casa nostra» totes les notícies que rebem per CATALUNYA CRISTIANA són un saber que no estem sols ni oblidats."

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI:

ASSUMPTA PRATSOBREROCA (GNTES. DELS POBRES) GÓMEZ CARREÑO, S/N - CASILLA 113 VIÑA DEL MAR XILE	10.650.- Ptes
JÚLIA FORASTÉ (CARMELITE CARITA) BOSHOP'S RESIDENCE JOLO - SULU FILIPINES	11.400.- Ptes
RAMON MESTRE i MESTRE - INST. J.M. MORALES ITURBIDO 10 SANTA ANA CHIAUTEMPAN TLAX MEXICO	10.650.- Ptes
BUYANGO CATHOLIC MISSIONS P.O. BOX 753 MARAGOLI KENIA (EAST AFRICA)	11.400.- Ptes

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms
Direcció Tel.
Població D.P. Província
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:

Domiciliació: Banc/Caixa
Sucursal n.º
N.º compte corrent
Població Província
Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.

Població Data
Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

COSTUMS I TRADICIONS

Catecisme i bons consells

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

No fa gaires anys, o almenys a mi m'ho sembla, que la Quaresma era temps de dejuni, d'abstinència i de penitència. Ara també, és clar, però no tant rigorós i moltes coses s'han perdut. Com, per exemple, ser el temps escollit per a l'ensenyament del Catecisme, o Doctrina Cristiana. Els costumistes ens parlen dels escolanets que en algunes poblacions anaven pels carrers amb sotana i birret tocant una campaneta i portant una llarga canya.

El toc de la campaneta era el senyal d'aplegament de catecúmens i la canya servia per a tustar els caps dels distrets, ensopits o obtusos. Els catequistes en feien força ús.

Quan jo era jovenet també feia de catequista, però teníem uns ajudants en forma de cartells explicatius amb belles imatges, de passatges bíblics, dels manaments, les obres de misericòrdia... és a dir, tot allò que pogués entrar més per la vista. Més tard vingueren projeccions, però tornem enrera.

En els anys d'esplendor de les Auques, es féu famosa una que explicava, fil per randa, la Salve Regina i així quan s'arribava als "desterrats fills d'Eva", acotava el dibuix de l'expulsió d'Adam i Eva del Paradís, amb aquest rodolí: "A Dios desobedecieron y el Paraíso perdieron".

Acabada la Salve venien els Manaments, els Pecats Capitals, com la Ira: "Manda Herodes que inclementes maten a los inocentes". Acabava amb els enemics de l'ànima. De la Carn deia: "A Olofernes por sorpresa, Judit cortó la cabeza".

També es feien servir cançons, com una que començava: "Cristians: puix que voleu;/ un renom tan singular;/ apreneu la llei de Déu;/ i procureu-la guardar;/ lo saber i ben obrar;/ la gent al cel encamina". I com que eren cançons fetes i fins impreses en forma de Goigs, les estrofes acabaven amb retronxa: "Jesús mana a tot cristià/ que es conformi amb la doctrina". I és que "qui la llei de Déu no sap/ en sa perdició s'obstina".

El catecisme de la Doctrina Cristiana "es passava" no fa gaire temps, a les escoles de pàrvuls o de primer ensenyament. Ara aquestes coses "no es porten", com tampoc no s'estilen els llibres d'Urbanitat, hereus del "Franzem" o "Llibre dels Bons amonestaments" del frare menor mallorquí Fra Anselm Turmeda, tristament passat a funcionari musulmà.

Quan el canonge Jaume Collell, tenia 23 anys va escriure un "Manadet de Bons Consells", fets a semblança del "Franzem". Com a mostra aquest: "Ou la paraula divina;/ segueix la santa doctrina;/ pel camí del Cel camina/ qui va a l'església".

Els Pares Agustins editaren unes beceroles on hi havia la imatge de Jesucrist. D'aquí que dels qui començaven a aprendre, deien: "Semblar el Jesuset de les beceroles", i "semblar el diable de les beceroles", als entremaliats, al·ludint el dimoniet que figurava a la darrera pàgina després de la paraula: Amén.

LA SARDANA I LA DANSA

Jornades de debat sobre la joventut

Les ha celebrat la Unió de Colles Sardanistes de Catalunya, tractant diferents temes sobre la joventut, la seva participació i la seva conducta dintre d'una colla sardanista de competició. L'assistència va superar els càlculs que s'havien fet, i la molta presència de gent jove, va significar que el problema només es troba en els seus inicis i que, lògicament, el seu reconeixement i la voluntat de combatre'l corresponen a una actitud molt encertada de la UCS, d'intentar anticipar-se per evitar que arribi a extrems més virulents.

Es van formar diferents comissions que estudiaran les diverses conclusions a què es va arribar: potenciar els concursos com un espectacle que interessi el públic no sardanista; estudiar la poca atenció que el sardanisme promou en els mitjans de difusió professionals; promoure un campionat interescolar, i, entre altres, buscar la formació de monitors, a base de cursets i classes d'ensenyament que ara no es practiquen.

Cal felicitar la Unió de Colles Sardanistes per aquesta iniciativa i esperar-ne fruits escalonats (cal donar temps al temps) però resolutius.

Premis "Francesc Basil".— A Figueres s'ha convocat la XIII edició dels premis musicals "Francesc Basil", amb unes Bases que mantenen les característiques de les anteriors. Es concediran dos premis, el del Jurat, amb 125.000 pessetes i el Popular, dotat amb 50.000 ptes. Així mateix cada una de les cinc sardanes finalistes tindran un accésit de 25.000 ptes., i el trofeu "Amics de Francesc Basil". L'estrena de les sardanes, la lectura del veredict, votació del públic i lliurament de premis, es farà en el concert del dia 3 de maig 1990, i els mitjans de difusió rebran abans unes cassettes amb l'enregistrament de les sardanes finalistes.

Sabadell.— A aquesta ciutat s'ha format un nou esbart dansaire, a la popular barriada de la Creu Alta. El seu estatge social és al Col·legi Creu Alta, d'on són gairebé tots els components de l'esbart, amb edats majors de 7 anys. L'Esbart Dansaire Creu Alta el dirigeix la senyora Gemma Matas, que coordina aquesta direcció amb la de l'Esbart Barcino, també sabadellenc.

JOSEP VENTURA

EDUQUEM JUNTS - 23

la família, l'escola, els mitjans de comunicació

ELENA ELIZALDE i AUBERT
Doctora en Pedagogia

TERESA SANMARTÍ i GARCIA
Mestra Especialista en Preescolar

Convidem a tots aquells que estan en contacte amb nens a treballar junts per tal d'ajudar-los a créixer amb alegria. Cada setmana proposem dos objectius educatius, centrats en l'edat de 5 anys, (dins de les àrees de socialització, llenguatge, adquisició d'hàbits o desenvolupament intel·lectual i motriu), i suggerim uns exercicis divertits i fàcils de fer.

Tant de bo que, treballant plegats, recuperem el civisme que trobem a faltar a la nostra societat. Endavant, els nostres nens s'ho valen. El nostre país, també.

Socialització

Objectiu: Saber explicar a altres nens les regles d'un joc.

Exercicis:

—Aprofitem una reunió de nens per convidar-los a jugar, per exemple, a "un, dos, tres, pica paret". Explicuem les regles del joc i juguem amb ells per tal d'assegurar-nos que l'han comprès.

—Un altre dia convidem el nen a ser ell qui expliqui les regles del joc, insinuant-li que, aleshores, ell és el cap del joc.

—Si veiem que el nen té dificultats a fer comprendre als altres nens les regles del joc, l'ajudem, i esperem una altra ocasió perquè ho faci tot sol.

Desenvolupament intel·lectual

Objectiu: Saber afegir i treure fins a nou elements.

Exercicis:

—Ensenyem al nen una caixa amb cromos i li diem: "Agafa quatre cromos i deixa'ls a aquesta banda de la taula". Quan ho hagi fet li preguntarem: "Quants cromos has deixat damunt de la taula?"

Tot seguit li diem: "Agafa dos cromos més de la caixa i posa'ls a l'altra banda".

—Li demanem que ajunti els cromos de les dues bandes de la taula i li diem: "Compta'ls. Quants n'hi ha?". El nen ha de comptar-los tots i dir-nos el resultat de la unió de tots els cromos.

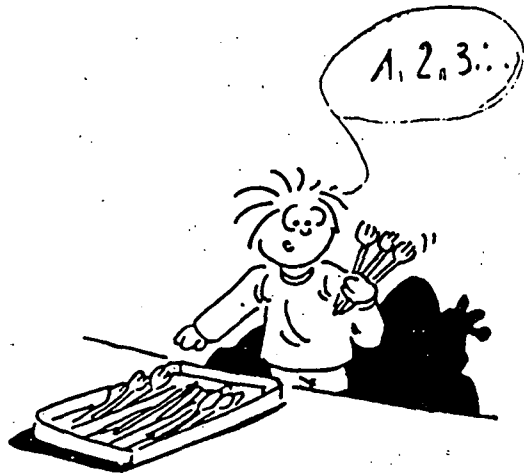

—Ensenyem al nen una caixa amb set bales i li demanem que les compti. Més endavant li diem que tregui quatre bales de la caixa i li preguntem: "Quantes bales queden a la caixa?"

—Repetirem aquests tipus d'exercicis variant el nombre d'elements, però sense passar de nou abans d'assegurar-nos que comprèn bé les operacions.

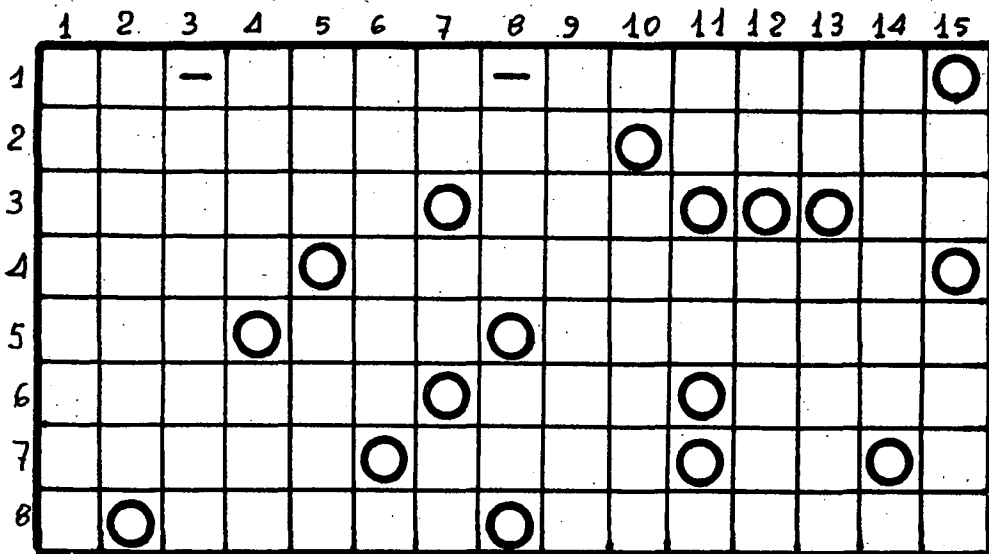
—Juguem amb el nen dient: "Poso a una butxaca dues bales i a l'altra, sis. Diques, quantes bales tinc? (Animem el nen a pensar, perquè ens digui el nombre exacte de bales que tinc).

—Juguem amb el nen dient: "Al calaix dels coberts tenim vuit culleres. Quan hem parat taula n'hem tret cinc. Diques quantes culleres creus que queden al calaix?". Esperem la seva resposta, i després l'animem per tal que comprovi ell mateix quantes culleres hi ha realment al calaix.

ENCREUATS

Per ROSA COLLELL

HORITZONTALS

- L'anomenat Apòstol dels negres, de Cartagena d'Índia o Amèrica del Sud.-
- El qui toca l'orgue. Impedir, posar vet.-
- Crustacis i mol·luscs comestibles. Anirà. Part final del braç.-
- Fer el niu. Persona que abandona el seu partit i es passa al contrari.-
- Institut Català d'Estadística.- Net, sens màcula. Pl. Signe ortogràfic.-
- Pl. i fem. Fruit del matrimoni.- El pare del pare o de la mare. Quantitat que hom ha de prendre d'una medicina.-
- Relatiu al déu del vent. A l'inr. i en poesia fletxa. Existeix. Cinc-cents.-
- Consonant. Mullo. Polímer aromàtic natural de molècules ramificades.-

VERTICALS

- Hipnòtic, que provoca son.-
- Violació de la fidelitat que hom deu a algú o a alguna cosa.-

- Instrument de cuina que consisteix en una sèrie de barretes de ferro sobre les quals hom posa la vianda.-
- Digerir. A l'inr. un miler.-
- El que és, ésser complet. Ofèn Déu.-
- Contracció dels músculs de la cara, com sota l'afecte d'un riure forçat.-
- Existeix. Consonant repetida. Nota musical.-
- La germana del pare o de la mare. Veu de comandament.-
- Carnestoltes.-
- Cinquanta. Òrgan digestiu d'algunes plantes insectívores.-
- A l'inr. es dirigeix. Futbol club. Consonant.-
- Va d'allà a ací. Sosteniu-vos i avanceu dins de l'aigua.-
- En llatí, conjunció. Coneixement intuïtiu i perfecte de la divinitat i de les seves relacions amb el món i amb l'home.-
- Pl. Conjunt de caps de bestiar que pasturen junts. Inicial de punt cardinal.-
- Déu egipci. Certa malaltia, plaga del nostre temps.-

FILATÈLIA

ÉIRE 7

BISBE I MÀRTIR IRLANDÈS

Aquest segell irlandès ens presenta l'efigie, extreta d'un medalló, de sant Olivier Plunkert (1629-1681). Fou un eclesiàstic irlandès. Estudià a Roma. Fou consagrat bisbe d'Armagh i primat d'Irlanda el 1669. Fou acusat falsament de traïdor pel perjuri Titus Ortesen, en l'anomenat complot papista. Fou jutjat, penjat i esquarterat. El 1920, fou beatificat, i recentment canonitzat.

JEROGLÍFIC

per SNOP

¿S'HA CASAT EL TEU FILL?

RIU

Solució al 544

ESCRITES

ESCRIT (EE) ES

CLASIFICACIONS

1.	REAL MADRID	PJ	PTS	27	44+16
2.	AT. MADRID	PJ	PTS	27	36+10
3.	VALENCIA	PJ	PTS	27	35+9
4.	F.C. BARCELONA	PJ	PTS	27	34+6
5.	SEVILLA	PJ	PTS	27	33+7
6.	REAL SOCIEDAD	PJ	PTS	27	33+5
7.	OSASUNA	PJ	PTS	26	31+5
8.	OVIEDO	PJ	PTS	27	29+1
9.	MALLORCA	PJ	PTS	27	28
10.	LOGROÑES	PJ	PTS	26	28
11.	ATH. BILBAO	PJ	PTS	27	27+1
12.	ZARAGOZA	PJ	PTS	27	26
13.	CASTELLON	PJ	PTS	27	24-4
14.	GIJON	PJ	PTS	27	23-3
15.	TENERIFE	PJ	PTS	27	22-6
16.	MALAGA	PJ	PTS	26	20-4
17.	VALLADOLID	PJ	PTS	27	19-7
18.	CELTA	PJ	PTS	27	16-12
19.	CADIZ	PJ	PTS	27	16-10
20.	RAYO VALLECANO	PJ	PTS	26	12-14

SOLUCIÓ

SIDA.- Gnosí.- 14- Ramats. N.- 15- Ra.
AV. FC. G.- 12- Ve. ueden.- 13- Et.
Ar.- 9- Carnaval.- 10- L. Ascidi.- 11-
Rictus. R.- 7- Es. RR. Do.- 8- Tia.
ella.- 4- Patr. lhm.- 5- Ens. Peca.- 6-
1- Somnifer.- 2- Traicó.- 3- Gra-

VERTICALS

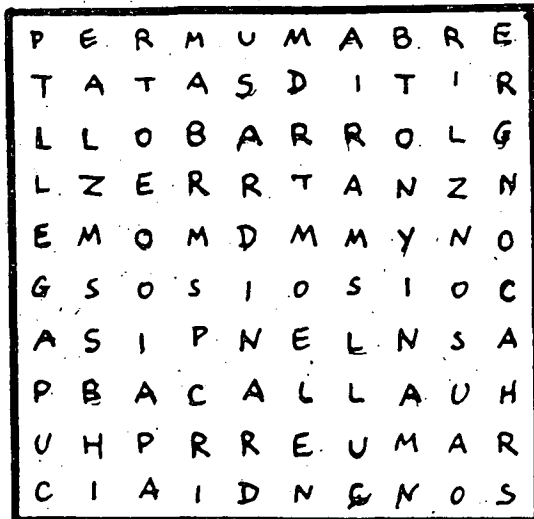
Es. D.- 8- R. Amaro. Lignina.-
6- Filles. Avi. Dosi.- 7- Polic. drad.
Trànsfuga.- 5- I.C.E. Pur. Accents.-
Vetar.- 3- Marisc. Ira. Ma.- 4- Niar.
1- Sant Pere Claver.- 2- Organista.

SOLUCIÓ

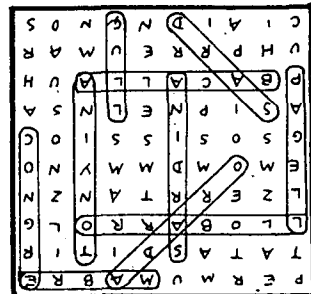
SOPA DE LLETRES

per SNOP

CERCAR 10 PEIXOS DE MAR

DIAG. Sard, orada.
VERT. Pagell (rev.), sardina,
lluc, tonyina, congre (rev.).
calla.
HORIT. Mabre, llobarro, ba-

ESCACS

per JAUME MORA

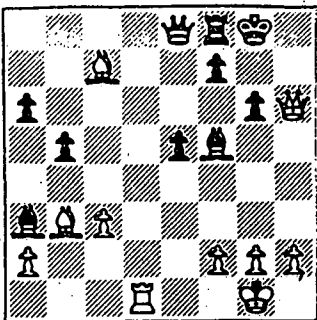
DIAGRAMA 314

Blanques juguen i guanyen.

No us puc donar cap pista: és massa clar.

Solució al diagrama 313

- De2-d2 i les negres abandonaren, puix estan lligades de peus i mans.

RESULTATS

R. MADRID-R. VALLECANO	5-2
BARCELONA-R. SOCIEDAD	2-2
MALLORCA-TENERIFE	0-2
CASTELLÓN-CELTA	1-0
OVIEDO-LOGROÑES	0-4
OSASUNA-ATL. MADRID	2-1
VALLADOLID-SP. GIJÓN	1-3
ZARAGOZA-VALENCIA	0-1
ATH. BILBAO-CADIZ	3-1
SEVILLA-MÁLAGA	3-1

LA TRAVESSA

1. R. Madrid-R. Vallecana	1
2. Barcelona-R. Sociedad	X
3. Mallorca-Tenerife	2
4. Castellón-Celta	1
5. Oviedo-Logroñes	2
6. Osasuna-At. Madrid	1
7. Valladolid-Gijón	2
8. Zaragoza-Valencia	2
9. Ath. Bilbao-Cádiz	1
10. Sevilla-Málaga	1
11. Jerez-Bilbao Ath.	X
12. Murcia-Salamanca	X
13. Sabadell-Burgos	X
14. Espanol-Figueres	2
Pleno al 15 (Palamós-Betis):	X

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

N.º 500

Històries d'Eixerits

Comencem la Quaresma

Aquests dies, tots els nois i noies cristians del món, comencem un temps molt important per a la nostra vida com a seguidors de Jesucrist. Comencem el temps de Quaresma.

No penseu que això que escric avui ha sortit del meu cap. Més o menys són les paraules que ens va dir Mn. Josep a la Catequesi.

El mot "Quaresma" ve del llatí, i vol dir "quaranta", és a dir, que falten quaranta dies per a la gran festa de la Pasqua.

Potser aquests dies, molts nois i noies, només hem estat engrescats a preparar el carnestoltes que hem fet a l'escola i a pensar quina disfressa ens posaríem. Mentre es faci bé, ja està bé divertir-se; però els qui som cristians, hem de tenir present que, precisament aquesta gresca, vol dir que, després d'aquesta gatzara, entrem en un temps molt seriós.

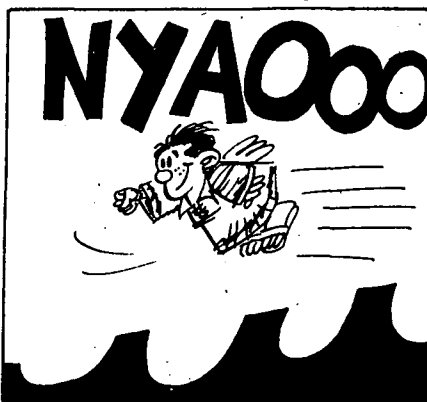
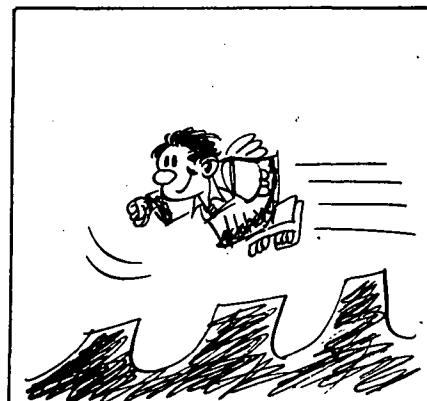
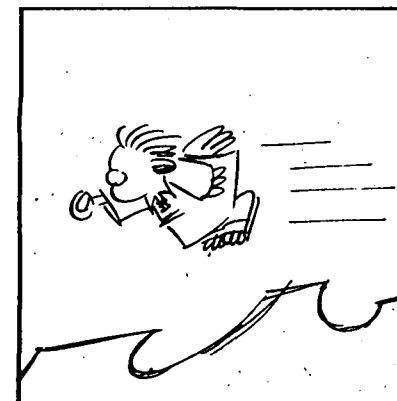
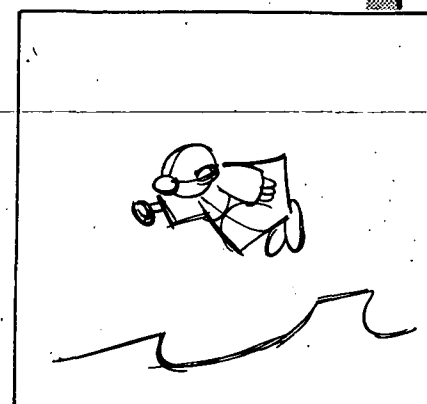
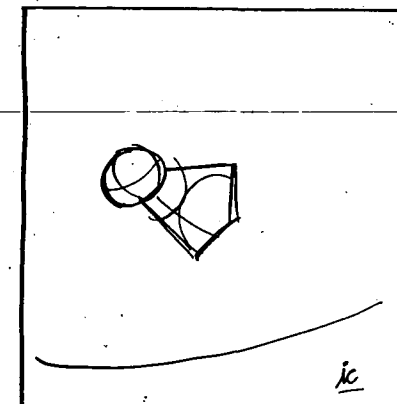
La Quaresma és com un camí. Seguint-lo, setmana rera setmana, ens prepararà per a la gran festa de la Pasqua, és a dir, de la Resurrecció de Nostre Senyor Jesucrist.

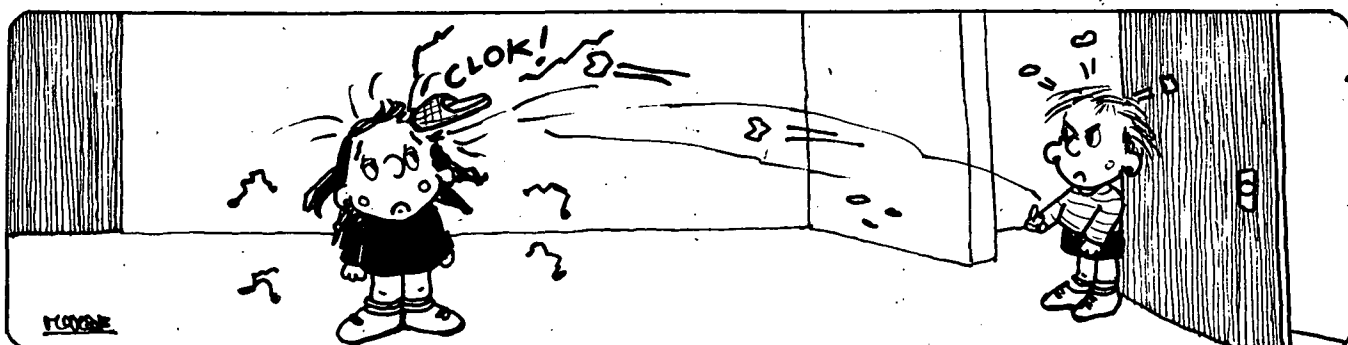
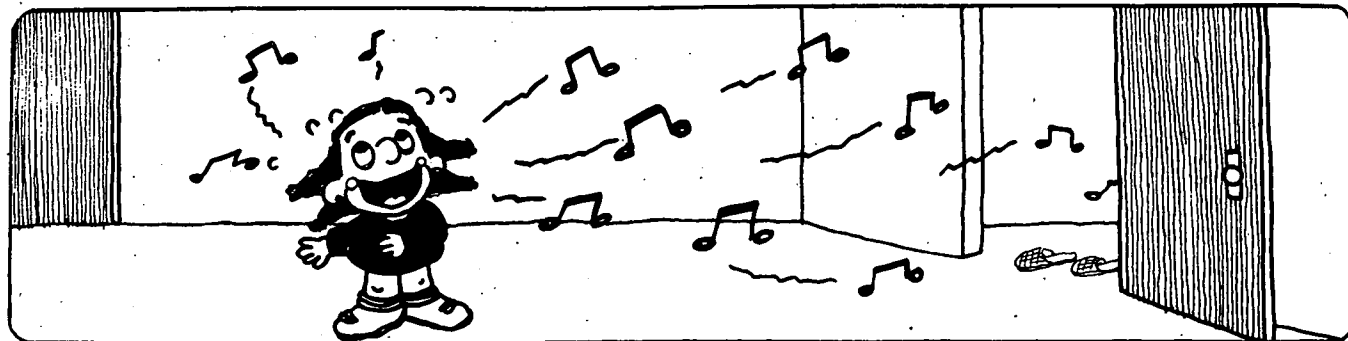
Passat l'enrenou del carnaval, els cristians ens recollim en la pregària, sobretot els diumenges en la celebració de l'Eucaristia, i en desig d'escotar la Paraula de Jesús, de procurar comportar-nos com a nois i noies cristians de debò, i preparar el nostre cor per a la gran alegria de la Pasqua.

Durant aquest temps hem de pregar cada dia una miqueta, estimar i ajudar més a casa, ser alegres i millors companys, aplicar-nos a la Catequesi, i participar en una celebració del sagrament de la Penitència.

Preparar-se per a una cosa gran és sempre apassionant, oi?

L'Eixerit

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Mateu, capítol 4, versets de l'1 a l'11 (Mt 4:1-11).

Reflexionem: 1. Estem començant el temps de Quaresma. Durant aquest temps, i com a preparació per a la joiosa celebració de la Pasqua, se'ns proposa a tots els nois i noies cristians, que en la pregària, i sobretot en la atenta participació en l'Eucaristia dels diumenges, mirem si de debò pensem i actuem, en la nostra vida personal, a casa, a l'escola, amb els companys i amics, com a nois i noies cristians de veritat. És possible que, enduts per tot allò que veiem i escoltem al nostre voltant, per la "tele", pels nostres estudis i pels nostres jocs, etc. ens anem allunyant de l'ideal de ser nois i noies cristians de veritat. Sense trampes i sense rebaixes.

2. A l'evangeli, les temptacions de Jesús, es fan ressò d'allò que moltes vegades és la gran preocupació de molta gent: èxit, poder, passar-s'ho bé sigui com sigui. Molts jueus pensaven que el Messies realitzaria la seva missió, d'una manera poderosa i espectacular, de cara al profit temporal i el poder material d'Israel. Però aquests no eren, ni la voluntat de Déu ni els pensaments de Jesús. Jesús manifestaria que la voluntat de Déu Pare era que els homes, per damunt de tot, estimessin Déu i els altres, estimessin la veritat, la justícia, i la germanor.

3. La Quaresma ens invita a tots, a renovar la nostra fidelitat a Déu i a Jesucrist. A ser sincers i a veure si de debò, pensem i ens comportem com a veritaders seguidors seus.

El mossèn

LES GUSPIRES (II)

De bon matí el rei va entrar a la cambra de la Maragda. Havia passat una setmana des de la visita de les Guspires. La princesa no havia pogut dormir en tota la nit. Estava espantada i nerviosa i no havia pogut aclucar l'ull. El pare va acaronar-la mentre començava a parlar.

—Filla meva, el viatge que avui inicias pot ser molt dur i llarg. Hauràs de resoldre molts problemes que se't presentaran inesperadament i hauràs de vèncer mil perills de tota mena. Tot això ho hauràs de fer tu sola.

La Maragda escoltava les paraules del rei amb tota l'atenció de què era capaç. —Visitaràs paratges desconeguts i coneixeràs moltes persones diferents. D'entre elles hauràs d'escollir el que haurà de ser el teu espòs i el sobirà del teu reialme. Recorda bé les qualitats que ha de reunir: justícia, valor i generositat.

La princesa sortí al pati del castell de la mà del seu pare. Els homes més honorables del regne s'hi havien reunit per acomiadar-la i desitjar-li sort. El seu cavall Israel ja estava preparat. La dida plorava. La mare feia el cor fort. Un a un va anar saludant tots els que allí s'havien reunit. El pare va posar-li la mà a l'espatlla i somrigué. Finalment, la mare va fer-li una forta abraçada i, plorosa, li digué:

—Ves amb compte, filla meva i torna aviat.

La Maragda va prometre no tornar fins haver acomplert la seva missió. Va fer un petit discurs —el seu primer discurs— i va muntar a cavall. Sense mirar enrera va sortir del castell amb pas ferm i segur. Quan va començar a cavalcar va iniciar la seva aventura.

La Maragda podia haver estat una noieta com qualsevol

altra. Era pel-roja i tenia els ulls de color verd (aquesta era la raó del seu nom), la cara tota pigada i les galtes enceses. Era una noia plena de vida, alegre i intel·ligent. Però no era una noieta com qualsevol altra, era una princesa i havia estat educada com a tal. Era forta i valenta, dominava perfectament les arts de les armes i va aprendre a muntar a cavall quasi alhora que a caminar. I a la vegada era amable, fina, delicada, cortès, educada i elegant. No, és ben segur que no era una noia com qualsevol altra. I poques noies de la seva edat (tenia catorze anys quan va abandonar el castell del seu pare) coneixeran una aventura com la que la Maragda va haver de córrer.

El castell havia quedat enrera, havia arribat l'hora de la veritat. Ara estava sola i davant tenia unes perspectives no gaire falagueres. Què li tindria preparat el futur? Mentre es capficava amb aquests pensaments, una llàgrima relliscava per la seva pell rosada.

—Au, no ploris. Ara has de ser més valenta que mai, ja ho saps.

T'esperen moltes aventures, però no les hauràs de passar sola. Nosaltres serem al teu costat en tot moment.

Cinc espurnes de llum brillaven intensament davant dels seus ulls. Fixant la mirada, la Maragda va poder-hi distingir cinc nenes molt petites, amb ales a l'esquena, envoltades de llum... les Guspires!

(continuarà)

ANNA

DIUMENGE - 4

10.00 Dibuixos animats.
10.45 Signes del temps.
11.30 Cadència.
13.00 Gol a gol.
15.00 Telenotícies.
15.25 El temps.
15.30 Jim West. (D)
16.35 Pel·lícula tarda:
"Escrit en el vent".
18.10 Gol a gol. Bàsquet.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.15 Trenta minuts.
21.45 Dallas (D).
22.35 Gol a Gol.

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES

10.45 Universitat oberta.
13.35 T.N. Comarques.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.05 Bona cuina.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.05 Bona cuina.

DILLUNS - 5

11.15 Segona vegada.
13.55 La senyoreta.
15.15 Veïns.
15.40 Com a casa.
16.30 La gran vall.
17.20 Victor.
17.45 Dibuixos animats.
18.00 Matracca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.35 Filiprim.
21.20 Roseanne.
21.50 Pantalla: "Liberia, amor meu".
23.35 Telenotícies.

DIMARTS - 6

11.15 Segona vegada.
13.55 La senyoreta.
15.15 Veïns.
15.40 Com a casa.
16.30 La gran vall.
17.20 Victor.
17.45 Dibuixos animats.
18.00 Matracca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.40 Filiprim.
21.20 La parada.
22.55 L'hora d'Alfred Hitchcock (D).
23.45 Telenotícies.

DIMECRES - 7

11.15 Segona vegada.
13.55 La senyoreta.
15.15 Veïns.
15.40 Com a casa.
16.30 La gran vall.
17.20 Victor.
17.45 Dibuixos animats.
18.00 Matracca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.40 Filiprim.
21.05 Sorteig Loto 6/49.
21.20 Informatiu cinema.
22.00 Cinema 3: "La nit americana".
23.55 Telenotícies.
00.15 Motor a fons 2V.

DIJOUS - 8

11.15 Segona vegada.
13.55 La senyoreta.
15.15 Veïns.
15.40 Com a casa.
16.30 La gran vall.
17.20 Victor.
17.45 Dibuixos animats.
18.00 Matracca, no!
18.45 Mikimoto Club.
19.40 Filiprim.
21.15 Tres pics i repicó.
22.25 Temps de neu 2V.
23.20 Esports Flash.
00.20 Telenotícies.

DIVENDRES - 9

11.15 Segona vegada.
13.55 La senyoreta.
15.15 Veïns (D).
15.40 Com a casa.
16.30 La gran vall.
17.20 Victor.
17.45 Dibuixos animats.
18.00 Matracca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.40 Filiprim.
21.20 La vida en un xip.
23.35 Telenotícies.
00.05 Cinema de mitjanit:
"La lluna negra".

DISSABTE - 10

10.00 Sardanes.
10.25 Resum setmanal.
13.30 Resum setmanal.
14.15 Photomaton. 2V.
15.00 Telenotícies.
15.25 El temps.

15.30 Bona cuina.
15.35 Tarda de comèdia:
"La increïble dona minvant".
17.15 Curt-metratge.
18.00 Festival Tex Avery.
18.20 Robin Hood.
19.10 Retorn a l'illa del tresor.
20.00 Futbol.
22.00 Telenotícies.
22.25 El temps.
22.30 Bona cuina.
22.55 Cagney i Lacey.
23.40 Campió.

CANAL - 33

DIUMENGE - 4

16.00 Treure partit del micrò.
16.30 Com és la realitat?
17.00 Senyals.
17.45 El món del cinema.
18.15 Fila 33.
19.30 Curt-metratge.
20.20 Thalassa.
21.00 Telenotícies.
21.25 El temps.
21.30 Versió original:
"Quai des orfèvres".

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES

19.30 Universitat oberta.
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.
21.35 Tot l'esport.

DILLUNS - 5

20.00 Basquetmania.
22.00 Dimensió desconeguda.
22.25 A debat.
24.00 Fi d'emissió.

DIMARTS - 6

20.00 Star Trek.
22.00 Teatre: "Amb la mosca al nas".
23.30 Fi d'emissió.

DIMECRES - 7

20.30 Bàsquet.
22.00 Farrington.
22.30 60 minuts.
23.45 Fi d'emissió.

DIJOUS - 8

20.00 Spumik.
22.00 Actual.
23.00 Canal 33 presenta.
24.00 Fi d'emissió.

DIVENDRES - 9

20.00 Futbol 90.
22.00 La bella i la bèstia.
23.00 Tres, catorze, setze.
24.00 Fi d'emissió.

DISSABTE - 10

16.00 Esports.
20.00 Vibria.
20.10 Photomaton.
21.00 Telenotícies.
21.15 El temps.
21.35 La caixa sàvia.
23.05 Cadència.
00.35 Fi d'emissió.

DIUMENGE - 4

01.00 Filmoteca TV:
"Y si no nos comemos a Raoul".
02.20 Visca l'espectacle!
03.45 El dimarts que ve.
04.50 El nou espectador.
05.20 Entre línies.
05.45 Japó, esperit i forma.
06.30 Rockopop.
08.00 El fugitiu.
08.50 Música N.A.
09.30 Sopa de gansos.
10.00 El dia del Senyor - Santa Missa.
11.00 Avanç Telediar.
11.05 Concert.
12.05 Poble de Déu.
12.35 Camp i mar.
13.05 El saler.
14.00 La nostra Europa.
14.30 L'Informatiu cap de setmana.
15.00 Telediar cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 Els trotamúsics.
16.05 La Comèdia: "Mi mujer favorita".
17.40 Joc de nens.
18.10 Dibuixos animats.
18.35 Crònica de l'Alba.
19.35 Alf.
20.00 Al fil de l'impossible.
20.30 Telediar cap de setmana.
21.05 A portada.
21.55 Diumenge cinema:
"Jesucristo Superstar".
23.35 Avanç Telediar.
23.45 Prisma.
00.15 Catalunya misteriosa (33).
00.45 Un dia és un dia.
02.45 Ballet.

ESPAIS FIXES:

DE DILLUNS A DIVENDRES

08.00 Bon dia.
14.00 Teledues/Informatiu Migdia
15.00 Telediar-1
17.50 Avanç Telediar.
19.20 Avaç de l'Informatiu Vespere.
19.25 L'apuntador.
19.30 Un punt de solfa.
20.00 L'Informatiu vespere.
20.30 Telediar 2.
21.00 El temps.

DILLUNS - 5

10.00 El dia per endavant.
15.30 A la meua manera. Cheers.
17.55 Els mons de Yupi.
18.25 Ravioli.
18.55 L'osset Rupert.
19.00 Els nostres arbres.
19.35 Un rato de anglès.
21.05 Però... això que és?
22.40 Parlem de sexe.
23.10 Equip d'investigació.
00.05 Telediar-3 i Telesport.
01.00 Cine-club de matinada:
"Oda a la juventud".
02.35 Alicia.

DIMARTS - 6

10.00 El dia per endavant:
15.30 A la meua manera. Cheer's.
17.55 Els mons de Yupi.
18.25 Patoaventuras.
18.50 Apaga y vámonos.
19.35 Com en els vells temps.
21.10 El dimarts que ve.
22.30 Sessió de nit:
00.20 Telediar - 3 i Telesport.
00.55 Testimoni.
01.00 Filmoteca del dimarts:
"El misterioso Sr. Wong".
"Asesinato por televisión".

DIMECRES - 7

10.00 El dia per endavant:
15.30 A la meua manera. Cheer's.
17.55 Els mons de Yupi.
18.20 Naturalesa secreta.
18.50 Pumuky.
19.35 Katie amb Allie.
21.10 El temps és or.
22.10 Jack, el destripador.
23.05 Ciutats perdudes.
00.10 Telediar - 3 i Telesport.
01.00 Última sessió:
"La comida del Labrador".

DIJOUS - 8

10.00 El dia per endavant:
15.30 A la meua manera. Cheer's.
17.55 Els mons de Yupi.
18.20 Érase una vez... la vida.
18.50 Sopa de gansos.
19.35 Murphy Brown.
21.10 Trenta i tants.
22.10 Punt i apart.
23.50 Enredo.
00.15 Telediar - 3 i telesport.
01.00 Producció espanyola:
"El monosabio".

DIVENDRES - 9

10.00 El dia per endavant:
Webster.
Santa Bàrbara.
Dibuixos animats.
15.30 A la meua manera. Cheer's.
17.55 Fragüel Rock.
18.20 Plàstic.
19.35 Casa repleta.
21.10 La dona de la teua vida.
22.15 Visca l'espectacle!
23.50 Jutjat de guàrdia.
DISSABTE - 10
01.00 Clàssics en Blanc i Negre:
"Senderos de gloria".
02.25 Jazz entre amics.
03.25 El preu just.
04.55 Equip d'investigació.
05.55 El nou espectador.

07.50 Pero... Això què és?

09.10 S'ha escrit un crim.
10.00 Calaix desastre.
13.30 Parlament.
14.30 L'Informatiu cap de setmana.
15.00 Telediar cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 La corona màgica.
16.05 Primera Sessió:
"Cartago en llamas".
18.05 Rockopop.
19.35 Remington Steele.
20.30 Telediar cap de setmana.
21.05 Informe setmanal.
22.15 Dissabte cinema:
"Nueve semanas y media".
00.15 Avanç Telediar.
00.20 Musica N.A.

DIUMENGE - 4

07.30 Via olímpica.
9.00 Santa Missa.
09.45 Dibuixos animats.
10.00 Els Picapedra.
10.30 Cine para todos:
"La segunda guerra de los niños".
12.00 Domingo deporte.
18.30 La hora de Bill Cosby.
19.00 El precio justo.
20.30 Kung-Fu.
21.30 Estudio estadio.
00.00 Tiempo de creer.
00.15 Cine de medianoche:
"El capitán intrépido".
02.15 Secuencias.

ESPAIS FIXES: DE DILLUNS A DIVENDRES

10.00 Hoy a las 10.
13.00 Avanç de l'Informatiu.
13.02 Un punt de solfa.
19.15 Un punt de solfa.
19.20 L'apuntador.
19.25 Avanç de l'Informatiu.
22.00 Noticias-2.

DILLUNS - 5

07.45 Con tu cuerpo.
08.00 Chopi i la princesa.
08.30 Euskera.
09.00 Plàstic.
11.00 Miguel Servet.
12.00 Las doce en punta.
13.05 Prisma.
13.30 Bellesa i poder.
14.00 3 x 4.
15.00 Falcon Crest.
15.45 La palmera.
16.45 Cristal.
17.30 On li fa mal?
17.55 Plàstic.
18.20 Cascanueces.
19.30 Cerca de las estrellas.
22.30 Cine Club:
"La misteriosa dama de negro".
24.00 Va de cine.
00.30 Era lucana.
01.00 La noche.

DIMARTS - 6

07.45 Con tu cuerpo.
08.00 Planetas imaginari.
08.30 Inglès.
09.00 El salero.
11.00 Nanny.
12.00 Las doce en punta.
13.05 Va de cine.
13.30 Bellesa i poder.
14.00 3 x 4.
15.00 Falcon Crest.
15.45 La palmera.
16.45 Cristal.
17.30 On li fa mal?
17.55 Plàstic.

COMENTARIS TV

ÈXIT ESCOLAR I TELEVISIÓ

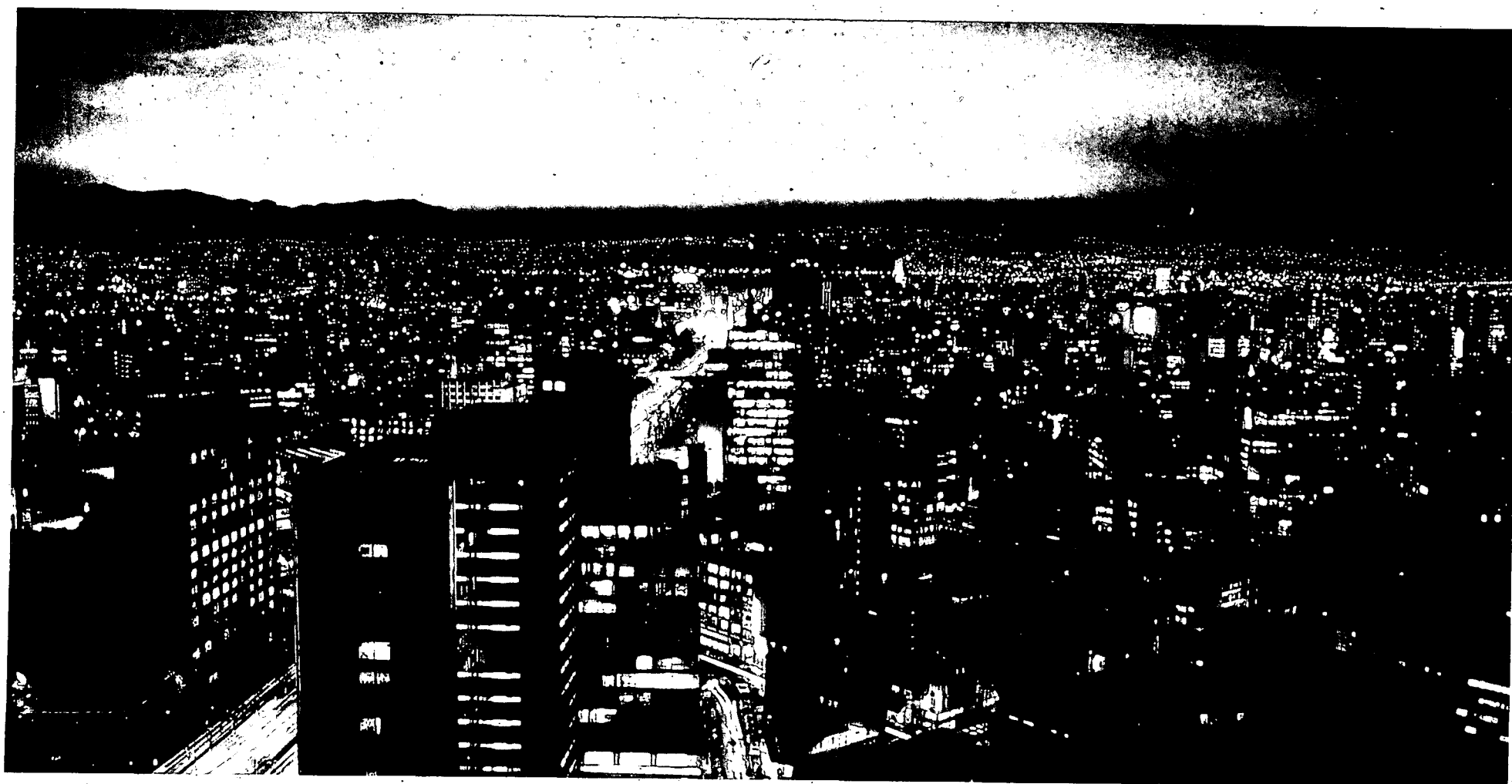
Fins fa uns dos anys es mantenia la tesi que la televisió era, en certa mesura, la causant del fracàs escolar. Els últims estudis posen de manifest que aquesta relació mai no es pot establir en la forma causa-efecte. El desmesurat ús de la televisió no és la causa del fracàs, sinó un lloc de refugi que el noi troba per omplir el temps que no pot, no vol o no sap utilitzar en l'estudi.

Què fer doncs amb la televisió? Tancar-la era la solució maximalista que es proposava, amb arguments, des d'un llibre famós: *The Plug-in Drug*, de 1977 i que tenia Winn com a autor. Avui aquell plantejament ha quedat superat. S'ha de conviure amb la televisió. Una televisió que, fins i tot, ben utilitzada pot ajudar en el progrés de l'aprenentatge. La pregunta, evidentment, és com pot ser això. La resposta la dividirem en apartats.

1. Cal veure la televisió amb els fills i que això suposi poder comentar entre tots què és allò que es veu.
2. Cal ensenyar a veure la televisió críticament, a prendre distància, a estar una mica pel damunt.
3. S'ha d'aprofitar la televisió per aconseguir que els fills llegeixin. Que la televisió sigui escusa de qualsevol treball intel·lectual. Exemples són aquella lectura prèvia a la visió d'una pel·lícula. Aquelles fotocòpies d'un fet històric o polític que s'exposarà o es debatrà a la televisió. Aconseguir que un reportatge geogràfic sigui l'inici d'un petit viatge a l'estiu. Reproduir, si més no, un programa-concurs que pugui significar una preparació de temes específics que després es convertiran en preguntes que fan guanyar o perdre.
4. El secret està en el fet que la televisió sigui un punt de contacte entre pares i fills que tingui com a objectiu la comunicació familiar. Els temes comuns faran que els pares s'interessin pels fills, els seus problemes i els seus punts de vista. També, en aquesta trobada familiar, els pares hauran d'interessar-se per la marxa dels estudis. Preguntar al fill com li van les coses, animar el fill davant de les notes dolentes i felicitar el fill quan les notes són bones.
5. En aquesta direcció és molt bo que la televisió es converteixi en quelcom entretingut, gairebé en un premi i que sols s'engegui l'aparell quan hi ha gent i mai quan s'està sol.

IGNASI BOFARULL

T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) tel. 200 13 39

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.

Al llarg de més de 70 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.

Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

Roca

SANITARI • AIRE CONDICIONAT • CALEFACCIÓ • CERÀMICA